

REGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KORUT 52. SZÁM

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1*20 lira, 2 francia frank, 10 lei

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL
REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

IX. évfolyam

Budapest, 1930 október 20

44. szám

Frigyes és József főhercegek udvarias formák között kitértek a Zita királyné körlevelében foglalt hűségnyilatkozat aláírása elől, amelyre a királyné Ottó nagykorúsága alkalmából hivta föl őket

József főherceg minden tekintetben a törvényes magyar álláspontra helyezkedve járt el. — Károly István főherceg határozottan megtagadta a hűségnyilatkozat aláírását

Bécs, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Nagy fölbűnést keltett három hónap előtt A Reggel-nek Zita királyné bizalmas körleveléről szóló híradása. Ennek az ügynek most

olyan fejlemények vannak, amelyeknek hitelisége minden kétségen fölül áll.

Zita királyné tudvalevően arra szöveltotta föl körlevelében a Habsburg-ház minden nagykoru tagját, hogy a muliban tett hűségnyilatkozatukat határozottan körvonalaott keretek között ismételjék meg. A körlevél megállapította, hogy Ottó császár és király november 20-án tölti be 18. életévét, ugyanekkor átveszi a Habsburg-ház vezetését (die Leitung des Erzhauses) és egyben fölélednek összes igényei. Mivel azonban — mondotta tovább a körlevél — a Habsburg-ház összes tagjai bizonyára nem lesznek abban a helyzetben, hogy a fontos évfordulón házuk feje elé járulhassanak, szükségessé mutatkozik, hogy

a Habsburg-ház minden nagykoru tagja aláírja és aláírva visszaküldje a körlevélhez mellékelt hűségnyilatkozatot.

E nyilatkozat aláírásával a Habsburg-ház tagjai nemcsak föltétlen hűséget fogadnak Ottó császárnak és királynak, a Habsburg-ház fejének, hanem kötelezik magukat arra is, hogy a

Habsburg-ház uralmának megfelelően előkészítendő restaurálását, összes jogainak és igényeinek érvényesítését minden erejükkel és befolyásukkal elő fogják segíteni. A királyné aláírásával szétküldött körleveleket az osztrák főhercegeken kívül

megkapták a Habsburg-ház magyar és lengyel honosságú tagjai is, sőt azóta már a válaszok legnagyobb része is megérkezett Steenoekerzeelbe.

Az osztrák főhercegek kivétel nélkül aláírták és aláírva küldötték vissza a hűségnyilatkozatot Zita királynénak, a lengyel honosságú főhercegek azonban, Károly István főherceggel az élükön, a leghatározottabban közölték, hogy nem vállalkoznak a hűségnyilatkozat aláírására.

Frigyes és József magyar főhercegek pedig udvarias formák között tértek ki a hűségnyilatkozat aláírása elől.

Teljesen megbízható értesülésünk szerint József királyi herceg ebben az ügyben minden tekintetben a törvényes magyar álláspontra helyezkedve járt el.

Zita királyné és Ottó főherceg egyébként, amint ezt az Havas-ügyönkség jelenti Lequeitől, elutaztak Lowainbe. Ottó főherceg az ottani egyetemen fogja folytatni tanulmányait.

„A kormány nem tud urrá lenni a helyzeten!” — állapította meg Kállay Tibor vasárnap Nagykánizsán

„Ha helyzetünket sorstragédiának állítják be, akkor számunkra csak a vallás vigasza maradna. Akkor elég, ha vallási előljáróinkról gondoskodunk és rosszul teszi a társadalom, ha politikusokat és közigazdászokat is tart el!”

Nagykánizsa, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap a községi párt nagygyűlést tartott a szerdai törvényhatósági választások előkészítésére. A gyűlésen Ujváry Géza v. képviselő elnököl, akinek megnyitőbeszéde után Kállay Tibor szólt föl: — Azt már láttuk — mondotta —, hogy

a kormány nem tud urrá lenni a helyzeten;

pozícióját azonban két argumentummal tartja. Az egyik, hogy másutt is vannak nehézségek, a másik, hogy más kormányzat sem tudna segíteni. Amilyen-kényelmes, épp olyan helytelen, ha azt mondjuk, hogy az adott viszonyok senki sem segíthet és ezzel helyzetün-

ket sorstragédiának állítjuk be.

Ez esetben számunkra igazán csak a vallás vigasza maradna.

Akkor pedig elég, ha vallási előljáróinkról gondoskodunk és rosszul teszi a társadalom, ha politikusokat és közigazdászokat tart el. Az elrontott helyzetet az a rezsim, amely azt előidézte, nem teheti jóvá. Ugyanaz a kormányzati szellem nem nyújthat és kurtíthat tetszés szerint, mert elsősorban ott kellene restrin-gálni, ahol eddig kedvezményeket adott. E kormány számára tehát nem marad más hátra, mint hogy

az adózóképeségnek a kimerítése után

Prológus

Ma nyílik meg újra a magyar parlament, amelynek ezekben a lázas időkben egy napig se lett volna szabad zárva maradni. Az elnöki emelvényre oda van készítve az erős esengő, a várható izgalmak csitítására. De az ország kimerült és reményefogyott lakossága nem a vita szenzációira kíváncsi. Nem a disszonanciákat akarja fölzaklatott idegekkel élvezni. Minden lelkiérőnket összeszedve, hitünk ufolsó lélegzetével, a remény utolsó szikrájával a szemünkben drámai várakozásban tekintünk a sötétítő helyzetben e döntően fontos parlamenti napok elébe. A megrendült nemzetnek a dunaparti palota felé fordult homlokán egy égő kérdőjel lebeg, arra vár feleletet. Valóban az ország háza-e még az Országház, gondolat, szó, határozat azokat képviseli-e, akiket ezen a földön polgárságnak nevezünk. Akiké az intéző hatalom az ország házában, azok az országért vannak-e vagy önmagukért. Nem várjuk senkitől és nem hisszük el senkinek, hogy máról holnapra talpraállít benniünket, hogy egyszerű kézzel meg tudja gyógyítani minden bajunkat, hogy egy lehellettel virágzást hoz a talajra, amelyben a gazdasági számom a boldogulás gyökereit elorsvasztotta. Tudjuk, hogy például a világválság hulláma vonaglik fölöttünk, tudjuk, hogy ez a dühös világhullám még nem akar visszatakarodni, talán esztendőnknek a nehéz küzdelme várja az élet energiáit. De a gazdasági válságot sinyló államok, Angliától és Németországtól le az alattunk alakult dunai államokig éjjel-nappal résen vannak, hogy a válság rontó erejét ellensúlyozzák, kországait orvosolják, az államlét kísérletes veszedelmeit elhárítsák. A védekezés permanenciában van, mint a mentőkecsi, előrelátó terv és program pihenés nélkül izznak, mint a városokat világitó üzem géptestei. A német politikai válság katasztrófáinak látszó napjaiban Brüning kormánya hatalmas gazdasági és pénzügyi rekonstrukciós tervvel lépett a berlini parlament elé s megmettette vele a birodalom nyugalomát, biztonságát, külső hitelét és a polgárai bizalmát. Nálunk mindennek nyoma sincs. Nálunk nem jön mentőkecsi. Nálunk csak sötétség van és nem kapunk egy reflektorsugarat. Mi ott tartunk, hogy akadnak már halálra rémültek, hisztériások és lelketlen huncutok, akik a pénzüket külföldre mentik. Pedig ebben az országban nincs se vijjogó hitlerizmus, se föld alól morajló kommunizmus. Hanem tanácsatlanság van itt, hitetlenség és levertség, ami a legsúlyosabb desperált-ságot szüli a társadalomban. Senki nem sejtí, mire készül a mi kormányunk s készül-e egyáltalán valamire, amivel meg kell mentenie az ország helyzetét. Hogy akarja a mezőgazdaság ledűlt vetését föltámasztani, mivel akarja az állami jövedelmek süllyedését kiparizrozni és az állam költségvetését észszerű színvonalra leszorítani, hol vannak az elmélyüléshől fölhozott tervek, az acélpilléreken álló program? Az elengedhetetlen rekonstrukció? Senki nem tud semmit. Sötét van és eszond. Holnapra világitó sugarat vár az ország, komoly és biztos szó, energikus mutatóujjat, amely előre szegeződik a kivezető út felé. Ha nem, menjenek, tűnjenek el a szemünk elől, akiknek nem tudjuk hasznát venni. Az érdek, a cél, a szentség: az ország élete!

hitelképességünknek a kimerítését próbálja meg.

Senki sem panaszkodhatik, hogy a magyar közgazdaság kölcsönökét eddig is nem elég bőkezűen vett föl és bizonyos, hogy minden külföldi kölcsön átmenetileg növelte a vásárló-erőt. De ne feledjük, hogy már ma is mintegy 180 millió aranykoronát kell évente a külföldnek fizetnünk, ami évi áruexportunk majdnem egyötöd részének felel meg. A külföld részére való fizetés pedig csak az itteni fölöslegekből történhetik.

A fölvetett kölcsönökért többet kell fizetnünk, mint amennyit a belölük eszközölt befektetések a kimerítésük számára jövedelmeznek.

Az, amivel a külföld számára többet fizetünk, gazdasági kihatásában a reparációs fizetések-től semmiben sem különbözik. Tévedés tehát azt hinni, mintha reparációs terheit az 1924. év óta csupán a nemrég kötött párisi egyezmény szaporította. A hiábavaló fizetések terhe jelentékenyen nagyobb mérvben szaporított ama kormánykalkciók folytán is, amelyek főképp hoztak be, anélkül, hogy azok gazdaságos felhasználása és helyes irányba terelése biztosított volna.

Ugy az autonómiák, mint a földbirtokgye-
szőlővén kormánypropaganda mellett adó-
sodtak el.

Városaink akkor sem költethetnek volna többet, ha sikerült volna megnyernünk a háborút. Függetlenségünkkel túlterhelték a vidéki pénzügyi helyzeteket, amelyeknek pedig más feladatuk is lenne. A földbirtokoknak folyton az intenzívebb gazdálkodás szükségét hangsúlyozták, anélkül, hogy egyben felhívták volna a figyelmet arra, hogy az új tőkébefektetés a birtokos szempontjából csak akkor jár előnyrel, ha nemcsak a földnek a nyers hozama, hanem a gazdálkodásának a jövedelme is emelkedik. Nem elég, ha az export átmenetileg javul, az exportáló helyzetének kell javulnia. Az autonómiákkal szemben a fölügyelet elmulasztása, a földbirtokokkal szemben pedig a kölcsönfölvételek érdekében folyó agitáció a kincstár felelősségét állapítja meg a drága és magukat ki nem fizető kölcsönökért és szükségessé teszi, hogy a kölcsönöknek konverziója érdekében az állam közmunkájáék.

Sem az adósságokkal, sem a közszolgáltatásokkal való túlterheltségünknek tehát nem a világgazdasági helyzet az oka.

Nem a világgazdaság az oka annak sem, hogy nálunk oly közgazdasági teóriák kezdenek polgárijogot nyerni — néha bizony a kormány hallgatóságos asszisztálása mellett —, amely antikapitalis följogások számunkra meg fogják nehezíteni, vagy éppen el is zárni a kibontakozás útját akkor is, amikor a sokat emlegetett világgazdasági helyzet már javult. Ha majd reális szemmel nézzük az egyes vállalkozások értékét, akkor talán jobban meg tudjuk ítélni, hogy melyiket segítsük kölcsönfőkészítéshez és melyiket támogassuk közpénzekből, mint ahogy ezt az elmúlt években tudtuk.

Ha majd továbbá a tényleges jövedelmezőség és az adott kamatviszonyok alapján értékeljük a gyáraknak és az iparoknak a helyzetét is, atól felel, hogy

sokban igazat fog kelleni adnunk annak a tőzsdének, amelynek „lanyhaságát” eddig annyira érthetetlennek tartottuk.

At kell értékelnünk a földbirtokot is, mert merőben igazságtalan, hogy a jövedelem és vagyonadó még ma is olyan földárak alapján fizetjük, amelyek immáron sem a jövedelmezőségnek, sem a forgalmi áraknak nem felelnek meg. Kétségtelen, hogy közgazdaságunk szempontjából legnagyobb jelentőséggel a földművelés bír. Mindig hátrányban leszünk a külfölddel való szerződési tárgyalásoknál, amíg csupán kérelmeket terjeszthetünk elő agrártermékeink exportjára nézve, de nem rendelkezünk olyan iparral, amely a velünk való megállapodást az ipari államok számára is kívánatosá teszi.

A tengerentuli versennyel szemben a szomszédos agrárralammokkal való összefogásra van szükség.

hogy egyenrangú értékesítési apparátust állítsunk föl ahhoz, mint amilyenek ezek a

nagy tengerentuli országok rendelkeznek. A közös gazdasági érdekekben a szomszédokkal való ilyen kooperáció annyira kézenfekvő, hogy részünkről is és részükéről is értelmesség volna azt meg nem csinálni. A kibontakozás útja mindig nehéz, különösen, ha ez a közfelfogás egy és más irányú változtatásának a szükségével jár. Ezt azonban nem fogjuk elkerülhetni és nem kerülhetni el a polgárság, ha javulást akar, hogy maga is tevékenyen beleszóljon a saját sorsának intézésébe. Mert

nem megoldás a diktatura intézménye, amit manap európaszerte csodaszépen emlegetnek.

Ha egy társadalom, amely jogosítva volt maga intézni a maga ügyeit, erről lemond és magának urat keres: ezzel még nem biztosította a maga jobb sorsát, csupán földadta azt, hogy sorsán változtathasson arra az eshetőségre, ha az ura majd nem lesz megfelelő. Nem az hozza meg a megoldást, ha hibavalóságunk nyilvánítjuk apáinknak az alkotmányosság biztosításáért folytatott évszázados küzdelmeit.

A kibontakozást az hozza meg, ha először kerülés nélkül föllállítjuk a ma politikai problémáját és azután öntudatos erővel biztosítjuk a megoldás előfeltételeit. A nyugati kápitális-musnak mai válságában, amelyet Oroszország minden erővel kihasználni óhajt, a magyar polgári társadalomnak az a kívánsága, hogy ne bolszevizádódjék el az ország.

Lassanként mindnyájan rá fogunk jönni, hogy ehhez nem elég a szorongás, hanem megfelelő gazdasági politika is kell,

olyan, amely sohasem többdik fölöslegekben és minden célkitűzésével szerénysegre szoktat és arra a reális értékelésre és életfelfogásra, amely a legbiztosabb védelem volt a társadalmaknak egy alkalmassággal, mint halandós politikai kísérletekkel szemben. Valljuk be, hogy pénzügyi és közgazdasági politikánk nem olyan, mint amilyen a jelzett kívánalmaknak megfelelően. Ha a jövőben sem lesz az, a felelősség immár nem a kormányt, hanem azt a társadalmat fogja terhelni, amely nem szedte össze magát, hogy a kívánatos irányú változást biztosítsa.

Vasárnap emlékünnepe volt Bartha Miklós és Csányi László sirjánál

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt kegyeletűn ünnepséget rendezett a Magyar Történelmi Emléke-múzeum Egyesület Bartha Miklós síremlékénél. A nagy újságíró huszonöt évvel ezelőtt halt meg. A síremlék előtt Kacziány Géza mondott emlékbeszédet, ismertette a harcosslekkü magyar és ragyogó tollu publicista küzdelmekben gazdag, viszon-tagságos, üldözöttségben eltelt és elvhiúségben példaadó életét. Bartha Miklós tolla hegyén a magyarság élniakarása, szabadságvágya és dacos hite villámlott. A legtüstőbb újságíró-toll, a legkeményebb derék, a legbüszkébb jellem volt a Bartha Miklósé. Jutalma a hatalom üldözése volt, eze-gényesség és korai elmulás. Sikolya Lajos a Gábor Áron munkásszövetség zászlaja alatt kivonult széke-lyek nevében beszélt. Petri Mór és Bán Aladár a Petőfi Társaság, Sziklay János az Újságírók Egyesülete, Rom-bay Dezső pedig a Pro Hungaria Nők Világszövet-ségének koszorúját tette le a sírra. Az emlékünnepen megjelent Bartha Miklós özvegye is. Az ünnepi kö-zönség ezután Csányi László síremlékéhez vonult, hogy megemlékezzen a napról.

amelyen, most 81 éve, vértanuhalált halt a magyar szabadságharcnak ez a nemes, római jellemű alakja. Csányi László síremléke előtt ugyancsak Kacziány Géza mondott beszédet, majd Szerdahelyi Gyula szavalt.

Bartha Miklós koszorúval borított síremléke

Az ország összes cipészei vasárnap viharos nagygyűlést tartottak Bata, a cseh „cipődiktátor” letelepedése ellen

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap a cipészek országos nagygyűlést rendeztek, amelyen viharosan tiltakoztak a Bata-féle cipőgyár magyarországi terjeszkedése ellen. Közel ezerfőnyi közönség jelent meg a gyűlésen, amelyen Pintér Vilmos azt fejtegette, hogy

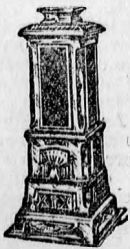
a csehszlovákiai Bata-gyár magyarországi üzleti teljes megsemmisülését fenyegetik a régi híres, magyar cipőkészítő ipart.

Günther Péter a cipőipari munkások nevében szólalt föl és meg-megújuló elkeseredés közben magyarázta, hogy a Bata-féle cipőgyár 12.000 munkásával naponként 75.000 pár cipőt gyárt, ami csak a munkások kizsákmányolása árán lehetséges. Tóth János a Cipőgyártók Egyesülete, dr. Láncoz Gyula a Magyar Cipő-

gyárosok Egyesülete, Weisz Lajos a Bőrkereskedők Országos Szövetsége, Kardos Lipót a Bőrnagykereskedők Szövetsége, Moray Oszkár dr. a Bőrgyárosok Országos Szövetsége, Szauffer Lajos a Budapesti Cipészipart-tület nevében mondott szenvedélyes hangú beszédet

a cseh „cipődiktátor” ellen.

Ormos Mór arról beszélt, hogy a magyar cipőipar csak akkor konkurálhat az olasz Bata-cipővel, ha leszállítják az iparközeleket. Számcs. fölszólalás után a nagygyűlés Adám György javaslatára határozati javaslatban kérte, hogy a kormány ne adjon letelepedési engedélyt a Bata-féle cipőgyárnak, amely Magyarországon 35.000 cipőkészítőmunkás kenye-ről venné el.

Fázik?

Vásároljon

»AUTOMAT« VAGY »TANTAL«

folytonégő kályhát!

Gyártja:

SWOBODA

kályhagyár, Budapest VI, Andrassy-út 14. Tel. A. 177—10

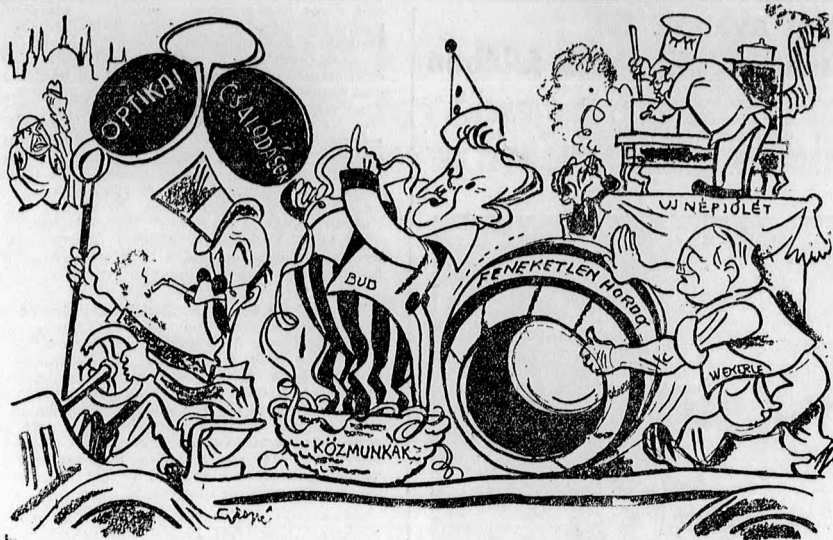
Kérjen árjegyzéket.

Fizetési kedvezmény

Még
10 napig
a nagy műsor
a
Terézkörúti Szinpadon
Október 30-án premier!

A rádióban

Pillitz Dezső okleveles
vegyszerműnök folyó hó 20-án, hétfőn
„Mesterséges világítás és több-
termelés a mezőgazdaságban”
címmel előadást fog tartani.

A Reggel számára rajzolta Gáspár Antal

Részlet a „Magyar Hét” mai parlamenti reklám fölvonulásából

„Brüningék bukása után csak a fascista államcsiny jöhet”: a német szociáldemokraták ezért mentették meg a kormányt a bukástól

Berlin, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vasárnapi lapok mind vezetőhelyen foglalkoznak a birodalmi gyűlés történelmi jelentőségű éjszakai ülésével. A centrumpart lapja, a „Germania” a következőképpen ír: — Habár az ülés külső kísérőjelenségei undort és utálatot keltenek minden józan emberben, kétségtelen, hogy a kormány nagy politikai sikere történelmi eseményként könyvelendő el. A kormány mögött álló pártok végre összefogtak és

a szociáldemokrata párt, fölismerve a súlyos politikai helyzetet, olyan magatartást tanusított, amelyért a legnagyobb elismerés illeti meg.

A „Vorwärts”, a szociáldemokrata párt lapja szerint bűn lett volna a munkásosztállyal szemben, ha a szociáldemokrata párt megbuktatta volna a kormányt, amikor még a vak is láthatta, hogy

Brüning bukása után csak a fascista államcsiny jöhet.

Párisi vélemény: A német kormány győzelme a világpolitikai atmoszféra nagy enyhülését vonja maga után

Páris, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Brüning-kormány szombat éjszakai parlamenti győzelme a párisi sajtóban nagy visszhangot keltett. A lapok hosszú cikkekből kommentálják a berlini eseményeket, amelyekben a józan ész győzelmét és a Brüning-kormány tekintélyének megerősödését látják. A német szociáldemokrata párt — írják a párisi szocialista lapok — bátor józansággal a két rossz közül a kisebbik rosszat választotta. A „Petit Parisien” szerint nem szabad ugyan lekicsinyelni Brüning sikerét, kétségtelen azonban, hogy

a locarnoi politika napjai már nem jönnek vissza és Stresemann fair play politikájának nem lesz folytatása.

A „Matin” azt írja, hogy Hindenburgot nem ragadta el a nemzeti szocialista hullám. A katasztrófa-politikusok részéről oly nagyon áhitott krach elmaradt. Brüning kancellár többsége valójában Hindenburg többsége, mert ő ma a német nép legfőbb döntőbírája. Ha a német parlament továbbra is le tudja majd gyűrni a nemzeti szocialisták támadásait, ugye ezt csak annak köszönheti, hogy engedelmessékedik Hindenburg szavainak, akinek tekintélyét a birodalmi hadsereg hatalma is fokozza. A francia politikai közvélemény úgy látja, hogy a német szocialisták egyhangú állásfoglalása és

Brüning impozáns többsége kétségtelenül megerősíti Briand megrendült pozícióját és legalább egyelőre szárnyát szegi az itteni jobboldali reakciónak.

A Quai d’Orsay biznak abban, hogy Brüning továbbra is a helyzet ura marad, kivált ha időközben sikerül a német kormánynak kölcsön segítségével megszüntetni a pénzügyi krízist. Párisban általános a fölfogás, hogy

a birodalmi gyűlés szombati magatartása a világpolitikai atmoszféra nagy enyhülését vonja maga után.

Kétségtelen azonban, hogy Briand nem folytathatja tovább a régi lendülettel a locarnói

politikát és Poincaré pozíciója napról-napra erősebb lesz a francia politikában.

Franciaországban csak ezer munkanélküli van!

Páris, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Tardieu francia miniszterelnök vasárnap délelőtt Delleben, délután pedig Giromagnyban nagyjelentőségű beszédet mondott. Az adatok bő fölsorolásával igazolta, hogy Franciaország gazdasági helyzete páratlanul jó, a legjobb minden nagy állam között és nyilván ennek köszönheti megrendíthetetlen erejét az uralkodó rezsim is, a demokratikus köztársaság. Tardieu adatai szerint a 80 milliárdnyi bankjegyforgalom 50 milliárd arannyal van fődőzve. Valamennyi francia állampapír arcfolyama állandóan javul, a francia ipar is győztesen állja a versenyt és munkanélküliség sincs az országban.

A nyilvántartott munkanélküliek száma egész Franciaországban nem éri el az ezret.

Ami a külpolitikai helyzetet illeti, Tardieu hangoztatta, hogy a külföldön az utóbbi hetekben rendkívüli események mentek végbe, amelyeknek a francia kormány nagy figyelmet szentelt. Franciaország nem tehet arról, hogy ezek az események bekövetkeztek és nem is szándékozik beavatkozni a dolgok folyásába, amint ezt bizonyos oldalról tanácsolták. A francia kormány továbbra is a béke ügyét akarja szolgálni, noha tagadhatatlan, hogy

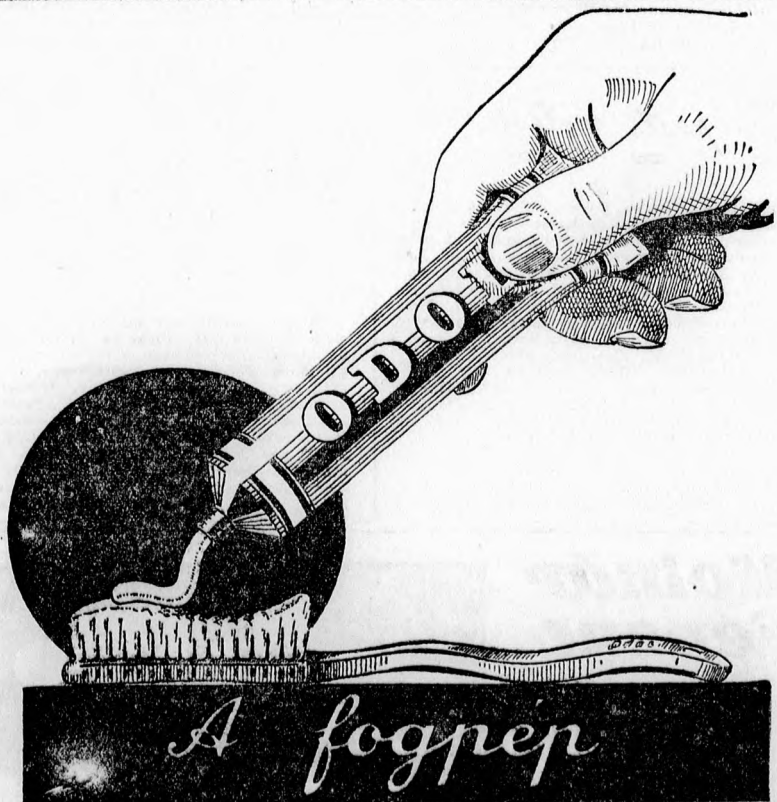
olyan jelek mutatkoznak, amelyek kétségesse teszik, számíthat-e még a francia kormány bizonyos államokkal a régi együttműködésre.

A kormány a békepolitika előfeltételének a döntőbíráskodást tartja, ezenfölül azonban most már más eszközökhöz is kell fordulnia, hogy fokozza a biztonsági garanciákat. Tardieu azzal fejezte be beszédét, hogy az ország ezidő szerint súlyos napokat él át, de voltak ennél már súlyosabb idők is.

Pichler Károly, magyar államvasúti igazgató hirtelen meghalt Berlinben, ahol átutazóban volt

Berlin, október 19.

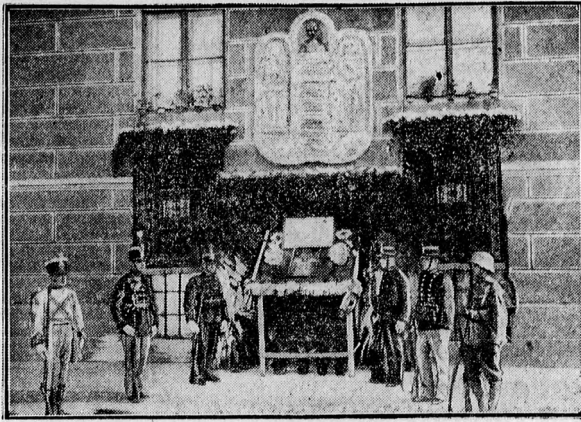
(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Pichler Károly dr., magyar államvasúti igazgató Berlinben váratlanul meghalt. Pichler dr. szombaton érkezett Budapestről leányával együtt és vasárnap reggel tovább akart utazni Kopenhágába. Berlinben csak átutazóban volt s északára a Stresemann-Strasse egyik szállodájában bérelt szobát. A késő esti órákban szívizélhűdést kapott és meghalt.

Vasárnap emléktáblát avattak föl a Ludovika Akadémia szüzetendős épületének falában

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap ülte meg bensőséges házi ünnepség keretében a Ludovika Akadémia annak az emléketétét, hogy épületének alapkövét száz évvel ezelőtt letette le József nádor. Az intézet kápolnájában Ház István tábori püspök misét celebrált, míg Dálnoki Veress Jenő tábori alesperes református istentiszteletet tartott. Ezután fölvatták az Akadémia homlokfalába épített emlékművet, amely Tury-Jobbágy Miklós alkotása. A márványlap fölött az intézet alapítójának, Mária Ludovika királynénak bronz mellszobra van, jobbról-balról két tisztelő ludo-vikással, akik közül az egyik a mai, a másik a száz év előtti egyenruhát viseli. Az ünnepségen jelen voltak: báró Hazai vezérezredes és báró Szurmay gyalogsági tábornok, volt honvédelmi miniszterek, báró Balás tábornok, Hadfy ny. tábornok, Tabajdy, Bartha, Révy, Röder, Kozmowsky, Sipos, Shvoy, Pávay-Vajna, Raics, Kratochvíl és Doroghy altábornokok. Vitéz Szinay Béla tábornok, az Akadémia parancsnoka mondott történelmi visszapillantásokban gazdag beszédet, majd báró Hazai, a rangban legidősebb ludo-vikás adott engedélyt az emlékmű leleplezésére. Az emlékmű előtt hat növendék állott, akik korhű egyenruhákban emlékeztették a jelenlevőket az intézet hat korszakára. Az em-

lékmű megkoszorúzása során Röder altábornok a honvédség, báró Hazai vezérezredes a volt ludovikások és volt tanárok, vitéz Kozmowsky altábornok a 30 év előtt végzett ludovikások, vitéz Szinay tábornok pedig az Aka-

A Ludovika Akadémia alapkövetételének 100 éves fordulóján fölvattott emlékmű

démia jelenlegi tanári kara, akadémikusai, altisztjei és munkásai nevében tett koszorút az emlékműre.

Balogh Géza színészt, Fugger herceg autójának tolvaját, aki az autók mániákusa, vasárnap elme-gyógyintézetbe vitték

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben a főkapitányságról a mentők

az angyalföldi tébolydába szállították Balogh Géza 26 éves színészt,

akit azért fogott el a rendőrség, mert szombaton hajnalban a Nagymező-utcában ellopta Fugger Gergely német herceg autóját. A fiatalember, amikor kihallgatták, ittasságával védekezett és nem akart emlékezni az autólopás körülményeire. Balogh Géza különben ezúttal harmadszor került a rendőrségre autólopás miatt. Pár hónappal ezelőtt vidéken járt és egy motorbiciklit lopott el, amelyet az

országton egy robogó autónak vezetett neki, úgy, hogy súlyosan meg is sérült. Amikor sérüléseiből fölgógyult, nem indítottak ellene büntvádi eljárást, mert a hatósági orvos megállapította, hogy beszámíthatatlan és elme-gyógyintézetbe vitték.

Az elme-gyógyintézetből a napokban szabadult ki és rögtön elkövette az újabb autólopást.

A fiatal színész valóságban az autók mániákusa, aki, ha egy őrízetlen autót lát, nem tud ellentánni annak, hogy a kocsi el ne vessze.

a balesetek és gázolások. Akik taxin járnak, meg is figyelhetik, hogy a sofőrök milyen óvatossággal lettek s mintha a gyalogjárók anarchiája is emhült volna végre valahára egy kicsit. Meg kell őszintén mondanunk azonban, hogy a pirosstíxik ellen komoly kifogásai vannak a közönségnek. A kocsik tulajdonmórében rozszantak, belszejük a hygiene követelményeinek sem felel meg és sofőrjeik is — különösen a fiatal generáció — modor, magatartás és komolyság tekintetében messze elmaradnak a „szürke” sofőrök mögött. Itt sürgősen rendet kell csinálni!

Hornóth Nándor kormányfőtanácsos, a Loewenstein és Társa cég főnöke és tulajdonosa telefonálja vasárnap késő este: A kislányomat vasárnap délután megharapta egy idegen kutya. A háziorvosunk megvizsgálta a gyermeket és elrendelte, hogy azonnal vigyük a Pasteur-intézetbe. Feleségem és sógorom vitték be a kislányt a Pasteur-be, ahol a portás azonnal fogadta őket: rendelés csak 2 és 3 óra között van, jöjjenek hétfőn reggel újra. Az édesanya azonban, érthetően, ragaszkodott ahhoz, hogy gyermekét azonnal megvizsgálják és kérte, hogy bocsássák az inspekción orvos elé. Az inspek-

ciós orvos nagynehezen előkerült s mielőtt még megmondhatták volna, hogy miért keresik, ezt kiabálta a feleségemnek:

— 110 pengőért havonta nem vagyok kötelek éjjel-nappal rendelkezésre állni. Majd miután hangos csapkodással és indígtatódással megvizsgálta a kislányomat, azt kérte:

— Ki volt az az orvos, aki ezzel ideküldte magukat? Kérem a nevéét és a telefonszámát. Mégis csak hallatlan: havi százlíz pengőért nem vagyok erre kötelek. — Az egész vizsgálat alatt továbbra is folyton kiabált, durván és udvariatlanul viselkedett, úgyhogy a családomból sirva jött haza a Pasteurból. Az orvos neve dr. Krédy István.

Az esetet kivizsgálás céljából kénytelenek vagyunk ezenel tudomására hozni az orvos fölttes hatóságának.

4.

Három hete kisebb vadásztársaság indult el — Kanadába medvét vadászni. A társaság tagjai: Somssich Gyula és felesége, Nádasdy gróf, prof Nádasdy Ferenc, Déry Hugó és gyöngyöshalászi Takács Gyula voltak, akik a napokban már meg is érkezett a Canadian Pacific „Montclare” nevű hajóján Kanadába. A vadászok Montrealból vasutonnal továbbutaztak Edmonton Albertába, ahol már várta őket az Erdélyből Kanadába áttelepedett híres medvevadász, Kennedy Akos, aki vendégei számára a kanadai vadászati rendezi.

5.

„Az omszi randevu” a neve annak a hadifogolyregénynek, amelyről Pesten már szűltében-hosszában beszélnek. Szerzője Kálmán Jenő, a fiatal humorista, akinek prózai írásain kívül főleg eszillógó kis négyesoros vers-karikaturái tették ismertté nevét. Kálmán Jenő, vagy ahogy Bohémiában nevezik: a kis Kálmán öt esztendőttől a nikolinszk uszurszki-fogolytáborban, a podgrancsnájai kozák kaszárnyában, ahol Kiteczin kapitány teneit őrizte (mert mint a számtantábornak azt mondta az egyszeri káplár, hogy jó lesz arra, hogy megszámozza a barakkokat, neki is azt mondta Uszpjenszky őrmester, hogy redaktor, hát jó lesz tehénpásztornak) — végigélte a vörösen égő és fehéren izzó vladivosztoki napokat s harmincéves korában galambösz hajjal visszajöve Pestre, tíz évre rá könnyek között mosolygó szívvel megírta a világirodalom első mosolygó hadifogolyregényét. Igen, ez a könyv, az orosz táncosnő és a pesti festő szép, szomorú szerelmi regénye mosolygó és csatlogó kanesukák, a katógó gépfegyverek, a szibériai Kolesak—Szmjonoj-harcolnak, a „plennik”-re nézve ezernyi életveszélyt jelentő embertelen szenvedési között is. A véres, löpőfüstös oldalak mögött mosolyogva kandikál ki a végén a vladivosztoki tavasz s a Sunko Maru füstölő kéménye, amely az utolsó oldalakon a minden tavaszán édesebb-szabadulást jelent: Ezeket az oldalakat dobogó szívvel olvas-tuk végig...

(e. z.)

Két vonat Nyiregyháza mellett vasárnap hajnalban össze-ütközött

Három utas súlyosan megsebesült

Nyiregyháza, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap hajnalban a Sóstó-gyógyfürdő és Kótaj közti helyiérdekű vasutvonalon a Nyiregyházi elindított vonat összeütközött a szemközti vonattal, amelyet a sűrű ködben nem vett észre. Az utolsó pillanatban mindkét mozdonyvezető fékezett és ennek köszönhető, hogy az összeütközés nem végződött katasztrófával. A két egymásbaütött mozdony erősen megrongálódott, az utasok közül három súlyosan, néhányan pedig az üvegcserepektől könnyen megsebesültek.

Gusztó Gyula vasutat agryázkodással, Kiss Bélánét súlyosabb zúdosásokkal kórházba szállították,

Bernát Zoltán nyiregyházi ügyvédet pedig, aki karját törte, lakásán ápolják. A baleset színhelyére azonnal bizottság szállt ki, amely megállapította, hogy az összeütközésért Volon Frigyes kótaji állomásvezető felelős, mert neki kellett volna a keresztezés helyét jeleznie, de ezt elmulasztotta. Az állomásvezetőt a nyiregyházi illetékesek nyomban fölfüggesztette állásától.

Kiss pesti notesz

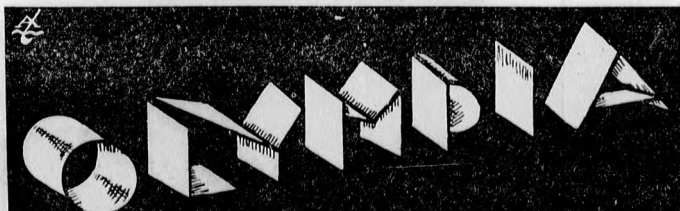
1.

Régi, több évtizedes szabócég redőnyeit húzták le néhány nappal ezelőtt a Kossuth Lajos-utcában, a Budapestben több mint 50 éve fennálló Ebenstein E. szabóüzlet redőnyeit. A nehéz gazdasági helyzet nem kimélte meg a hajdani híres, legnagyobb pesti szabóműhelyt sem, ahol Magyarország legelőkelőbb főurai csináltatták öltözékeiket. Ebenstein Emil a háboru után heroikus küzdelmet vívott a dekonjunkturával, de minden hiába volt: a vevők elmaradtak. Ebenstein 50 éves, ragyogó multu budapesti üzletét szerdán elárverezték. Ebenstein a szomorú eseményt nem várta be, ithagyta az árverezőket, a hitelezőket és váratlanul elutazott Budapestről. A hajdani nagy cég üzlethelyiségét már ki is adták másnak.

2.

Amióta az új közlekedési rendelet megjelent, örvendetes módon, szinte egy csapásra megszűntek

Molnár Ferenc

filmen

Több mint huszezen sorakoztak föl a verőfényes őszi vasárnapon Budapest boldogabb jövőjéért és tüntettek a kormányzati rendszer ellen

(A Reggel tudósítójától.) Ezen a szelid, késő-őszi, de a koratavasra emlékeztető, verőfényes vasárnapon nyolc hatalmas ellenzéki népgyűlésen több mint huszezer ember tüntetett a mai városi uralom és a kormányzat gazda-

sági politikája ellen. Olyan tömegeket, mint ezen a vasárnapon és a múlt vasárnapon, hosszú évek óta nem sorakoztattak föl politikai gyűléseken, amelyek lefolyásáról itt következnek tudósításaink:

„Mindannak az ellenkezőjét kell csinálni, amit eddig csináltak!” — mondta Fábán a demokraták kőbányai gyűlésén

Kőbányán a kőbányai Régi Sörház hatalmas termében mintegy

ezer főnyi közönség

szorongott, amikor Grünfeld Manó elnök megnyitotta a kőbányai demokrata szervezett gyűlését. Fábán Béla mondott beszédét:

— Ahol baj van, ott meg kell állapítani a diagnózist és gyökeresen ki kell operálni azt. Nincs szükség itt javaslatgyűlésre, gyűjtőgyűlésre. Arra van szükségünk, hogy mindazok az orvosok, akik a diagnózist jól látták, ott állhassanak az operációsasztalnál és

ne azok operáljanak, akik az országot a betegség miázmáival beoltották.

Ez az ország már nem engedheti meg a további gazdasági és politikai kísérletezések luxusát. Nem vagyunk hajlandók tovább vállalni a tengeri malacok szerepét. Hiszen

egyre inkább kialakul az a meggyőződés, hogy mindannak az ellenkezőjét kell csinálni, amit ők tiz estendő alatt csináltak.

Ahelyett, hogy csökkentették volna az állami kiadásokat, elhúzótk a megvalósított Társadalombiztosítást és újabb szűkítő intézkedéseket tettek meg a társadalmat. És ha az államháztartás hiányát, négy alelnököt, egy elnököt, egy vezérigazgatót és annyi regiment tisztviselőt és alkalmazottat, hogy az Uszoki-szorosnál lehetett volna velük megvédeni. A Társadalombiztosítást, mint a főpumpát pneumatik, hízott, nőtt, az egész társadalom rovására.

De nem azért, hogy önmagát, hanem egy a ma-

Rassay rendkívül éles támadása a miniszterelnök ellen

A Nemzeti Szabadelvű Párt józsefvárosi szervezete vasárnap délben a Corvin-moziban tartotta nagygyűlését. A teljesen megtelt teremben Hajdú Marcell nyitotta meg a gyűlést, majd Baracs Marcell, Madarassy-Beck Gyula, Weiler Ernő, Bán Sándor és Zimmermann Dező beszélt. Ezután

Rassay Károly rendkívül élesen támadta Bethlen miniszterelnököt.

Többi között ezeket mondotta:

— A miniszterelnök ur sajtóankétót tartott tegnap. Megjelentek a sajtó képviselői abban a hiszemben, hogy bizalmas tájékoztatást kapnak a kormány terveiről és a mai nehéz helyzetéről. Ehelyett,

nyílt fenyegetést

kaptak. Kifejtette a miniszterelnök ur, hogy a sajtónak az ő beszédéről irt léves kommentárjai alkalmasak a gazdasági válság kimélyítésére. Bejelentette, hogy nem fog visszarúgni a jövőben még rendőri intézkedésektől sem.

En a történelemből úgy tudom, hogyha egy államférfi a sajtót kezdi fenyegetni, akkor már maga fölött kongatja a lélekharangot!

Gazdasági válság van. De vegye tudomásul a miniszterelnök ur, hogy ezt

a gazdasági válságot nem a magyar sajtó cikkei okozták és mélyítették ki,

hanem elsősorban az a tízévi kormányzat idézte elő, amelyért kizáróan ő felelős és ha ez a gazdasági válság az utóbbi napokban még föltünőbbé vált, azért

a miniszterelnök ur ne a magyar sajtó kommentárjait, hanem a maga megfontolatlan beszédét okolja, amely az országnak kimondhatatlan károkat okozott.

Minthogya valami nagy diésőség volna a katasztrófa bekövetkezésének fértias jelentése azok részéről, akiknek a politikája ezt a katasztrófát előidézte! Annak ellenére, hogy minden bankgyakornok látta e beszéd káros következményeit, a miniszterelnök ur nem tartotta szükségesnek, nyugati államok kormányelnökeinek példájára, saját maga tiszti beszédének káros hatását, hanem szemérmesen sorompóba állította a pénzügyi élet kiválóságait, akiknek mohó megnyugtató nyilatkozatait még súlyosabb helyzetet idéztek elő.

Nem engedem elhomályosítani ennek a beszédnek a hiteles szövegét, különösen akkor, amikor a miniszterelnök ur a sajtót teszi felelőssé a beszéd következményéért.

Amikor a magyar miniszterelnök ilyen beszédet mond, akkor a sajtónak igenis kötelessége ezzel a beszéddel foglalkozni. A beszédből senki más következtetést nem vonhatott le, mint amit a beszéd maga tartalmazott. És

ha ez a következtetés káros, akkor ezért a miniszterelnök felelős, aki az államügyek vezetésében példátlan gondatlanságot tanúsított beszédének az elmondásával.

A nyilvánosság elé kellett lépni ezzel, mert

gyar társadalmat pukkassa meg.

Mi a régi Magyarországot küzdünk, de nemcsak annak területi, hanem közéleti, lelki integrálásáért is. Nem igaz az, hogy itt elvesztett a gazdasági rend, itt csak bele kell ütni az optimizmus erejét az emberekbe, föl kell rázni egy jobb holnap reményességével a letargiában élő polgárságot. Itt, igenis, erős kézzel segíteni lehet! (Nagy taps.) De tudja meg az a hatalmas bürokrácia, amely a kormányzati rendszernek legsúlyosabb teherterele: nem azért vannak, hogy megakadályozzák, hanem hogy segítsék az életet! Tulságosan sok a hivatal. Az Országos Földhírtokrendező Biróság legutóbb befecskerte működését. Erre kitaláltak, hogy új munkát adnak neki. Volt még három ezer ember, akik eddig, úgy, ahogy, megállták, ezek a fővárosi és pestkörnyéki ingatlanközvetítőipar tagjai. Tehát kimondták, hogy ezental ingatlanközvetítést Budapest és Budapest környékén mindenki csak az OFB külön engedélyével csinálhat. Volt még néhány bőrkereskedő és textiles, aki még nem ment esőbe. Erre fölfedezték az új bölcsességet, hogy megcsinálják a népruházati bizottságot, amelyben majd ismét lesz elnök, alelnök és ki tudja hány igazgató. Nem akarják megérteni, hogy ez a nép azt kívánja: ne juttassanak vele tovább.

ne dugszegélyes gazdasági rend ülje orgániát,

hanem mindenkinek egyenlő joga legyen a kenyérre és no legyen egyetlen tényező, egyetlen szerv sem, amely a jogot elvitathatja. Ha végigmérik a multat és belenéznek a jövőbe, meg vagyok győződve arról, hogy a polgárság most már nem alkuszik meg! (Viharos tetszés.)

Nagy ünneplés volt a visszhangja Fábán beszédének.

nem lehet eltűrni, hogy a magyar sajtóval szemben ilyen hangu fenyegetőzés hangozzék el zárt ajtók mögött

a kormányelnök részéről. Bár a sajtó szabadabban gyakorolhatta volna a maga kritikáját, az ország nem sülydett volna ilyen mélyre! A miniszterelnök ur nem tőrték ki a kritika elől. Most beszél fölösleges kiadásokról és haladéktalanul szükséges intéz-

kedésekről! Miért csak most? Nem éri azt a rettenetes felelősséget, ami e bejelentés nyomán nehezedik rá? Meggyőződésem, hogy ez a kormány az országot végső katasztrófába viszi. Készséggel támogatok minden kormányt, amely nyújtani tudja azt a biztosítékot, hogy ebből a gazdasági válságból ki tudja vezetni az országot. De szabad-e nekem a mult tanúságai után föltételezni a jelenlegi kormányról, hogy ezt meg tudja tenni? Nekünk is van lelkiismeretünk. Lehet-e föltételeznem, hogy ez a kormány, szétszakítva minden barát szálát, egészen új, az eddigivel homlokegyenest szembeálló politikát tud csinálni? Szabad-e nekem föltételeznem a kormányról az önzetlenségnek ezt a magas fokát?

Ha Magyarország kormányzását a jelenlegi kormány nem adja át haladéktalanul szabad és független kéz szakembereknek, akkor ez menthetlenül elpusztul! A kiadások csökkentését csak új kormány képes keresztülvihetni!

Csak új kormánytól várhatom, hogy véget vet annak a pazarlásnak, amelynek éveken keresztül tanui voltunk. A mai ellenzék nem bír hatalomra, csak egyet akar: hogy megállítsa az országot a rohanás lejtőjén. A mai ellenzék csak azt akarja, hogy végre ebből a megmerevített tehetetlenségéből kilóntsák a kormányzatot és az ország kormányrudját minden pártpolitikai szempont figyelmen kívül hagyásával a legsúlyosabb szakemberek kezébe helyezze. Ez a mi pártvezetésünk! Nem a sajtó kommentárjai, hanem a kormány beállítatlan igéretei mélyítették ki ezt a válságot és teszik földön a jövő iránt.

minél tovább ragaszkodik ez a kormány a hatalomhoz, annál nagyobb felelősség hárul rá az ország pusztulásáért.

Rassay Károlyt percekig tapsolták. Föltűnően kemény és éles beszédéről már a vasárnap este folyamán sokat beszéltek fővároszerte politikai körökben.

„A demokrácia konzervatív fölfogást jelent a fölforgatással szemben” — mondta Gál Jenő

A ferencvárosi nemzeti demokrata párt vasárnap délelőtt az Erzsébet-kávéházban tartott nagygyűlést. Ezen a gyűlésen is

közül ezer főnyi választóközönség

jelent meg. Dr. Epstein elnöki megnyitóját után Krets Gábor, Pilis Lajos és Rusznyák Lipót szólalt föl, majd Gál Jenő mondott beszédét:

— A magyar polgári társadalom tepsedésének, gazdasági és politikai erőtlenedésének esztendői után újult erőre kap most a demokratikus gondolat. A demokrácia Magyarországon akkor kezdett igazi érvényre jutni, amikor rámutattott a megromlott

A név kezezekedik a minőségért!

A Pixavon-shampooon

egyesíti a folyékony Pixavon minden előnyét.

Egy csomag 2 mosásra elég és ára csak 36 fillér.

A Pixavon-shampooon

teljesen mentes a szódától.

liberalizmus hamisságaira. A korrupció lepte el abban az időben a liberális részimet és nem volt más kivétel ut, mint a demokrácia, amely akkor konzervatív politikát jelentett.

A demokrácia ma is konzervatív fölfogást jelent a fölfogással való szembehelyezkedésben, de azt jelenti a felülről jövő reakciós uralmi törekvésekkel szemben is.

A demokrácia a nemzet egységét jelenti. Jelenti a

Friedrich István: „Igenis, defetista vagyok a kormány katasztrófpolitikájával szemben!”

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt zűfoglalás megtelt a Katolikus Legényegylet Rottenbiller-utcai nagyeremű Friedrich István gyűlésére. Körülbelül

1500 ember

szorongott a teremben, a folyosókon és a lépcsőházban. Dr. Kletzár György, Weiss Konrad és Nagy István után Tóth Gábor katolikus lelkész mondott nagy beszédet.

— A kereszténység lelke és lényege nem a parlament padokból,

nem a miniszteri bársonyszékéből, vagy akár a templomi szószékéről elpuffogtatott irázásokban nyilatkozik meg,

nem azok hirdetik a kereszténységet, akik farkas-orvítással félelmet akarnak kelteni a szívekben — a Krisztus kereszténysége könnyeket szárit föl, megértést, szelídséget és méltányosságot jelent. A krisztusi kereszténység nem nézheti kiözmöbösen a halmozott mammutfizetések tulajadó létét, miáltal a nemzet reménye, a kicsiny életpalánta élet helyett halált és pusztulást sziv rosszuláplánt anyja kebeléből. Azok, akik nem tudják segíteni tíz év alatt, pusztuljanak a helyükről!

Elég volt a köklerekből, elég volt a keresztény jelszavakkal való játékból, elég a kereszténység maszkjában önmaguknak tetsző alkarcosbáljából!

A közönség tapsai közben lépett a szónoki asztalhoz Friedrich István, aki így kezdte beszédét:

— Sohasem árultam zsákban macskát, nem csináltam titkot belőle és most is megmondom nyíltan: én a hatalomra török! (A közönség fölemelkedik helyéről és percekig tapsol.) Alkalmányos uton török a hatalomra, támaszkodva a polgárság és a munkásság bizalmára és saját becsületemre.

Le akarok számolni az uralmom levőkkel és el akarom őket sópörni!

Belenézünk az elmúlt tíz esztendő számadásába és nem nyugszunk bele abba, ami van! Igaz, én ringattam ennek a politikának a bölcsőjét! Csak hogy én nem jászoltam az uralkodót, én csak az öök sáfárja voltam. De hü sáfárja, aki nem hazudik, nem csal és nem panamázik. (Taps és éjtenzés.) Most választások előtt vagyunk és ilyenkor hidaknak szokás építeni. (Derültetés.) Azt javaslom, hogy a kormánypartit korrekczióval új dunai hidat nevezze el Söhajók hidjának. Nem hallják: Huhogás hallatszik most a hidépítő fejé fölött! Ugyanezt a kisérletes hangot halljuk a Társadalombiztosító félhőkarcoló tornya körül is, amelynek ormáról a hatalom urai azt nézik, milyen jól, milyen alaposan, milyen tökéletesen és végérvényesen bebiztosították ezt a derék társadalmat! Az urak eltanultak fölünk, ellenzékietől is valamit: most már sírnak is!

Hát hagyják abba; a síráshoz nem kell miniszternek lenni! Sírni egyedül is tudunk!

A buza, a liszt, a kenyérrákokat hetek óta számolják, éjjel nappal kalkulálják, mérgezik és török hozzá a fejüket miniszterek, államtitkárok és miniszteri tanácsosok. És nem tudják eldönteni, hol van a hiba! Akkor eláll egy derék pékmester és csuffá teszi őket; bebizonyítja a maga józan módján, hogy lehet olesóbb kenyeret sütni (Főlköltés): „Itt van a terebben!”, szemben az összes politikai őrangyalakkal. A rokkantokról, a hadtörvérről, a hadikölcsönjgyűjtésről is egészen megfeledkeztek, pedig jobb lett volna, ha az elmúlt években inkább

ezekre a kérdésekre pazarolták volna annyi igyekezetet, nem az optánsüpcre.

Eszembe jut az anekdóta Szent Péterről és a hadikölcsönről. Nagy tolongás volt a mennyország kapujában és Szent Péter egyszerre csak azt látja, hogy egy jó is de akar jönni a kapun. Utját állta és akkor a jó így szólt: „Én éheztem a háborúban, én huztam az ágyukat, aztán énbőlöltem csináltak virsliit az éhez embereknek. Hát nem érdemlem meg, hogy beengedjenek?” Miután beengedte, egyszerre csak megjelent egy csasi. Szent Péter megkérdezte, hogy mit akar? „Már hogy én mit akarok?” — felelt a csasi. — Nekem csak van jussom hozzá, hogy beléjek a kapun! Én vagyok a hadikölcsönjgyűjtő!” (Viharos derültetés.) Szememre hányják, hogy nem beszéltek a revízióról. Hát kell nekem arról beszélni, amikor én vagyok az egyetlen közöttük, aki nem irtam alá a békeszerződést! Ők beszélnek róla! Beszélni, azt tudnak! De én

nem kérek ehől a vitézkötéses, sarkantyupengető, kacskás revízióból.

Nem kérek azoknak a revíziós prédikációiból, akik ölszörös íztetéseket vágnak zsebre, nagyon jól érzik

közzgazdasági egyenjogúságot és a harmonikus jogrendet. A kendőzött politikásoknak el kell tűnnök, hogy helyeiket a polgárság igazi képviselői foglalják el.

Gál Jenőt hosszasan megtapsolták, majd Wirth Zsigmond, Gárdos Dezso, Lendvay Andor dr. és Darvas Gyula bizottsági tagok szólaltak föl.

magukat a csonka határok között és azután elintézik a nemzet minden perzselő problémáját azzal, hogy beszélnek. Járjuk a külteleket, a munkásnevelőket, nincsen nagy konkurrenciánk, ők nemigen jönnek utánunk. Ők inkább diszvacsorákat rendeznek pezsgővel és jó szívrall. De azt kérdezzük, hol van

Bródy Ernő: „A fővárosi törvény nem tiszteli a polgárt, hanem tisztelteti...”

A belvárosi demokrata pártszervezet az Eskü-túri Orion-mozgó zúfolt helyiségekben tartott nagyszerű népgyűlést Láng Lajos bizottsági tag elnökletével.

— Föl kell hívunk a polgárság figyelmét — mondotta Láng Lajos — arra az ámitásra, amely bizonyos kormánypartok újszerű elkeresztelésénél a kormánypart jelző elhagyásával a kormányt jól függetlenség látszatát kívánja kelteni, hogy így sikerüljön elnyernie a polgárság bizalmát. (Tomboló zaj: „Ismerjük őket!”) A polgárság helyzetét aláássza a város háza mai urainak helytelen gazdasági politikája, az üzemek árdérájtása és azok

a veszteségek címén kibóbtott milliók.

amelyek legujabban a Várépítést mérlegelni is jelentkezők. Ha mi nem dőlünk itt, a polgárság a szétszórások martalékává lenne.

Bródy Ernő mondott ezután lelkesítő, hatásos beszédet:

— A város háza többségi pártjainak vezetői helytelenítik, ha az ellenzék bevonja az agitációba az országos politikát és a súlyos gazdasági helyzetet. Ez a vélemény jogosulatlan, mert

nem lehet elszakadni az ételtől

és ma, amikor a forgalmi adó, a kartellek, a vámvédelem és a Társadalombiztosító hálózata soraszítja el a protecionellükli gazdasági egyedeiket és alukalokat, napirenden fölge ezek a kérdések lehetnek. A pesti polgárnak az országos bajok mellett külön csapása az a város házi gazdálkodás, amely az elmúlt tíz évben kiszivta életerejét. A kormány és város

„Ez a kormány nem alkalmas a válság megoldására!” — mondja Rassay

A Nemzeti Szabadelvű Párt vasárnap délelőtt a Bethlen-téri Szinpad helyiségeiben is nagygyűlést tartott, amelyet megteltek, úgy, hogy az érdeklődők kiszorultak az előcsarnokba. Rassay Károly mondott nagy beszédet.

— Az események rohamosan igazolnak bennünket. Hirdettük, hogy ez a rendszer politikai válsághoz vezet és el fog vinni bennünket egy erkölcsi válsághoz, amelynek betetőzése lesz egy tökéletes gazdasági válság. Hogy válság van, azt a parlamenti többségtől függetlenül eldönti az a körülmény, hogy

ez a parlament elvesztette minden kapcsolatát az étellel.

Ez a parlament nem képviseli a magyar nemzetet. Hónapok óta nem látunk mást, mint hogy azok a kormánypartit képviselők, akik körültekintően megjelennék, főformán szóhoz sem tudnak jutni, a főháborodás és a kitérő elkeseredés elnémítja őket. Olyan az elkeseredés, mint a lopva szökő gáz, mindenhova elhatol, a legfelsőbb rétegektől kezdve a társadalom mélyéig. Az ilyen gáz nem alkotó erő, hanem bénító, ől és robbant. Ezt a gázt be kell vinni egy hatalmas gépezetbe, hogy hajtó- és alkotóerő legyen belőle. A politikai válságot nyomon követte az erkölcsi válság, amely minden hosszú kormányzatnak természet szerű velejárója.

Ahol megjelennek az erkölcsi válságnak fekélyei, még tökéletesebbé válik a rombolás és még teljesebbé a gazdasági válság.

a nemzeti intelligencia? Hol van az uri osztály? Ott ülnek a kormánypartit balдахin alá húzóda és várnak. Azt mondják:

„Menj, Friedrich István, győzzél, majd ha győzted, jövünk gratulálni!”

Azt szokták mondani odát, a másik oldalon, hogy én defetista vagyok. Igazuk van! Én valóban defetista vagyok azzal a katasztrófpolitikával szemben, amivel az országot ideig jutatták és

nem bízom benne, hogy ők ki tudják vezetni a káoszából a nemzetet.

De optimista vagyok, amikor a nép nagy tömegeire nézek. Ha öök bíznak bennem... (Percekig ünneplik Friedrichet.) ...ha bíznak bennem, csak úgy kövessenek.

Beszéde végén rengeteg virágot kapott Friedrich, többek között a külső zugló asszonyok hatalmas babékoszoruját.

házi pártjai kölcsönösségi viszonyban állanak egymással. A kormány e pártok asszisztenciája mellett keresztülhászolt egy fővárosi törvényt, amellyel megastá az autonómia sirját.

Mint az alkalmányos szabadság híve, azt mondom: polgár, tiszteld a törvényt! De ezzel szemben azt állítom: Törvény, tiszteld a polgárt! A fővárosi törvény azonban nem tiszteli, nem szereti a polgárt, hanem fel tőle. Nem tiszteli, hanem tisztelteti!

Hirdetem a legélesebb harcot a közönség ellen. A főváros népének pénze, adója nem arra való, hogy műszerüzemet, előmüszerezem, butorjavító-, lakatos- és bádogosműhelyeket, Gyöngyösön szénbányát, Pesten filmgyárat tartson fönn és a bölcsőtől a sirtig konkurrenciát támaszon saját polgárának. Ezek az üzemek összesen nem hoznak egy félmilliót, de csak két fődötteszer több mint félmilliót ízet rá a városra. Amint ez a gazdálkodás gazdasági téren árt a polgárságnak, lelki téren az autonómia legnagyobb szögycene az a rendelkezés, hogy a tanítói kinevezéseket a törvény kiszolgáltatassa a kormányának. A kormány osztogatja a kegyet a város terhére, a polgárság zsebére. Az ilyen öngyilkospolitika ellen egyedül erővel kell föltámadnia a polgárságnak, hogy lerázza magáról egyrészt a jelszavak pártjának, másrészt a néhéz időkben

a szavazás elől a telefonszobába vonuló telefonvárosatyák és telefonpartok uralmát.

Bródy tapsall fogadott beszéde után dr. Simonyi Simon, dr. Faragó Andor, Schneider János, Lukács Ferenc, Mendly Gyula és dr. Hohenberg József szólaltak föl.

Évek óta figyelmeztettünk arra, hogy a gazdasági válság elkerülhetetlenül be fog közeledni. De ők soha sem tettek. Ma, amikor a veszedelem itt van, fogadkoznak. De a fogadkozással szemben azonban föl kell vetnünk a kérdést: alkalmas-e ez a kormány a válság megoldására? Ez a kormány erre nem alkalmas! Diktatúráról terjesztnek híreket. Ne jászunk a szavakkal! Ez az ország rá van szorulva az egész világ szempártájára és aki ezt az országot a válságból ki akarja menteni, annak

nem hőbortos diktatúratervekkel kell foglalkoznia,

nem szabad megtartania egy diktatórikus parlamenti rendszert, ellenkezőleg, el kell háritania minden akadályt, ami a magyar nemzetnek külföldön való értékelését csökkenti. Ne az a veszedelmet nézzék, amit egyesek árállás okoz, hanem azt az erőt, amit százezreknek a bizalma és összefogása jelent a polgárságnak.

Baracs Marcell volt a következő szónok. Föl-szólitotta a polgárságot, hogy védje meg magát, védje meg vagyoni és jogi birtokállományát. A polgárságot tudása, munkája, hazafisága és intelligenciája följogosítja arra, hogy saját maga vegye kezébe sorsának intézését.

FÉNYES MARCEL

uridivatüzletének

ősz szenciációi

Nyakkendőujdonságok

P 4.-, 6.-, 8.-

Házikabát- és pyjamakülönlegességek nagy vétszékben

Most érkezett

Mossant-kalapujdonságok

Tekintse meg kirakataimat!

VI, Teréz-körut 34

Ne csak a

Magyar hét

hanem állandóan

süssön a magyar gyártmányu

Dr. OETKER

sütőporral és vanillin cukorral

RÓZSA REMEK BUNDA

SZÉP ÉS SZÉPPÉ TESZ

VACI-UTCA 6. (Kristóf-tér sarok)

Heroincsempészésért 45.000 pengőre ítélték a „Pharmacia“ gyógyárnagykereskedést, amely kínai vázákban 110 kiló bódítószert akart Kinába „exportálni“

(A Reggel tudósítójától.) A büntetőtörvény-
csk jóvédekbiroságának Simon Gyula elnök-
lete alatt működő tanácsa

45.000 pengő pénzbírsággal sújtotta a Phar-
macia gyógyáru részvénytársaság vezető-
jét,

mert a vállalat 1924-ben 110 kilogram heroinot
akart az országból kicsempészni és Németor-
szágban keresztül Kinába szállítani. A Phar-
macia részvénytársaság annak idején egy
kínai céggel lépett érintkezésbe, amelytől kínai
vázákat és porcellánokat rendelt. A rendelt
áru megérkezett, de néhány nap múlva vissza-
küldték Kinába. A ládákat nagy fekete cédulá-
lával látták el: „Visszaru.“ A hatóságok figyel-
mét elkerülte, hogy időközben a ládákat föl-
bontották és a vámvizsgálatnál nem is vizs-
gálták fölül a ládák tartalmát. Így kerültek
a ládák Hamburgba, ahol

hajóherakodás közben az egyik láda leesett,
összetört.

a láda és benne a kínai vázák. A vámtiszték
legnagyobb meglepetésére az összetört kínai

cserepek között gondosan becsomagolt dobozo-
kat találtak, amelyek egy erős kábítószert,
heroint tartalmaztak. Fölnyitották a többi lá-
dát és

összesen 110 kilogram heroin került a lá-
dákból napvilágra.

Ez akkora mennyiség, amely elegendő, hogy
félóra alatt egymillió embert, vagyis Buda-
pest egész lakosságát elpusztítsa. A német ha-
tóságok az árut azonnal visszairányították
Budapestre és megtették jelentésüket. A buda-
pesti főkapitányság detektívjei megkezdtek a
nyomozást és megállapították, hogy ezt az
örvidi bódítószercsempészt valójában Budape-
sten a Pharmacia gyógyárnagykereskedő rt.
követte el. A jóvédekbirosági bíróság több tár-
gyalásos foglalkozott az ügyvel. Kihallgatták
a vállalat több tisztviselőjét és Szücs Pál tör-
vényészeki szakértőt. A szakértői vélemény
szerint

a csempészáru értéke körülbelül 90.000
pengő és ehhez mérten a bíróság 45.000
pengő pénzbírsággal sújtotta a Pharmaciát.

Vasárnap letartóztattak egy volt főhadnagyot, akinek 36 pengő miatt tört ketté a karrierje

(A Reggel tudósítójától.) Magas, szőke fiatal
férfit tartóztatott le vasárnap a budapesti
rendőrség. A fiatal ember neve Veniss Zoltán,
ismert urisaládból származik, atyja tiszti fő-
orvos egy vidéki városban. Jelesen értelegi-
zett és kitüntetéssel végzte a Ludovika Aka-
demiát, amelyből főhadnagyi ranggal nevez-
ték ki a pécsi helyőrség gyalogezredéhez. A
tehetséges, kitünő modoru fiatal tisztet szeret-
ték a társaságokban is és szép karrier állott
előtte. Egy váratlan rovancsolás alkalmával

36 pengő hiányzott a legénységi takaré-
kasszából, amely Venissre volt bízva.

Harminchat pengő... Veniss kijelentette
akkor, hogy bizonyára elszámolta magát. Az
esetet azonban jelenteni kellett fölöttes ható-
ságának, majd Gömbös honvédelmi miniszter-
nek is, aki éppen akkoriban vette át hivatalát
és az általa megindított könyörtelen purifiká-
ció atmoszférájában Venissnek rangjáról le
kellott mondania. Veniss főhadnagyt

másnap már nem volt katonatiszt.
Ez három hónappal ezelőtt történt. A volt fő-

hadnagyt Budapestre jött, ahol megkísérelte,
hogy polgári pályán helyezkedjék el. Ez azon-
ban nem sikerült. Közben sorra látogatta
pesti rokonait, barátait és ismerőseit. Ahol
járt, mindenütt elűnt egy-egy értékű tárgy. De
még gondolni sem mertek sehoh sem arra, hogy
ő lehet a tolvaj. Legutóbb azonban egy ledny-
ismerősénél nagyobb összeg tűnt el s az esetet
jelentették a rendőrségen. Nyomozás közben
Venissre terelődött a gyanu. miután közvet-
lenül a pénz eltűnése előtt ő járt a lakáson.
Veniss

vasárnap előállították a főkapitányságra,
ahol rögtön beismerte, hogy a hölgy laká-
sán a lopást ő követte el.

Elmondotta rövid tragédiáját és a rendőrtiszt
meglepetésére azzal fejezte be vallomását,
hogy nem akarja titkolni bűneit, megmondja
összintén: három hónap alatt nyolc hasonló
lopást követett el, olyan helyeken, ahol soha-
sem gondoltának arra, hogy őt gyanúsítsák.
Rögtön föl is sorolta, hogy hol és mit lopott.
Letartóztatták.

„Hosszulejáratu kölcsön fölvétele ezidőszert teljességgel lehetetlen“, mondja Sztérényi báró, aki külügyi és pénzügyi kérdésekről tárgyalt Bethlen miniszterrel

(A Reggel tudósítójától.) Politikai körökben vasár-
nap sok szó esett arról, hogy Bethlen miniszterelnök
fontos megbeszélést folytatott báró Sztérényi József-
fel, akinek egy esetleges koncentrációs kormányban
szerepet kívánna juttatni. Megkérdeztük erről a
hírről

báró Sztérényit,

aki a következőket mondta A Reggel-nek:

— A miniszterelnök uralt tárgyalta ugyan,
de kizáróan külügyi és pénzügyi kérdésekről,
belpolitikai kérdés megbeszélésünkön szóba sem
került.

Arra a kérdésre, hogy a nagy állami kölcsön föl-
vételének milyen kilátásai vannak, báró Sztérényi
így válaszolt:

— A világpiac mai helyzetében

hosszabb lejáratu kölcsön fölvétele teljes-
séggel lehetetlen.

A német és az osztrák viszonyok nagyfoku bi-
zalmatlanságot teremtettek a pénzpiacon, bár
német viszonylatban mindenképen megnyugtató,
hogy a Brüning-kormány bizalmat kapott,
a birodalmi gyűlés decemberig elnapolták és így
a nyugodt kormányzás lehetővé vált.

A pénzpiac ennek ellenére is annyira ide-
ges, hogy a nagy magyar kölcsön fölvétele-

ről ezidőszert szó sem lehet.

Meg vagyok győződve arról, hogy a tavasz fo-
lyamán — ha csak újabb események nem jön-
nek köze — megérik a dolog és

több mint valószínű, hogy akkor majd tető
alá lehet hozni a hosszulejáratu kölcsön
ügyét.

Magyarország iránt a külföld bizalommal vi-
seltetik, csak ilthon ne okozzanak bizalmatlan-
ságot. Nyugtalanosra nincs semmi ok.

a pengő sziklaszilárd,

annál sajnálatosabb, hogy itt-ott a tömeghiszté-
ria jelei mutatkoznak, ami egyáltalában nem
indokolt.

Fedák Sári csak

az Andrássy-utl Színházban
lép föl, tomboló sikerrel

Hazafiasság és okosság parancsa:
magyar sajtót együnk!

A Filtex

egész éven át

Magyar Hetet jelent munkásainak és az iparnak

A Magyar Hét a magyar ipar reprezentatív
bemutakozása. Vannak azonban egyes vál-
latatok, amelyeknek minden hetük Magyar
Hét. Ezek között is első helyen áll a Filtex Rt.
A Filtex Rt. gyárai főnállásuk óta szakadat-
lanul a magyar ipar fejlődéséért, az eladási
szervek és az eladási lehetőségek kiépítéséért
dolgoznak.

Magyar vegyészek, magyar művészek, ma-
gyar kereskedők és a magyar munkások ezrei
fáradnak olyan anyagok előállításán, amelyek
a legkitünőbb francia gyártmányokkal szem-
ben is megállják helyüket és pedig nemcsak a
magyar, hanem az egész világpiacon. Maga a
magyar közönség tapasztalata tanúsíthatja
amellett, hogy a Filtex Rt. magyar munkájá-
nak eredménye méltán vehetik a legkitünőbb
francia gyártmányokkal is.

De nemcsak a magyar közönség a Filtex-
gyártmányok közkedveltségének egyedüli bi-
zonyítója, hanem azok a nagy megrendelések
is, amelyeket a Filtex Rt. külföldről, különösen
Franciaországból, Svájból, Angliából, Hol-
landiából, Belgiumból, Dániából, Olaszország-
ból és Ausztriából kapott és amelyek a gyár
teljes kapacitásának kihasználását a jövő
évre máris biztosítják.

A Filtex Rt. által elért eredmények tehát
nemcsak belföldi jelentőségűek, hanem nem-
zetközi jelentőségűek is. (Ez az igazi cél!) Nem
volt könnyű munka, amely ehhez az eredmé-
nyhez vezetett, hiszen a tiszta selyemmel
való harc fölvételét és győzelmes folytatását
jelentette az.

Az eredményes harc előfeltétele az volt,
hogy a gyártmányok nemcsak műszaki szem-
pontból, hanem művészi izlés szerint is fölül-
multhatatlanok legyenek a nyomási eljárás
terén. A Filtex Rt. fő célkitűzése — hogy min-
dig a legújabbat állítsa elő és pedig mindig a
legtökéletesebb módon — a Cylindrotex nyo-
mási eljárás által játszi könnyedséggel meg-
oldódott. Ez az eljárás — amint ismeretes —
a Cylindrotex Társaság kizárólagos tulajdona
és ez a társaság Magyarország részére kizáró-
lag a Filtex Rt.-nak engedte azt át. A lyoni
és a hatalmas amerikai szövetyomógyárak
szintén engedélyt nyertek a Cylindrotex Rt.
szabadalmaira.

A Filtex Rt. gyártmányainak az összes
piacon elért szilárd helyzetét föntieken ki-
vül a minták izléses választéka, a színek mű-
vészi összeállítása és — nem utolsó sorban —
az alapanyagok kitünő szövési módja is bizo-
sítja.

Ezek a körülmények segítettek elő, hogy a
Filtex Rt. a magyar ipar nevében győzelmet
arasson. Minden új cikk, amint a Filtex Rt.
hoz, egy-egy új győzelem. Az volt a Sevilla,
győzelem a téli Cord-báronny és győzelem lesz
a Filtex Rt. szenzációt jelentő új tavaszi
anyaga is. Ezek biztosítják továbbra is a
Filtex Művek teljes foglalkoztatását, amelyek
fejlettsége és tökéletessége új gépek föllállítása
által legutóbb megint csak gazdagodott és így
még sok éven keresztül sok Magyar Hetet je-
lentenek majd a magyar iparnak, sok Magyar
Hetet, nyugodt jelent és biztos jövőt a Filtex
Rt. magyar munkásainak.

Bünvádi eljárás indul a francia pénzügyi piacnak okozott súlyos károk miatt egy nagy bécsi és egy berlini cég párisi képviselői ellen

Páris, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Párisi tőzsdei és pénzügyi körökben szombaton pánikusz hangulatot kellett az a hír, hogy a legközelebbi napokban

a tőzsde korifeusai közül többeket le fognak tartóztatni.

Paul Reynaud pénzügyminiszter az igazságügyminiszterrel egyetértve csakugyan megkeresést küldött a párisi ügyészségnek, hogy sürgősen indítson vizsgálatot és a legnagyobb

szigorral járjon el ismeretlen tettesek ellen, akik a büntető törvénykönyv 419. szakaszába ütköző műveletekkel

súlyos károkat okoztak a francia pénzügyi piacnak.

Az ebbe a szakaszba ütköző cselekedeteket a francia törvény kétvi elzárásokkal és százezer frank bírsággal bünteti. Ismeretlen tettesek alatti állítólag egy nagy berlini és egy bécsi bankház, valamint ötven megbízottak értendő.

Bukarestben elhatározták,

hogy Varsóban rövidesen pénzügyi konferenciára ülnek össze a kelet-európai agrárállamok

Bukarest, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Egész vasárnap szakadatlanul tanácskoztak az agrárkonferencia bizottságai és a tanácskozások leglényegesebb eredménye az, hogy

a bukaresti konferencián résztvevő államok novemberben pénzügyi konferenciát tartanak Varsóban.

Nagy vita folyt az ötödik bizottságban, amelynek Nickl Alfréd magyar rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter az elnöke. A bizottság a konferencián résztvevő államok kereskedelmi politikájáról tárgyal és mivel tanácskozásait nem fejezte be, hétfőn tovább folytatja ülését. Az első számú bizottságban megál-

lapították azokat a szabályokat, amelyek alapján az agrárállamok által kiküldendő közös bizottság működni fog. A harmadik számú bizottság a buzaválsággal foglalkozott és határozatában azt ajánlja, hogy

mivel a buzaválság világhajlás, a kelet-európai agrárállamok az orvoslás tekintetében kezdjenek tárgyalást az amerikai buzatermelő országokkal

A negyedik bizottság letárgyalta az állategészségügyi kérdéseket és javaslatait holnap terjeszti a konferencia elé. Mivel a kiküldött bizottságok nagyobb részének munkája befejeződött, a bukaresti agrárkonferencia előreláthatólag hétfőn este véget ér.

Kornis Gyulát, az államtitkári székből a pedagógiai tanszékre hívja a bölcsészeti fakultás

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi lapok illetékes helyéről kapott információk alapján cáfolják Kornis Gyula kultuszminiszteri államtitkár távozását. A Reggel-nek beavatót helyen azt a kijelentést tették, hogy azért merült föl Kornis államtitkár távozásának terve, mert

a bölcsészeti karon Finácy tanszékére akarják meghívni Kornis Gyulát.

Sokan úgy vélték, hogy ez a meghívás talán összeférhetetlennek látszik, ha Kornis Gyula az államtitkári székből ül és helyesebb, ha a meghívás megtörténik a távozás állásából. Később az az elgondolás kerekedett fölül, hogy a lemondás szükségételen s így a legközelebbi hetekben

az államtitkári pozícióból fogják meghívni a pedagógiai tanszékre.

A tőzsdei intervenció szindikátusból a bankok legközelebb Trustot alakítanak

(A Reggel tudósítójától.) Amikor a múlt héten Rotschildék Svájcban megalapították a Continentális Társaságot, a Reggel már jelezte, hogy a budapesti piacon is csakhamar utánozni fogják ezt az alapítást. A hét folyamán csakugyan

komoly formát öltött egy tőzsdei Trust megalakítása.

Az eddigi intervenció köztudomás szerint

LEGJOBBÓL LEGTÖBBET NYÚJT LEGOLCIÓBBAN!
ÉSZELT KÖZKEDVELT
A BUDAI

Siesta

FIAT 514 az univerzális kiskocsi

bármely karosszéria-típussal

521 a kényelmes középocsi

525 a tökéletes nagyocsi

Üzlethelegység és alkatrészek:

Fiat Autómozgó Magyar Eladási Rt

Budapest IV. kerület, Váci-utca 1-3

Telefonszám: Automata 825-48

Meglepetések Magyarország birkozó-bajnokságában

Szegfü (Kaposvár), Fehér (FTC), Kárpáti (UTE), Surányi (MTK), Papp (MAC), Szalai (MTE) és Badó (FTC) nyertek bajnokságot

(A Reggel tudósítójától.) Magyarország birkozóbajnokságának döntő küzdelmeit a Beketow-cirkuszban délután 6 órára hirdette a rendezőség, a döntőkre azonban csak este 10 óra felé került a sor, úgy, hogy a verseny csak jóval éjjel után ért véget, ami a 2500 főnyi közönség körében természetesen érthető visszatetszést keltett. A rossz rendezés miatt a közönség egy része ott is hagyta a versenyt, mielőtt döntőmérkőzést láthatott volna. A bajnoki verseny különben nagy sportbeli sikert hozott. Sok külföldi induló volt, de sikerült mind a hét bajnokságot itthon tartani.

A legnagyobb érdeklődés a nagyközépsúly Papp-Tunyogi-mérkőzést előzte meg.

A két világbajnok pompás küzdelmet Papp nyerte pontozással.

Meglepetésben sem volt hiány és a bajnoki címhez új nevek is jutottak, különöser

a kisközépsúly és a pehelysúly eredménye meglepetés.

Részletes eredmények:

Légsúly: Bajnok: Szegfü (Kaposvár), 2. Brendel (Nürnberg), 3. Imrik (UTE).

Pehelysúly: Bajnok: Fehér (FTC), 2. Galambos (B. Vasutas), 3. Szalai (HAC).

Könnyűsúly: Bajnok: Kárpáti (UTE), 2. Ambrus dr. (MAC), 3. Beke (UTE).

Kisközépsúly: Bajnok: Surányi (MTK), 2. Funyák (UTE), 3. Hammer (Nürnberg).

Nagyközépsúly: Bajnok: Papp (MAC), 2. Tunyogi (MAC), 3. Matuska (Törökvis).

Kisnehézsúly: Bajnok: Szalai (MTE), 2. Adorján (MAC), 3. Orgoványi (UTE).

Nehézsúly: Bajnok: Badó (FTC), 2. N. Hirschl (Wien), 3. Varga (BSZKRT).

Rummelhard bécsi városi tanácsost a Lueger-miséen szélütés érte és meghalt

Bécs, október 19.

(A Reggel tudósítójától.) A bécsi keresztény-szociális pártvezetőség vasárnap délelőtt Lueger Károlynak, a párt alapítójának emlékére misét mutatott be a fogadalmi templomban. Rummelhardt Károly városi tanácsost, aki szintén résztvevett a misén, a templomban szélhűtés érte és rövid idő múlva az Eiselsberg-klinikán meghalt.

Magyar Hét!

Magyar szabadalom

a

„Compressor”

nyakkendő-önvasaló, amely azonnal rendbehozza gyűrődött nyakkendőjét

Ingyen

kapja minden nyakkendővásárló

Gál

üzleteiben

Károly-körut 3 Kossuth Eajos-u. 3

A Kartellek megrendszabályozását, a hitbizományok eltörlését és új földreformot követelt vasárnap Debrecenben a Nagyatádi párt monstregyűlése

Debrecen, október 19.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A vasárnapra hirdetett ellenzéki kisgazdagyűlés nagy érdeklődés mellett zajlott le. A messze vidékről beözönlő gazdaközönség teljesen megtöltötte a Bika-szálló nagytermét, amikor *Hearmegi-Kiss Pál* a nagygyűlést megnyitotta, azt hangoztatva rövid beszédében, hogy a jobbágyokat fölszabadító *Kossuth Lajos* után új ideálja akadt a magyar népek *nagyatádi Szabó István* személyében. Ezután a gyűlés elnöke, *Bétkői Lajos* hajduszosbóli református lelkész mondta el elnöki megnyitóját:

— Nem osztálypolitikát hirdetünk és nem nézzük azt, hogy ki milyen vallású, csak azt vizsgáljuk azoknál, akik hozzánk csatlakoznak, hogy *hű legyen Istenhez és a hazához.*

Udvardy Miklós a Revíziós Liga nevében üdvözlő a gyűlést, majd *Tildy Zoltán* beszélt:

— Mi tiltakozunk minden defétizmus ellen, de hangsúlyozzuk, hogy a magyar nép a kétségbe hűve. Soha nem titkoltuk, hogy nekünk végeztünk a revízió és azért nem szüntünk meg harcolni. Nekünk a revízióért való küzdelem nem üres szólam, de ez a *nép nem hajlandó, a jövőben csak realitások után menni.* Olyan hajó, amelyen eltört az árbóc, léket kapott a hajófenék és törött a kormány, csak úgy tud eljutni a célhoz, ha a *hajónlevőknek egyöntelműen adagolják a kenyeret!*

Csak úgy tudunk eljutni a biztos révbe, ha meg tudják teremteni az egyenlőséget, a jog és a megérthető egyenlőséget!

Nagy Lajos biharugrai tamító után *Czövek Jenő* goréi kisgazda a luxusautózásokról, a halbiológiai és a lerongyolódott kisgazdapártokról beszélt. *Nagy Ferenc* bísséi kisgazda

a kormánypolitikát ostorozta, amely egyesek boldogulásának enged utat az ezrek rovására.

Jámor Ferenc (Debrecen), *Harsányi Imre* (Debrecen), *Schultz Mihály* (Mezőberény) és iparosok és a kereskedők bajairól beszéltek, majd *Z. Szabó Márton* (Hajduböszörmény) a buzaárak följávitására a *boléta* helyett a *latifundumok és hitbizományok igénybevételét,*

illetve értékesítését ajánlja a kormánynak. *Kertész János* (Debrecen), *Sarkady István* (Debrecen), *Heggyessy Károly* (Biharkeresztes) felszólalásai után *Makai János* sarkadi kisgazda a falusi nyomortanyákról szólott és arra kérte a kormányt, hogy *vegye kezébe a földmunkásság ügyét, mert egyenesen nemzeti szerencsétlenség, hogy hetekig nem tudnak kenyeret adni a családjuknak.*

— Be kell iktatni az új összeférhetlenségi törvénybe — mondotta —, hogy *képviselő ne lehessen tagja egyetlen bank igazgatóságának sem, mert*

a képviselő urak elromlanak, ha a bankok és kartellek beültetik őket az igazgatóságukba.

Sándor István keskeméti ny. polgármester a királykérdés népszavazás utján való megoldását kívánja. *Egy Ferenc* keskeméti ny. pénzügyigazgató felszólalásában az összeférhetlenségi törvény revízióját sürgette.

Végh Lajos (Hajduszosbóli) után *Erdei Ferenc* debreceni kisgazda a *kartellek megrendszabályozását*, a *boléta* eltörlését és a *kvitál* fejlesztését sürgette. *Bétkői Lajos* elnök a *hitbizományok eltörlésére és egy új, igazságos földreform megvalósítása* iránt terjesztett elő határozati javaslatot. *Szabó Árpád* ny. iskolaigazgató, *Kálmán Ferenc* (Hajduböszörmény), *Szendrey Sándor* (Debrecen), dr. *Gödény Ferenc* (Nyíregyháza), *Török Károly* (Debrecen), *Piló Sámuel* (Mezőberény), *Kiss Ferenc* (Biharugra), *Chikán Kálmán* (Kosd) után azt mondotta, hogy

lidérenyomás alatt vannak a képviselők, mert nem mernek olyan kemény beszédet tartani, mint ő.

Mátéfalvy Zöld Aladár terjesztett elő ezután határozati javaslatot, amelynek elfogadásával a *nagygyűlés kimondotta, hogy követeli a független demokratikus magyar nemzeti állam kialakulását, melynek gerince a magyar földműveltség és politikájának tengelye az agrárkérdéseket felölelő egységes gazdasági politika.* *Vass Sándor* pártigazgató felszólalása után *Heggyessy-Kiss Pál* zárta be a nagygyűlést, amely a *Kossuth-nóta* hangjai mellett oszlott szét.

Türkizkék slepp

Ott táncol az élőkölő étteremben, királynői alakjára türkizkék bársony estélyi ruhát öntött a szabónő, a ruha sleppben végződik.

Királynők jártak ilyen ruhában udvari bálolokon, apródok hajlongtak körülöttük. A türkizkék slepp most éttermekbe jár és egy este két-három bárban fordul meg, apródok helyett pincérek sűrűnek körülötte.

A nép tisztelettel nézi a vörös haját, ha végigmegy az asztalok közt, csönd lesz és a nők irigy tekintete kíséri. A nők csodálják, a férfiak izgalommal néznek föl rá, éhesen mustarálják, mint egy ritka ételt a kirakban. Eladó és enniváló, de nagyon drága étel a türkizkék slepp és nagyon körülményes dolog enni belőle.

Arca hideg, mint a fagyasztott kecsge teje, tekintetét a földre szegezi, úgy járálk és úgy táncol, mint egy bálvány, tekintetre se méltat senkit. *Szive nincs, esze nincs, csak rossz és ravasz, lelke sincs, öbelét igazán csak háltni jár a lélek.*

Ez az egyetlen, akinek érdek nélkül megengedi, hogy ott háljon.

Élete, hogy élőkölő helyeken megjelenjen és csodáltassa magát, boldog, ha körülrajongják. Nem szeret senkit, nem sajnál senkit, éjjel fáslik közt alszik, nappal fagyasztja magát, hideg keserű teát ebédel, vacsorára ugyanezt kapja, esak egy kis pesévriaszket mártogat belé, hogy egyen is valamit.

Időnként öngyilkos lesz érte valaki. Ezekén a napokon este nem megy el hazulról, ami határozatlan nagy áldozat tőle.

Egyszer, amikor öngyilkos lett érte valaki, nagyokat sóhajtott. Igaz, hogy ekkor véletlenül éppen a háta fájt és egy orvos vizsgálta, azt mondta neki, hogy „*tessek sóhajtan!*”.

Igy él tündökölve és szívtelenül ápolva és imádvva magát. Nem is sejtji, hogy van a világon egyéb is, mint önzés és hűség, hogy van egyéb is, mint türkizkék bársony és párisi parfüm, amely penetráns és sértő s egynesen inzultál mindenkit, „*az egész világ idejőjön és csak engem szagoljon!*”.

Hogy van szelídarcu anya, aki a beteg gyermeke mellett virraszt. Szép, fiatal feleség, aki ebédel főz az urának. Nővér, aki egész éjjel kőhögve varr, hogy az öcsését fölnevelhesse, hogy van a világon önfeláldozás, hűség, jóság és alázat. Hogy van egyéb gond is, nemcsak az, hogy a cipő éppen olyan kék legyen, mint a ruha. Hogy vannak anyák, akik vasárnap vígan fölpackolják a gyerekeket és elviszik látogatába a nagypapához. Hogy vannak feleségek, akiknek meghal a férjük és ők gyorsan meghalnak utána maguktól.

Hogy van szerelem, amely nemcsak abból áll, hogy részeg valaki s nem hord inget. Hogy van szád, amelyik nem harap, láb, amelyik nem tapos és hogy a kézzel szelíden simogatni is lehet, nemcsak véresre karmolni a másikat.

De a türkizkék slepp ásit és unatkozik, ha nem szól a zene. Maholnap már csak akkor fog gyalog járni, ha táncol. Életét a fogyasztás és a szájfestés tölti be. Reggel jön a masször. Aztán az arcfestő. Aztán a szőrtelenítő, aki egyenként tépi ki a szemöldökekből a szőrszálakat.

Ez az egy, amit én is szívesen megtennék neki.

Nádas Sándor

PREMIER MA!

SZERETEK, SZERETSZ, SZERET

WILLY FORST
BETTY BIRD

A SZERELEM,
A POÉZIS,
A MELÓDIA,
AZ IFJUSÁG
ÉS VIDÁMSÁG
FILMJEIBEN

A NÉGY SZERENCSES SZÍNHÁZ
CORVIN UFA
CORSO OMNIA

Meghívó állandó szőrmedivat- bemutatóra

Naponta fél-ötöttől öt óráig tartja Breitfeld szépség állandó szőrmedivat-bemutatóját. Az idei szőrmedivatot hatvan bunda jellemzi, amelyet árakkal jelöl meg.

Alább közli a cég bemutatott modelljei egy részének árait.

Perzsia és breitschwanz-perzsia 1440-től 3000 pengőig. Perzsialáb bunda 700-tól 1200 pengőig. Pézsmahát 600-tól 900 pengőig. Pézsmahas 600-tól 850 pengőig. Orosz nerz pechaniyi 500-tól 650 pengőig. Mormota 600-tól 750 pengőig. Orosz esikó 450-től 850 pengőig. Fekete boei 300-tól 420 pengőig. Seal elektra 250-től 650 pengőig. Főka 400-tól 550 pengőig.

Érdeklődőket szívesen lát

BREITFELD
szüics

IV. Váci utca 14. szám

Fekete rendőrkapitány ügyében vasárnap két újabb zugügynököt vettek őrizetbe

(A Reggel tudósítójától.) A főkapitányságról vasárnap délután kísérték át az ügyészre fogházába Fekete László rendőrkapitány hat letartóztatott büntársát, de ezzel még nem fejeződött be a nagyarányú bűnügy nyomozása. Vasárnap is egész sereg zugügynököt hallgattak ki a rendőrségen és ezek közül

ketten nem is hagyhatták el a főkapitányság épületét,

miután kihallgatásukat ma folytatják és csak azután döntenek további sorsuk fölött. A rendőrség most, hogy Fekete rendőrkapitány bűnügye kipattant, egyszerűségekre véget akar vetni a kávéházi zugügynökök garázdálkodásának. Ezek a részletügynökök, akik nagy rábeszélőképességgel ráveszik az embereket arra, hogy a részletre vásárolt árukat továbbadják, egész sereg ember existenciáját

tették tönkre, sokakat kergettek az öngyilkosságba és juttattak az örültek házába. Több ismert áldozatukon kívül egyik áldozatukat,

Bauer Gyula postatanácsost a Markó-utcai fogházból néhány nappal ezelőtt szállították át az elmeógyógyintézetbe.

Bauer Gyula 25—30.000 pengő ára árut vásárolt, amelyet a vele összekötöttesben levő ügynökök azonnal elzlogosítottak vagy eladtak és Bauer mindössze 4—5000 pengőt kapott kézhez a pénzből. Miután a kereskedők megtudták, hogy a tulajdonjog főtartásával eladott árut Bauer továbbadta, a postatanácsost följelentették és három héttel ezelőtt a rendőrség le is tartóztatta. Most a fogházban az elmebaj tünetei mutatkoztak rajta, úgy, hogy tébolydába kellett szállítani.

Tizenötezen vettek részt a szociáldemokraták első választási nagygyűlésén

(A Reggel tudósítójától.) Tizenötezer ember hallgatta végig a Tattersall csarnokában és udvarán a szociáldemokraták vasárnapi nagygyűlésének szónokait, akiknek beszédei megafőnök továbbították a szabdába. A választási agitáció során ez volt a szociálisták első nagygyűlése, amelynek rendjét a párt többszáz rendezője tartotta fenn, ugy, hogy a rendőrségnél, amely Andreka főkapitányhelyettes irányítása mellett nagy készültséggel vonult föl, egyáltalán nem kellett beavatkozni. A gyűlést Buchinger Mánó nyitotta meg. Utána

Peyer Károly

beszélt.

— Budapest — mondotta — le akar számolni a Kozma-Wolff-uralommal,ők pedig meg akarják kísérelni a fővárosi választások elhalasztását, az illetékes amerikaiakat, mert félnek a néppel találkozni. Ok azt hirdetik és íratják, hogy a keresztény tömegek a hitük miatt vannak, hitűjének ide megnézni a hízeket, akkor tudni fogják, hol állnak a keresztény tömegek. Uralmukat az jellemzi, hogy

néhány gazdag zsidó az örökös törvényhatósági tagsággal „zicet” vásárolt magának a Kozma-Wolff-templomban.

A szociáldemokrata párt egyedül megy a választásokba. A polgári pártoknak ajánljuk, nézzék meg jobban, kiket hoznak be a városra, nehogy megismétlődjön, hogy tagjaik dezertálnak és átszökőnek a kormánypartba, amelyet

páros napokon Ripka-pártnak, pártatlan napokon Kozma-pártnak hívnak.

A múlt választáson száz emberből nyolc szavazott a kormánypartra, de ki fog ma rájuk szavazni? Wolffék úgy félnek tőlünk, hogy Karl Wolffból, a kurzus vezéréből a választások előtt a zsidók patrón-

nusa lett! Az ő irányzatú munkanélküliséget és nyomort termelt, de Bécsben

nincsenek 135.000 pengővel fizetett Lajosok és nyomorgó villamoskálauzok.

Ha időnként megszómlatjuk ezt a cimboraságot, ügyész után kiabálnak, aki nekünk bizony nem idegen. Bennünket igazsáért sokott vad alá helyezni, de az ő elvárataikat panamákért! Itt az alkalom, hogy az ország egyheted része itélkezzen a rendszert fölött és felelősségre vonja nemesek Kozmákat és Wolffakat, hanem Bethleneket is!

Peyer beszédét szenvedélyes közbeszólások tarkították és még fokozódott az izgalom, amikor

Propper Sándor

kezdeit beszélni. „Mi lesz itt a télen, mi lesz a munkanélküliség következménye?” — kérdezte. Majd megmutatták! Eljen szeptember 1! — zugta a tömeg.

— „A kedélyes fukhoz” címzett kormányzás — folytatta Propper — a panama moesarával öntötte el az országot és most Bethlen bejelentette a csődöt. Tökéletes a tanácsstalanság, nem tudják, mit kezdjenek. Aki bírálni mert eddig, azt kinevezték nemzetrontó defetistának és most kiderült, hogy

a miniszterelnök a legnagyobb defetista,

az ő legutóbbi beszéde okozta a legnagyobb cárokat. Propper beszéde végén néhány kommunista fiatalember közbekállásaival zavart akart kelteni, de a szociálista rendezők közrefogták és kitaszították őket a zugszólók, amely teljes rendben oszlott szét. A sajtóorgok közül

öt fiatalokot előállítottak

a főkapitányságra, ahol a rendőrség politikai osztályán fogják őket kihalgatni.

A soproni evangélikus fakultás a felekezeti béke nagy ügyét szolgálja!

— mondotta vasárnap Klebelsberg kultuszminiszter az új fakultás fölavatásán

Sopron, október 19.

(A Reggel tudósítójától.) Horthy Miklós kormányzó vasárnap reggel nagy kísérettel Sopronba érkezett, hogy résztvegyen az Erzsébet Tudományegyetem evangélikus hitudományi kara számára emelt új épület fölavatásán. Sandy Gyula megyetemi tanár, az

új egyetemi épület tervezője átadta az épület kulcsát Bozók Gyéza rektornak, majd Klebelsberg kultuszminiszter mondott nagyszabású fölavató beszédet, amelyben elmondotta, hogyan lett Sopron iskolavárosá.

— Végre fölhaltunk egyetemi politikánkban az egyke rendszerével

— folytatta a kultuszminiszter — és megtremettük a Dunántul egyetemét is. A Dunántul földrajzi kialakulása és városrendszere szükségessé tette, hogy az Erzsébet Tudományegyetemet két székhely, Pécs és Sopron közt osszuk meg. A városfejlesztés gondolatán kívül azonban

az evangélikus fakultás, a felekezeti egyenlőség, viszonyosság és béke nagy ügyét is szolgálja.

A felekezeti megosztott és széttagolt magyar nemzetnek gondosan örködnie kell a felekezeti béke föntartásán és azon, hogy történelmi egyházai jelentőségüknek megfelelő megbecsülésben részesüljenek a

társadalom és az állam részéről. Minthogy a budapesti egyetemnek katolikus, a debreceni egyetemnek pedig református teológiai kara van, az osztó igazság úgy hozta magával, hogy az evangélikus egyház is megkapja a maga teológiai karát az Erzsébet Tudományegyetem keretében.

Báró Radvánszky Albert az evangélikus egyház köszönetét fejezte ki, majd a kormányzó kíséretével a hitudományi kar évnívito ünnepélyén vett részt. Kis Jenő prodékán beszámolója és Deák János dékány székfoglalója után az egyetem tanácsa doktorátát avatta Vicián Dezső lelkész, aki az első Sopronban fölavatott teológiai doktor.

Hearstet,

az amerikai újságkirályt

rágalmazásért és ötmillió dollár kártérítésért beparólt a new-yorki methodista püspök

London, október 19.

(A Reggel tudósítójától.) James Cannon new-yorki methodista püspök rágalmazási párt indított Hearst, az amerikai újságkirály ellen, a Hearst-lapokban megjelent közlemények miatt, amelyek a püspök feleségére vonatkoznak.

A püspök 5 millió dollár erkölcsi kártérítés és követel.

Szöke szivarok, barna cigaretták...

Valamennyi dohánygyártmány kapható a nikotinmentesítve.

(A Reggel tudósítójától.) Apró, sárga dobozok tarkálnak néhány nap óta a fővárosi dohánygyártmányok pultjain. Korszerű ujdonságot, új füstölőnivalót hirdetnek ezek a jellegzetes színű dobozok. A most forgalomba került nikotinmentesített cigarettákat és szivarokat, amelyek minden várakozást fölülmuló népszerűsége tettek szert. Érdekes elmélkedni azon, hogy ime a közönség tudatában van annak, hogy elkerülendő erős mérge a nikotin és hogy mennyire értékelik a jelentségét annak is, hogy a Dohányjövédék ellenőrzése alatt a lágymányosi dohánygyárban dolgozik a Nikotex-üzem, amelynek elektromos hő-tartályai a nikotinmentesítést végzik. Mondani sem kell ugyan, hogy a Dohányjövédék számszázalékosan meggyőződött a Falk-dr. Wensch-féle világszabadalom tökéletes váltáról, mielőtt a nikotinmentesítést bevezette.

Ma már valamennyi dohánygyártmány kapható nikotinmentesített formájában. Érdekes megfigyelni, hogy a szivarok közül a Regalia Medio, a Cigarillos, a Cuba Portorico, a Veggies Külföldi és a Joviales a legkaposabbak, a cigaretták közül a Mirjam, a Memphis, a Király, a Stambul, a Khedive és a Theba vezet. A szivarok szép szökek, mint a Havannák, ellenben a cigaretták finomra vágott dohányja megbarnult, éppen a 162° C-ra való hevítés következtében. Ez a szép, kávébarna szín egyébként valóságos fényjelzése a nikotinmentesítésnek. A lágymányosi üzem fokozott erővel, igen nagy munkáslétszámmal dolgozik már, hogy a növekedő keresletet kielégítse. A cigaretták és szivarok ára valamivel drágább a rendes jövédéki árnál, aminek amit kérdéseinkre megtudtuk, az a magyarázata, hogy a nikotinmentesítési eljárás igen költséges, a csomagolás, a cigaretták és szivarok külön kezelése hosszadalmas, sok munkásket foglalkoztat, a párszázalékos áremelés tehát indokolt.

Szent Rókus lábsósfürdő hatása

MAGYAR HÉTBEŒ OLCSÓ ÁRUSÍTÁSUNK

Saját készítményű oxford-spupling	12.— P
Selyemnyakkendők	3, 5, 6.— P
Megbízható cérnahrarinya	2.70 P
Tiszta gyapju pullover	24.— P

VÉRTES ÉS SEBESTYÉN
Museum-körut 15. sz.

Allan gép-gyári
Jobbágy
KÁLYHA

TÖKÉLETES TŰZELÉSI RENDSZER

Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete Rt.
Budapest, V., Vilmos császár út 28.
Telefón: Automata 273-28, 273-29

A pékek nagygyűléssel, sztrájk- és dumping-tervekkel hadakoznak a kenyér olcsóbbodása ellen

(A Reggel tudósítójától.) A budapesti pékek a kenyér ára körüli harcban döntő lépésre készülnek. A pékipartestületben ugyanis erős mozgalom indult meg a Rottenbiller-utcai Anzenberger-cég ellen, aki néhány nap óta — amint ismeretes — 20 filléres kenyeret hoz forgalomba. Egyes pékek emiatt annyira elkésztettek, hogy komoly formában fölmerült az a gondolat:

ha Anzenbergerék továbbra is áruba bocsátják az olcsó kenyeret, a többi pék szüntesse be a süítést,

vagy legalábbis ne hozzon forgalomba viszont-éparusított utján kenyeret és péksüteményt. Az ipartestület vezetősége a péksztrájk tervét nem tartja elfogadhatónak, elhelyett

kedden vagy szerdán nagygyűlésre hívja össze Budapest 360 pékmesterét.

A nagygyűlésen a kenyérdrágaság okát elsősorban a malmokra és kenyérgyárakra, valamint a buza- és a fabolétára hárítják át és azt fogják követelni, hogy a malmok sürgősen szállítsák le a kenyérliszt drát, amely szerintiük indokolatlanul magas. Anzenberger ellen egyébként a Csikágó-városrész pékjei külön is szervezkednek s a Rottenbiller-utca elején sürgősen bolthelyiséget keresnek, hogy ott még Anzenbergeréknél is olcsóbban akarják forgalomba hozni a kenyeret és süteményt. Egyébként az Anzenberger-testvérek példáját a „Hadviseltek Gazdasági Szövetkezeté” is követni akarja. Vasárnap A Reggel szerkesztőségébe fölküldtek egy jóízű kis cipőt, amelynek nagyban gyártását legközelebb megkezdik. A „Hadviseltek” kenyere 24 fillérbe fog kerülni.

Anzenberger Endre és Nándor.

Tanulságos és mulatságos beszélgetés Andaházy-Kasnya Bélával, a pacsai kormánypárti jelölttel, aki azt mondja, hogy az urak és a zsidók buktatták meg Pacsán

(A Reggel tudósítójától.) Ostrom-utca 1. A Vár tövébe épített erődítményszerű renaissance-kastélyban lakik Andaházy-Kasnya Béla, a pacsai kerületi kormánypárti képviselő-jelöltje, aki a választás napján viszályolt. (Idők jele!) Andaházy-Kasnya közszéggel áll rendelkezésünkre. Egyáltalán nem fogja föl tragikusan a dolgot, nem is mérges, egy ember, aki kitűnő anyagi viszonyok között él, állandóan külföldön utazik, művész, festő, akinek az életében ez a pacsai választási kaland bizonyára csak jelentéktelen epizód. — a Montparnasse szegény festője ugyis alig várják már vissza Párisba... (Kasnya ugyanis, ha Párisban van, minden szegény festőnek, akinek nincs pénze festékre, vászonra vagy ecsetre, ingyen utalványoz ki vásznat, festéket és ecsetet egy kereskedésben.) Első kérdésem, hogy mondja el, hogy szerinte mi az oka annak, hogy kormánypárti jelölt léte nem tudott eredményeket elérni.

— Először is — feleli kímélt elgondolkodva — hogy itt, a pacsai kerületben helyzetileg egész idő alatt én voltam alul s az ellenzéki Farkas Tibor élvezte mindazokat a béméket, amelyeket, egymásközt bevalhatjuk, rendszerint a kormánypárti jelölt szokott élvezni.

Ennek volt egy nagyon is érthető oka: nevezetesen az, hogy Farkas Tibor minden rokonsága, atyafisága, barátai köre, családja ott van a pacsai kerületben. Ha tehát én elmentem a jegyzőhöz, aki a faluban a legfőbb ember, az elkezdett hímezni-hámozni, hogy így, meg úgy, ő a legközelebbi helyzetben van, mert dukálna ugyan, hogy a kormánypárti jelölt mellett álljon, de viszont azoknak a házában lakik, s azoktól kapja minden természetbeni illetményét, akik az ellenzéki jelöltet favorizálják, adjon neki tehát a kormánypárti jelölt ur tándesot arra, hogy ő hogy oldja meg ezt a dilemmát... Egyáltalán mindenki azzal jött, hogy ő mennyire kényes helyzetben van. Az urak és a zsidók buktatták meg Pacsán... — Szóval a hírhejt apparátus ezuttal... — Segítségemre volt, de tulajdonképpen csak technikai dolgokban.

En nem tudtam soha semmiről semmit sem, az ellenzéki jelölt mindig mindent tudott és mindig mindent előbb, mint én. En már három nappal a választás előtt látam, hogy „nichts zu machen”. — Farkas Tibor sem azért győzött, mert a kormánypártnak nem hisznek többé? — Nem! Allítottam, hogy Pacsán nem a kormánypárti program bukott meg azzal, hogy

és aztán még egyet, amit kifejezetten hangsúlyozni kívánok: én senkit sem engedtem terrorizálni és megtiltottam minden demagógiát. Mire: nagyrabecsülésem és elismerésem mellett azonban, amellyel Farkas Tibor személye iránt viselkedtem, ki kell jelentenem, hogy ők nem mentek egy kis demagógiáért a szomszédba.

— Hát miket mondott az a fránya Farkas? — Beszélhettem én akármit, ő jött és azt mondta az embereknek, hogy: „Néztek csak, emberek, itt van a só. Gazdag ember is használja, meg szegény ember is, oszt a gazdag is csak annyi adót fizet utána, mint a szegény ember, hát hol itt az igazság?” ... Mit felelhettem volna erre?

— Egy árva szót sem. Dehát miért lett kormánypárti? Senki sem kényszerítette!

— Pardon, ugyanazt az elvet vallom, mint Apponyi: egy szavazatom van, de ha attól függne a Bethlen-kormány sorsa, nem adnám le Bethlen ellen, mert csak azt kérdem: ki jön utána?

— Hát most még egy kérdés: ha még egyszer föllépne, kormánypárti vagy ellenzéki programmal lépne-e föl? Fej, vagy irás?

— A közeljövőre nincsenek politikai terveim. Egyébként pedig éppen azok vették el ettől leginkább a kedvem, akik lecsakaybrigádórosztak...

— És semmi mulatságos, semmi vidám emléke nincs az egész választásnak?

— Dehogyan nincs. Benkő Gábor, a bolygó kor-tés följárlotta három ezer pengőért a Zsirkay szavazatait.

egyszerre nekem is, meg Farkas Tibornak is.

Ezt mind a ketten megtudtuk s aztán nem vették meg a Benkő voksait se Farkas Tiborék, se mi. Na, erre meg a fene az egészet, tessék, itt egy Bethlen-cigaretta...

Megkínál egy házi töltött cigarettával, amelynek közepére arany festékkel rá van nyomtatva Bethlen aláírása. Ezt szítja Bethlen a hosszú szípkából. Nem rossz. Skatulyaszámra szállították a pártból Kasnyának a választók számára kínálni.

— De ebből nem adtam nekik, jó volt nekik a Memphis is... (e. z.)

A Dalai Láma luxusautót rendelt

London, október 19.

(A Reggel tudósítójától.) A dalai láma luxusautót rendelt magának, amelyet alkatrészekre szétszedve, öszvéreken fognak az Indiából Lhaszába vezető hegyi uton szállítani. Ez lesz az első autó, amely valaha Lhaszában járt. Az utak alkalmasak ugyan az autózásra, de a benzint Indiából kell majd szállítani. Erekkel ezelőtt egy tibeti motorbiciklit vitt Lhaszába, ahol oly általános rémületet keltett, hogy eltöltötték annak használatától. A tibetiek azt sem szeretik, ha röplőgép röpi el Lhasza fölött, mert attól tartanak, hogy zavarja az Istent.

MAGYAR HÉT!

Tekintse meg

különleges kirakatainkat

az alatti cégeknél, melyek a világhírű

Excellent Habselyem

márkás reformnadrágokat, ingeket, ingnadrágokat, kombinékat és pyjamákat mutatják be:

Corvin Áruház rt.

(5. sz. kirakati)

Fischer Simon és Társai rt.

IV. Bécsi-utca 10.

Radó Aladár

IV. Bécsi-utca 6.

Varga Arnold

IV. Kossuth Lajos-utca 11.

IV. Petőfi Sándor-utca 6.

Holzer Simon

IV. Kossuth Lajos-utca 9.

Kovács Victor

IV. Petőfi Sándor-utca 11.

Joel Adolf és fiai

V., Dorottya-utca 9.

Selyem- és Gyapjuárugyár rt., Budapest

A Reggel parlamentje

Képviselők helyzetjelentései a vidékről

A Reggel parlamentjének ülésén Tankovits János, Bessenyei Zénó, Lázár Miklós, Kenéz Béla, Marschall Ferenc, Horváth Mihály, Gaál Endre, Jánossy Gábor, Csiz-

madia András, Petrovics György, Hódossy Gedeon festettek megrendítően hüségese képet a magyar vidék tragikus helyzetéről. A mai, negyedik ülés első szónoka:

Gyömörey István, a kiskomáromi kerület képviselője:

„Vessünk véget annak az anarchiának, amely a mezőgazdasági termelés terén ma uralkodik!”

Tisztelt Barátom! Évek óta azzal foglalkozom, hogy keressem a bajok kuforrását, hogy megtaláljuk rá a gyógyírt és ha alá is vagyunk vetve az egész világot érintő gazdasági krízisnek, legalább azt részünkre elviselhetőbbé tesszük. Engedd meg tehát, hogy ne a kérdéseidre válaszoljak, hanem megállapításaimat közöljem veled. Hogy a gazdasági válság nálunk oly súlyos lett, annak főoka, hogy gazdáink nem vették tudomásul és nagyrésztben még ma sem akarják tudomásul venni, hogy a háború folytán

„nagyot változott a világ”.

Nem a mi könnyelműségünk következménye, nem a mi bünyünk, hogy elvesztettük a nemzetközi piacon azt a pozíciót, amelyet előideink kiverekedtek maguknak a magyar buzával és a magyar lisztvel? Bűnös könnyelműségünk, mert erre a veszedelmre idejében figyelmeztelték. Európáig hírvérv tudósunk, Hankóczy Jenő már 1914-ben mutatott rá arra, hogy nemzetiségünk nem jó úton haladnak, hogy a magyar buzának kiválósága nem a lisztgyermény nagyságában, hanem a liszt süthetőségében rejlik. Erről gazdatársadalmunk nem akart tudomást szerezni. A helyzet e téren nemhogy javult, inkább rosszabbodott. Ez készített azután. Hankóczy 1920-ban újabb megnyilatkozásra. „Ne feledjük el — írta —, hogy a külföldnek csak külön minőségű lisztre van szüksége, gyöngye van neki elég. A nemzetközi kereskedelm a gyöngye minőségű búzát, mint exportliszt gyártásra alkalmatlanokat, csak nagyon alacsony áron fogja vásárolni. Ne feledjük el azt sem, hogy az elvesztett piacokat sokkal nehezebb lesz visszaszerezni, mint azt annak idején kívüni minőségű lisztünkkel megszerezni lehetett, mert konkurensaink megtalálták a módját annak, hogy lisztünket minél szélesebb körben diszkreditálják.” És ma, 10 év után, mit látunk? Elvesztettük a külföldi piacainkat, a buzáúr világarparitás alatt van, mert fölöslegünket elhelyezni nem tudjuk, a belföldi földolgozóipar buzáink legnagyobb részét silány minősége miatt nem használhatja.

A buzatermelés terén teljes kaosz van.

Nem bűnös könnyelműség a gazdatársadalomnak, hogy a magyar buza termelésének ide kellett sülyednie akkor, amikor volt közöttünk gyakorlati gazda, Baross László bankuti jószágkormányzó, aki ugyanakkor, amikor Hankóczy, a tudós, átértette a kérdésnek óriási horderejét, gondoskodott arról, hogy a gazdatársadalomnak rendelkezésre álljanak olyan buzafajták, amelyek képesek fölvenni a versenyt a kanadai búzával, sőt tal is szárnyalják azt! Másik oka a mai súlyos helyzetnek:

gazdáink nem tartanak eléggé szoros összeköttetést a kereskedelemmel.

A régi jó időben, amikor a monarchia nagy fogyasztó területe állt rendelkezésünkre, mezőgazdasági szempontok irányították a termelést. Ma a külföldi piac szabja meg a termelést, azaz a külföldi piac szükségletei kell, hogy irányadók legyenek a termelőre. A nemzetközi piacon nagyon éles a verseny: ott egyedül kifogástalan áruval tudunk boldogulni. Közismert, hogy az Olaszország és Görögország felé meginduló burgonyakivitelünket mennyire megnehezítette, hogy a szállított burgonya sáros, földes volt.

Gyümölcsből nincs mennyiség, amelyet külföldön el ne tudnánk helyezni, ha az

Eredeti angol szövetekből készült

Átmeneti kabát
Raglán
Felöltő

Készen vagy mérték után Igen olcsón

WIDDER félíriszből, IV. Városház-u. 20. — Tel. 880-20

féregmentes, hibátlan és megfelelően van csomagolva.

Franciaország szép árt fizet az ugynevezett soproni babért, ha korán tudunk szállítani. (Gazdáink azonban nem gondolkoznak arról, hogy korán legyen szállításra kész áru.) Olaszország is keresi és jó árt fizet a fehér lapos babért. (Ki termel ma fehér lapos babot?) Amint a kereskedők mondják, legnagyobb ritkaság, hogy tiszta árut tudjanak beszerezni. Hát nem a mezőgazdák kötelessége gondoskodni arról, hogy a kereskedelmnek rendelkezésre bocsássák mindazt, kifogástalan minőségben, amit az a külföldi piacon el tud helyezni? További hibájuk a mezőgazdaságoknak, hogy nem ceruzával dolgoznak.

Folytatják egy-egy termelési ágának kultiválását, bár az nem jövedelmez és évről-évre ráfizetnek.

Igy vagyunk a bortermeléssel. Nagy területek vannak az országban szőlővel beültetve, amelyek először nem adnak megelégedést, másodszor sokkal nagyobb jövedelmet biztosítanak, ha azok akár szántóföldi művelés alá vonatnának, akár gyümölcstermelésre használtatnának, akár befásítatnának. Mi volna ennek a következménye? Miután 6-8 filléres (ez évben 3-4 filléres) mustárak mellett ezek a bortermelő gazdák évek óta telems összegeket fizettek rá a bortermelésre, a jövőben sokat takarítanak meg, amelyet aztán gazdaságukban felhasználhatnak. Apadna az évenkénti borhozam.

egészebb viszony alakulna ki a magyar borpiacon a kereslet és kínálat között és ezáltal magától javulna a megmaradt és

Vértes Vilmos István, a mezőturi kerület képviselője:

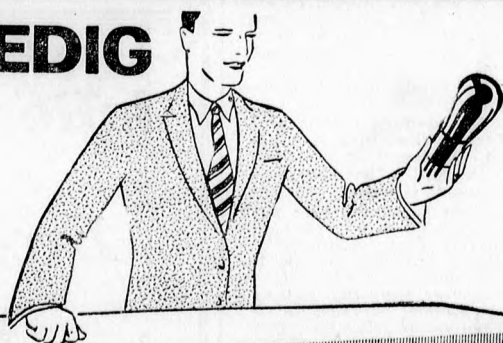
„A bankoktól kölcsönvett uszorakamatós pénz és a gyári kartellek nagyobb pusztítást végeznek a gazdák közt, mint a bundapálinka!”

Igen tisztelt barátom! A békevilág boldog korszakában Európa „éléskamrája”-nak nevezett nagy magyar Alföld uttalan pusztaságában ma éppen oly keserű gondjaim vannak, mint földművelő népemnek, akikkel együtt élek. A nagy magyar Alföldnek tisztántul buzatermelő földművelőit egy nagy probléma izgatja manapság:

mi lesz a tiszavidéki minőségű buza értékesítésével?

A tiszavidéki búzáknak nincsen párja az egész világon! Miért késik annak a márkázása? Az agrárkrízis a mai Magyarország buzatermelőinek az utolsó két év leforgása alatt legkevesebb 400 millió pengő kárt okozott!

ÉN PEDIG

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK

TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK
MAGYAR HÉT: DIJNYUGTA-VISSZATÉRÍTÉS, 33% ÁRKEDVEZMÉNY
OKTÓBERBEN IS. FELTÉTELEK A RÁDIÓNYUGTÁN

Ennyivel értéktelenedett a gazdák termelése, a magyar föld legősibb terméke: a magyar buza. És ennek arányában így hanyatlott alá jövedelme a magyar iparnak és forgalma a magyar kereskedelemnek. Hanyatlott a buza ára, szegényült vele együtt az egész ország! Hiszen volt pár évtizeddel ezelőtt is 10-12 koronás ára a magyar buzának, igen ám, de akkor nem fizetett a gazda 14-16-18 százalékos *uzorakamatot* a kölcsöne után, hanem 4-5-öt, meg az adója se volt több a mai *egyharmadánál*, a ruházati és ipari cikkek pedig arányában voltak a buza árával. A bajok főokát — minden paraszt öklét rázza harsogja — nem is a buzaárak olosóságában, hanem a kölcsönök után számított *uzorakamatokban kell keresni!* Le kell törni ezt az uszortát, mert hisz a kölcsönpénz ilyen magas kamata többre rug, mint amennyit a mezőgazdaság bármely ága ma produkálni képes. Különben el nem kerülhetjük teljes leszegényedésünket és biztos tönkremenetelünket. *A külföld 5 százalékkal kínál pénzt, a Nemzeti Bank kamatlába 6 százalékos, miért kell a gazda bankkölcsönének 11-16-18 százalékkal kamatozni? De*

meg kell rendszabályozni a gyári kartelleket is, amelyek tönkreteszik a magyar birtokosozást! Termelését és teljesén elviselethetlenné az egész magyar földművelő nép megelégelt!

Azoknak a leszegényedett millióknak az életét — legyenek aztán akár földművelők, kereskedők vagy iparosok —, akiknek a mai „világjelenség”-re való appellálás azt a harctéri vizsgálatást juttatja eszébe, hogy „csak kintartás, mert ha itt is zuhog ugyan az eső, de odaát, az ellenség lövésárkaiban is, csak éppen úgy esik az eső!” Kérdés:

mi a teendő

nehéz helyzetünkben? Lehet-e egyáltalán remélnünk talpraállásunkat? Lehet, de azonnal jönnie kell az orvosnak és a patikusnak! *Előszörban* is föl kell az országot osztani termelés szempontjából és át kell térni az „alkalmas” vidékeken: a gyümölcstermesztésre, baromfi-, fajállatok tenyésztésére, tejgazdaságokra stb. Ilyenek vannak már ma is. Ez önmagában azonban nem elegendő: meg kell szervezni az értékesítést, mert termelni ma könnyű, de eladni nehéz! A termelő tudja, hogy mit termeljen és tudja, hogy természet meghatározott időben átvesszi tőle, mint ez ma például a dohánnal, cukorrépával történik. Ez az alapja ma a nyugodt és biztos gazdálkodásnak! Vannak e tekintetben kiváló szakembereink, akik e termelési katasztrófát hamarosan fölláthatnák. Nem mondom, hogy egy-kettőre Dánia lesz belőlünk, de csak ily átfogó és nagy horderejű elhatározás ment meg bennünket a *katasztrófától*. Ne gondoljuk, hogy a buzaár minimuma visszabilentené a helyzetet. Ez már buzamonomóliumot és a ninccselenék pusztulását jelentené.

Erőszakos, természetellenes intézkedések csak átmenetileg segíthetnek és mindig megbosszulják magukat!

A második teendő a belföldi ipar terén való rendezés. *A kartelleket le kell törni, mert olosz szén, cement, téglá nélkül nincs építkezés.* A vas- és fémpiacon is rendet kell teremteni. Az oloszabb árak nagyobb forgalmat, több keresetet, több fogyasztást jelentenek, a zsidó hadi vérkeringés megindulását. A gyárak maguk is jól járnak vele. *Új iparágakat*, amelyeknek természetes alapjuk megvan, amelyek nyersanyagszükségleteiket itthon szerezhetik be, kell teremteni. *A benzint, az olajokat, műtrágyát, alumíniumot, timsóltit itthon kell termelni!*

Csak nálunk kevés a cselekedni merő, akaró ember. Sok az átokos, aki minden törekvéssel szemben ezer aggodalmat táplál és tehetetlenségével elgáncsol mindent és mindenkit! Nekünk alkotó emberekre van szükségünk, akik, ha kell, átgyázolnak a közönyön, kishitűségeken és átalakítják beteg közgazdaságunkat, úgy, hogy annak tehetetlen elesettségé megszűnjék és az, a mai nehéz világhelyzetbe beteljeskedjék. Igaz tisztelettel köszöntöm készséges hivedet

Vértés Vilmos István

Az induló párisi szezon már szint vallott: türkiz helyett rubint, barna helyett „ujzöld“, orchidealila hermelin, lángpiros színű keztyű és a Lipstick-zsebkendő aratott sikert

(A Reggel tudósítójától.) A párisi élet első társasági eseménye Claude Anet dramatizált „Mayerling”-jének bemutatása volt. Az új *Ambassadeurs-színház* kapunyitására összesereglett az a bizonyos „tout-Paris”, amelynek eleganciája megpecsételi a divatot. Nem a darab aratott ezuttal sikert (Anet Mayerling-dramája még a regénynél is gyöngébb és érdektelebb), hanem

a divathölgyek merészsége,

amellyel akadálytalanul hódítottak Miss Divat 1930 és 31 szeszélyeinek. Legszembetűnőbb, hogy

a nagy türkizláz mily rohamosan lelohadt s helyébe kerekedett az új kedvence, a rubint.

A divatjósok szerint ez a *galambvérszínű drágakő* — vagyis annak utázata! — mindenféle alkalmazásban és formában, egész télen át s farsang alatt is a Rivierán — tartani fogja most már uralkodói helyzetét. A türkiznek ezért nem kell eltűnnie. *Csak meg kell húzódnia a második helyen...* Általában föl-tűnik a

rengeteg hamis ékszer, amely megszűnt nem-sikknek lenni

és mint toiletté-alkatrész, ruhakiegészítő, a legteljesebb módon polgárgarjot nyert. Igen, Párisban, a sokszor fejtetőre állított divatigazságok birodalmában ma egyenesen

nem sikkos a valódi ékszer.

Miért? *Mert tulszerűn, tuljelentéktelen a remek utázatok dekoratív fantáziája és korlátatlansága mellett.* Így esik, hogy talán még sohasem láttunk annyj hatalmas nyakláncot, megfelelő medaillonnal vagy csüngővel, annyj csuklótól könyökig sűrűn gyűrűző karperccet, végül óriásgyűrűt, mint az idej összele. Az is a szezánció erejével hat, hogy a legtöbb divat-korszakban semleges színű keztyűk ezidén mennyire résztvesznek az erősen szines kiegészítő kellekék lázas versenyében. Így esik, hogy az idén

lángpiros, élénken almazöld (Patou-new-green), terrakotta, buzakék, rubint-színbe árnyalt, lila és hasonló színű keztyűkkel találkozunk.

amennyiben pedig konzervatíván fekete az estélyi magas antilopkeztyű: csuklóbán strasszból karperccet híméztek rá. A cipő természetesen egyezik a keztyű színével, mégpedig már nem crêpe de Chine-ből vagy más selyemanyagból, hanem svéd-bőről. És a nők esteli ruhájának legszebb díszítőmotívuma,

az élővirág divatja is újra föléledt.

Az Anet-premieren nagyon sok hölgy viselt a balvállán négy-öt szál remek szegfűt vagy káprázatos orchideát. Apropos orchidea: az

idén a hermelint főként *pasztellszínekben* hordják. Rövid hermelinkabátkákat, capekat és gallérokat láttunk a nagy színházi esten, a pasztellszínnek valamennyi árnyalatában. S minthogy általában divat a szinezés: a nők ezidén napsütött-barnára festik be teint-jukat.

Minden bőrfőlelet barna, ami egy-egy divathölgyön csak látható:

az arcon kívül a kar, a váll, a nyak és a hát. *A rövideső hajnak — amint ezt már többször jeleztük — azzal is véget vetnek, hogy különböző hajdísz alá lezorítják.* Így divat lett újra az aranyháló, bórsonypántok és bársonyból font főkötőszerű hajdíszek, amelyek szorosan a fejhez simulnak, de a homlokot egészen szabadon hagyják. Meg kell itt jegyeznünk, hogy

a nagy divatszínnek induló barna — nem érkezett be.

Legalább is nem az első helyre, mert a fekete mellett *Patou új-zöldje dominál.* Zsebkendőben fölbukkant egy majdnem tréfás újítás, amelyet a hölgyek nagy gaudiummal rögtön fölkapnak. Az új divatzsebkendő színe halványrózsaszín monogram-sarkában nagy kármipiros kockával, hogy a hölgyek ezt a részt illessék az obligát ajakrouge-zsal, amely foltot hagy a világos területen...

Az új zsebkendő neve: „Lipstick.“

(Angolul: ajakrud.) Ha a párisi hölgy tehát leejti manapság zsebkendőjét, az up to date gavallér így emeli föl: „Madame, paraissez-vous, itt a Lipstick-je...” (d. zs.)

Klein Sándor egy újabb vérfolt bizonyossága szerint előre készült Stark Andor meggyilkolására

Nyiregyháza, október 19.

(A Reggel tudósítójától.) A nyiregyházi rendőrségnek a szerencsétlen Stark Andor meggyilkolása ügyében — az első izgalmas után — újabbán igen fontos adatokat sikerült szereznie. Az újabb adatok arra vallanak, hogy Klein Sándor mégis előre készültetett a gyilkosságára. Az egyik adat

egy vérfolt, amelyet a fatelepi kis iparvasut egyik kocsián találtak.

A gyilkosság a telep távoli helyén történhetett és Klein

a kis kocsin szállíthatta a holttestet az iroda közelébe,

ahol aztán elástá. Kovács detektív fölfedezéséről jelentést tett Paksy István ügyésznek, akinek utasítására kifűrészelte a vérfoltos deszkadarabot, amelyet fölküldtek a budapesti országos vegyikísérleti állomásnak.

Ma indul

Kamarában és Décsiben

az évad legvidámabb, legszellemesebb és legújserieszerűbb filmje:

EGY JOBB CSALÁD

Főszereplők: Anny ANNY ONDRA
 A ligeti Cyrano Siegfried Arno
 A kleptomániás mama Margarete Kupfer
 A vizsgálóbíró Julius Falkenstein
 A tenorista Toni Girardi
 Egy kellemetlen ur Paul Morgan

PHÖBUS-FILM

AZ ÚJ

EVA KALYHA

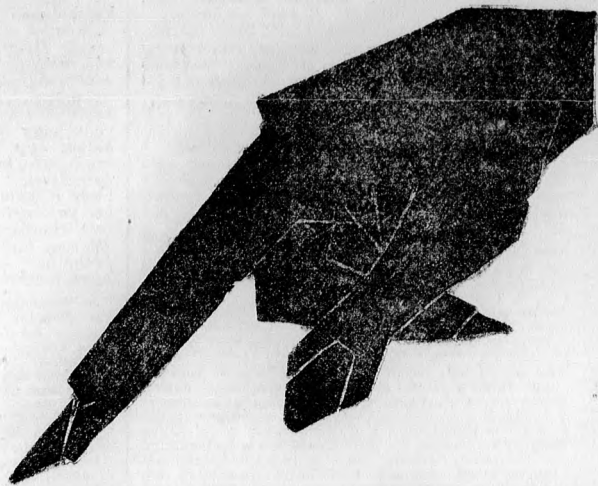
a
fűtőtechnika
szenzációja

KOCH JENŐ
kályhagyára
BUDAPEST
Vilánydy utca 53
telefon: aut.2069

A MAGYAR HÉTEN:

A MAGYAR KÖZÖNSÉG
a magyar munkásért, a
magyar hazáért.
A MAGYARDIVATCSARNOK
a magyar közönségért!

100**EZER PENGŐT**

**adunk vissza a
Magyar-Hét
vevőinknek,**

bizva közönségünk támogatásában.

Október 18-26-ig minden vevőnknek a
vásárolt összeg után

ÉRTÉKŰ BONT ADUNK,

melyet pénztáraink (október 27-től november 15-ig)
vásárlásnál **kézpénz helyett** elfogadnak.

Például: 5 pengős vásárlásnál kap Ön egy 1 pengős bont,
20 pengős vásárlásnál egy 4 pengős bont s így tovább. Közismert
olcsó áraink mellett nyújtjuk ezt a páratlan kedvezményt és vevőin-
ken mulik, hogy ezen alkalmat saját érdekükben kihasználják.

20
%

**A Magyar-Hét eseménye lesz
áruházunkban megrendezett**

**Magyar könyv- és ipar-
művészeti kiállítással**

egybekötött

VÁSÁR

Segítse elő a Magyar-Hét nagy sikerét, kérjen
magyar árut, mert ezzel nemcsak a magyar mun-
kásnak, iparosnak, gyárosnak, kereskedőnek és
a magyar hazának tesz szolgálatot, de a ma-
gyar áru vásárlásával elősegíti saját jólétét is.

EGY PÁR PÉLDA ÁRAINKBÓL:

Az ismert **Hubertus** tisztá gyapju **lóden kabát**
Önnek nem **32** pengőbe, hanem csak **25 P 60**
fillérjébe kerül, mert a **P 6.40**-ról egy bont kap,
melyét mást vásárolhat. A **szép női filckalap**
nem **3 P 90**, hanem csak **3 P 12** fillérjébe kerül. A
jó mosó tenisz flanel méterje nem **78** fillér,
hanem csak **62** fillérbe kerül. 1 pár **női nappa**
bőrkezyü nem **P 6.70**, hanem csak **5 P 36**
fillérbe kerül.

**MAGYAR
DIVATCSARNOK**

VII. RÁKÓCZI-UT 74.

E hó 26-ig beérkező postai megrendelésekhez is mellékeljük a Magyar-Hét 20%os bont.

Nagy színházi botrány Stuttgartban. Stuttgartból jelenti *A Reggel* tudósítója: Ossip Dümov „Harlemi árnyak” című darabjának szombati stuttgarti premierjén nagy színházi botrány volt. A második főlővén közepén egyszerre csak fűttség hangzott föl a karzatokon, a nézőközönség egyrésze ezzel szemben viharosan tapsolni kezdett. Az előadást percekig nem tudták folytatni s a botrányos jelenetek később is megisméltődtek. A premier után a nézőközönség két tábora még az utcán is összekapott egymással. A verekedőket rendőröknek kellett szétválasztani gumibotjaikkal.

Tíz régi szabót tüntettek ki a Szabóiparosok Országos Szövetsége vasárnap jubileumán. A Szabóiparosok Országos Szövetsége vasárnap 25 éves jubileumát ünnepli a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. A díszgyűlésen 102 magyar város és Kolozsvár, Kassa, Eperjes, Nagybánya, Pancsova, Újvidék, Szabka, Brassó, Marosvásárhely és Temesvár szabóiparossága is képviseltette magát. Horváth György megnyitotta a Vágó Jenő, majd Lajtha Reszó mondott ünnepi beszédet. Messik Vilmos a kereskedelmi miniszter, Sauer Géza ezredes a honvédelmi miniszter, Thorday Lajos a főpolgármester és a polgármester, Németh Gyula a szabópartestület ügyvezető tolmácsolta a díszgyűlének, majd Kovács Reszó olvasta föl gróf Hadik János megleghangú üdvözlőlevelét. Usety Béla képviselő felszólalása után a vidéki városok kiküldöttjei mondottak üdvözlőbeszédet, végül Dalnoki Kóvcs Jenő lelkes ováció közben adta át tíz régi szabóemléket az Országos Iparégyesület díszeként és emlékműként.

A vasárnapi pólmérkőzés eredményei. Szép, verőfényes, tavaszi időben, nagyszámu és előkelő közönség jelenlétében dőlt el a vasárnapi pólmérkőzésen a „Magyar Bajnoki Kupa” sorsa. A mérkőzést az 1 1/2 gól előnyt élvező „Szigeti lovagok” (I. Hohenlohe Ferenc herceg, 2. vitéz Lipcsy Márton ezredes, 3. W. D. Morgan őrnagy, 4. dr. Rakovszky Iván) nyerték 4:3 arányban a „Blue Boys” (I. Mr. M. N. Kearns, 2. Mr. S. P. Tuck, 3. új. gróf Bethlen István, 4. báró Parneqy Ottó) ellen. A mérkőzés befizetvével gróf Bethlen Istvánné nyújtotta át a győzteseknek a díjakat.

Még egy másik döntő volt programon. A Magyar Poló Club őszi díját a Nyiregyházi Poló Club (I. György Mihály főhadnagy, 2. vitéz Diénes-Oehm Tivadar főhadnagy, 3. Kricsfalussy Ferenc főhadnagy, 4. Perczel Dénes őrnagy) állt szembe a Tolnai Poló Club (I. Móricz Kálmán főhadnagy, 2. Bartalis Kálmán százados, 3. Kállay Oszkár százados, 4. Purgly Tamás főhadnagy) csapatával és győzött, hatalmas haladásról téve tanúságot, 3:2 arányban. Kiegészítésül egy hatechukeres gyarkoló mérkőzés volt még programon egy vörös (I. Makay István őrnagy és Gyurkovich György százados, 2. vitéz Sürik Sándor ezredes és Gyomlay Gébor százados, 3. Tóthvári Asbóth A. százados, 4. Mecklenburgi herceg és báró Wáner Antal főhadnagy és egy fehér (I. Tamásy Béla százados és Makay Attila százados, 2. Mihályi Iván főhadnagy, 3. Fluck Béla őrnagy és Szentpály Imre főhadnagy, 4. Fugger György herceg) csapat között. Ez a mérkőzés is szép jelenetekkel tarkított mozgalmas játékokhoz.

A Cziráky-uradalom fővádszát vasárnap holtan találták meg fölborult kocsija alatt. A lovasberényi gróf Cziráky-uradalomba Schaffer János uradalmi fővádszát kocsijának két lova vasárnap reggel elszakított ístrággal, gazdátlanul tért vissza az istállóba. A csendőrség megállapította, hogy Schaffer szombaton este Pátkáról úttan indult el, amire keresni kezdtek. Vasárnap délbén egy elhanyagolt dűlőn megtalálták a kocsiát és alatta holtan a fővádszát. Ugyátlázik, nem tudta feken tartani a szilaj lovakat, ez okozta a tragédiát. Mivel semmi jel nem merült föl, amely büntényre vallana, az ügyészség megadta az engedélyt a halott eltemetésére.

Kállay államtitkár és Ripka főpolgármester beszétek a Kereskedelmi Utazók Egyesületének vasárnapi jubileumán. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete vasárnap közel 1000 főnyi közönség jelenlétében díszülést tartott, amelyen főmódszának 40. évfordulóját ünnepli. A jubiléris ülésen Kállay Miklós kereskedelmi államtitkár, Ripka főpolgármester, Balkányi Kálmán, Eber Antal, Halasi-Fischer Ödön, Maróti-Fürst László, Sándor Pál, Szávay Gyula, Szurday Róbert, Végh Károly és a közgazdasági élet számos előkelősége is megjelent. Auer Róbert előki megnyitotta után Kállay államtitkár és Ripka főpolgármester üdvözölte az egyesületet, majd a különböző kereskedelmi érdekképviseletek vezetői mondottak ünnepi beszédet.

Zdebarszky detektív-főfelügyelő jubileuma. Zdebarszky Oszkár detektív-főfelügyelő most tölti be a főkapitányviszonyon teljesített szolgálatának 25. évfordulóját. A jubiléris, aki jelenleg Hetényi főkapitányhelyettes osztályán működik, mint a politikai detektívcsapatok vezetője, jórészt politikai és bizalmas természetű ügyek kinyomozásával szerzett érdemeket. Sok értékes siker fűződik nevéhez. Jubileuma alkalmasból főnöki és kollektív hízi ünnepséget készítenek elő tiszteletére.

Egy urinő rejtélyes szerepe a szekszárdi kasszalopás ügyében. Szekszárdról jelenti *A Reggel* tudósítója: Két héttel ezelőtt a szekszárdi Heigl-malomban a pénztári vaskasszétából rejtélyes módon eltűnt 2000 pengő és a rendőrségnek nem sikerült a tettest ki nyomozni. A malom pénztárosa a mult héten névtelen levelet kapott, amelynek írója közölte vele, hogy ha egy borítékban 300 pengőt elhelyez egy bizonyos ház kerítésén, köztöni fogja vele, hogy ki a tolvaj. A megjelölt helyen detektívek álltak lesbe és megállapították, hogy a kített borítékot egy nagyon jó esakdából való urinő vette magához. Az urinőt vasárnap kihallgatták, de kijelentette, hogy semmiről sem tud és a boríték elvitelét is tagadni próbálta. A rendőrség az ügyet áttette az ügyészséghez.

Vasárnap jubileumi közgyűlést tartott az Országos Polgári Iskolai Tanáregyesület. Az Országos Polgári Iskolai Tanáregyesület vasárnap délelőtt a Zenakadémián nagytéremben ünnepli hatvanéves fennállását. Az ünnepségen a hivatalos előkelőségek kívül megjelent Wlassics Gyula báró felesége is, aki leánya Csengeri Antalnak, a polgári iskola megalapítójának. Havas elők beszédében rámutatott arra, hogy polgári iskoláinknak egyes városaink gyorstempójú visszamarogásodásában igen nagy érdeme volt. Ötözet polgári iskolai tanerő nevében tett fogadalmat, hogy érthelyeiket nem fogják soha elhagyni. Dr. Nagy Árpád helyettes államtitkár üdvözölte ezután a kultuszminiszter nevében a jubiléris egyesületet.

Newyork és Chicago harca a munkanélküliség ellen. Newyorkból táviratozza *A Reggel* tudósítója: Newyork és Chicago városa erélyes intézkedéseket fogantatosított az egyre fokozódó munkanélküliség csökkentésére. Newyork egymillió dollárt szavazott meg városi közmunkákra, Chicago négy vasuti lérszadságot szőlított föl, hogy indítsák meg azonnal a közmunkákat. A négy vasutársaságunk 14 millió dollárt kell házépítésekre fordítani. Lamont kereskedelmi miniszter hosszabb vidéki körútra ment, hogy az ország minden részében megvitassa a lakossággal, hogyan lehetne enyhíteni a horribilis munkanélküliségen.

A legszorgalmasabban Magyar-olasz műfordító üdvözölték vasárnap a Petőfi-Társaság ülésén. A Petőfi-Társaság vasárnap főelővölésűt tartott a Tudományos Akadémián. Pékár Gyula előki megnyitójában üdvözölte az ülésen jelenlevő Franco Dionisi Vellani elnök írói, aki 18 magyar renyvűt fordított olaszra és olasznyelvi Petőfi-antológiát adott ki. Lampérth Géza főtitkár jelentése után Raffay Sándor evangélikus püspök olvasta föl Korok határán című emlékdíszet a világháboru után évek lelki kríziséről. P. Jánosy Béla levelezőtag székfoglalóul Kimisi című költői elbeszélésének két énekét olvasta föl. Kenedy Géza humoros novelláját, Farkas Imre új költeményét mutatta be.

Jack Diamondot rabkórházba szállították. Newyorkból jelenti *A Reggel* tudósítója: Jack Diamondot, a sulyosan sebesült newyorki csempészkirályt szombaton este tiltakozása ellenére a rabkórházba szállították. Az orvosok kétségtelennek tartják, hogy Jack Diamond életben marad, bár félkarjára nyomorék lesz.

Önbetörés után vasárnap állongykosságot követett el egy szarvasi baromfikereskedő. Békéscsábáról jelenti *A Reggel* tudósítója: Szarvason Molnár Sándorné baromfikereskedőnő egy reggel összeköltözve, betörtött szájjal találtak lakásán. Amikor kihallgatták, azt vallotta, hogy éjjel egy bekormozott arcú férfi betört lakására és a nála levő pénzt, amelyet egy kereskedőtől kapott, elrabolta. A rendőrség megindította a nyomozást és ennek folyamán az asszony szekrényében megtalálták az állítólag elrabolt pénzt. Molnár ellen eljárás indult hatóság félrevezetése címén. Vasárnap Molnár Sándorné ruháit és papusát megtalálták a Körös partján és a városban hirt terjedt, hogy öngyilkos lett. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy Molnárné az öngyilkosság látszatával ismét félre akarja vezetni a hatóságot.

Tizenegy nap az új london-ausztráliai repülő-rekord. Londonból jelenti *A Reggel* tudósítója: Kingsford Smith ausztráliai pilótakapitány megdöntötte a london-ausztráliai távrepülés tartamrekordját. Az ausztráliai pilóta október 9-én startolt Londonból és 11 nap alatt érte el az ausztráliai kontinentet.

Vasárnap elfogták a kelenvölgyi retökilrablókat. Kelenvölgyön, ahol az utóbbi időben több utonállás történt, már nemcsak a nők retökiljét rabolták el, hanem legutóbb leütötték Szabó Mihály pésgedét és elvették a nála levő 100 pengőt. A rendőrség erélyes nyomozást indított és vasárnap elfogta a tetteseket: egész banda került a vasárnap kezére. A bandavezér Link Miksa átvevett használt. A banda tagjai: Gyurica Mihály, Obenreich Lajos és Lesó László, akiket előállították. A társaság a pék elleni rablómerényletet beismerte.

Serédi hereceprimás holnap érkezik haza Romából. Romából jelenti *A Reggel* tudósítója: Serédi Jusztinián, Magyarország hereceprimás, miután többiben kihallgatáson jelent meg a pápánál, vasárnap hazautazott és kedden délután érkezik meg Budapestre. Vatikáni körökben úgy tudják, hogy a magyar hereceprimás római útja kapcsolatban állott azzal a ténnyel, hogy a közeljövőben egyes egyházmegyék területi hatáskörében változások fognak beállni.

A HONSZ vasárnap Nyiregyházan tartotta nagygyűlést. Nyiregyházi jelenti *A Reggel* tudósítója: A Hadirokkantak, Hadijózevgyok és Hadiországos Országos Nemzeti Szövetségének délmagyarországi csoportja vasárnap Nyiregyházan, a város-háza közgyűlési termében, dr. Tóth József kiskunfelegyházi polgármester előklete mellett közeti gyűlést tartott. A gyűlésen 22 város HONSZ-csoportjának küldöttjei jelentek meg, 25.500 tag képviselőiből. A gyűlésen a Győr város képviselőtestülete is magáévá tett és amely arra kéri a kormányt, hogy még az őszi ülésszak folyamán tizesse a parlament napirendjére a rokkantgyűlést.

Halálozás. Vasárnap temették el Nagytétényben Fülöp János, az újságírói derék képviselőházi altszűlést. A gyűlésen a képviselők parlamenti szindikátusa küldöttséggel képviseltette magát és koszorút helyezett Fülöp János frissen hantolt sírjára. — Kohári József, a „Népszava” kiadóhivatalának írtisztviselője, hosszas szenvedés után vasárnap délután meghalt.

Két halalos öngyilkosság történt vasárnap. Tamási Mária 27 éves szabászno vasárnap leugrott az István-ut 41. számú ház negyedik emeletéről. A szerencsétlen szű szörnyethalt. — Nagy Ferenc 30 éves cigányzenész, aki kisebb büntetéssel tölötte a tolvaházban, vasárnap reggel felakasztotta magát. Átvitték a rabkórházba, egy órával később azonban meghalt.

A belső erzsébetvárosi demokrata párt vasárnapi vasárnap. A belső erzsébetvárosi demokrata párt vasárnap este vasorát rendezett. Tusk Rudolf megnyitóbeszéd után Magyar Miklós beszélt. A kormányzó — mondotta — ügylőszük elvölözötté itölő-képességet, mint amikor egy autó vezetőjének a kritikus pillanatban meg kellene állania és a helyet hogy a lábát a fékre tenné, a benzintagantút nyomja meg. Magyarországon ma 141 pengő az országos fejadó-kvóta. Ezzel szemben a békebeli Magyarországon 89 álller volt. A nemzeti jövedelemnek 24 százalékát adta költi a polgár. És ilyen állapotok mellett sem gondol a kormány arra, hogy rekonstruálni kellene és szankciókkal kellene kiserélni a vezető embereket, olyanokkal, akiknek megvan a módjuk és tehetségük, mint a szegény kis országok a gazdasági nyomorból kivészésük. A nagy létszű-sel fogadott beszéd után Neumann Lajos, a Colden Szövetség alelnöke beszélt. Magyar Hétet rendezőnk mondotta —, de nemcsak az a fontos, hogy ipari termékeinknek a belső életben szerezzünk piacot, hanem hogy mezőgazdasági termékeink külföldi értékesítését is biztosítani tudjuk. Végül Fabian Béla, Gál Jenő és Brody Ernő beszétek nagy létszűs mellett.

Háza-Budapest. Egyik nagyvölvi politikusunk Hágából visszatérve, egy gyönyörű öltönyre való szövetet hozott magával, a náda rögtön iteni szabójának, aki megzövette látta, hogy a szövet 8 méter helyett csak 23 centiméter. Kegyelmes uram, mondotta a szabó oly szűs ez a szövet, hogy ebből nem telik ki egy öltöny. Kár, hogy Hágában vásárolt, ha Pesten vett volna szövetet a Magyar Hétben, 215 centiméter helyett 3 méter kapott volna, mert most a Fenyves Áruházban minden 1 méter helyett 140 centimétert szolgáltatnak ki.

A Corvin Áruház Magyar Hete. Impozánisan kapcsolódik be a Magyar Hétbe a Corvin Áruház. Immár négy utcára nyíló 38 kirakatban mutatja be a magyar ipar fejlettségét; 38 kirakat telve magyar vagy Magyarországon földolgozott árukkal, méltó bizonyítéka annak, hogy a Corvin Áruház a leg-hatalmasabb propagálója a magyar áruiknek. Amint végigmegyünk a nagy üvegtáblák előtt, való-ságos propaganda-jellege van a kirakatoknak, amelyek megrendezése mindig eseményt jelentenek és amelyek most igazi lényvölösségzámba mennek. A hatalmas áruház legújabbban megépített hely-sége, amelyek már a legközelebbi időben nyílnak meg, kizáróan magyar anyagból készültek és ez az új helyiségeket, így többek között az áruház kifűnőben felszerelt konyháját főleg magyar kéz készí-tette berendezéssel látták el, ami a magyar ipar hatalmas fejlődését igazolja. Az áruház egybéként céljának megfelelően mindig több és több hazai áru-cikkkel látja el a rakatárát, a hazai gyártást arra ösz-tözi, hogy minél több áruikket gyártson, mert ez az eredményezi, hogy ezáltal több magyar munkás kap alkalmazást és a magyar közönség félvölöképés-sége is nagyobb lesz ezáltal. A Corvin Áruház veze-tősége 38 kirakata megrendezésével legszűb bizonyítékát adta a magyar ipar erőjének és mondani sem kell, hogy a Magyar Hét alatt az áruház összes osztályai a legkifűnűbb magyar gyártmányokat ki-váló minőségűben, rendkívűli olcsón árusítják. A Magyar Hét alatt az áruház hírfűjében nagyszertű uszonnát szolgáltat fűl 50 fillérrét. A gyönyörűen megvilágított kirakatoknak és az áruház demon-strációjának nagy a sikere.

PAPAGAJ
Záróra 5 órákor
műsora vezet!
PÁRSI
hangulat!
PAPAGAJ

PERTRIX
VÉD JEGY
Szárzatelemek és telepek zseblámpa és anódelemek számára
Teljesítményük fűlűmúlhatatlan
Minden szakűzetben kaphatók

1-én és 15-én
mindenki a
PESTI FUTÁR-T
olvassa
Kiadóhivatal: Budapest VII, Rákóczi-ut 8/B

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mi az újság ma reggel?

— Tündéri, enyhé, koratavaszi, claudalító idő. Szegénység. Szomorúság. Panasz. Pénztelenség. Pértapvar. Idegesség. Csüggedtség. Csönd. Csafítaság. Recesség. Rémlátás. És így tovább. Az abc összes betűre jutna valami sirnivaló...

— Nem volna jobb mindezt letagadni? Ha egyszer ugyancsak...

— Coué-val, ugyebár!... Nem rossz ötlet. Sebestyén Gézának már be is vált ez a módszer: addig mondta, hogy nincs itt semmi baj, mert a „Három muskétás”-nak óriási sikere lesz, hogy legnagyobb meglepetésre végre ennek az egy világsikernek — Pesten is sikere volt. (Mert a „Journey's End”, a „Vetélytársak” s a „Koldusopera” világsikerére például fűtyült a pesti publikum.)

— Hallottuk. Gyönyörű a zenéje.

— Igazán, minden száma az. Ralph Benatzky, aki részint saját, részint korabeli zenékből állította össze a partitúrát, Offenbach-i életet biztosít D'Artagnan, Porthos és Aramis urak színpadon is oly üdén ható, édesbűs historidjének. Pest immel-ámmal várta Dumas pérc regényét a színpadon, immel-ámmal s bizalmatlanul, — ez az ideges, érdekes, boldog város nem szereti a kosztümös darabokat. De ha aztán elfogad valamit, — pláne: contre coeur! — akkor arra nyugodtan kölcsönt folyósíthat a Nemzeti Bank is. A „Három muskétás” lett volna az a darab, amelybe Sebestyén Gézának apait, anyáit bele kellett volna fojzania, ezért a darabért kellett volna a téliakabátját eladnia (ugyis szép idő van) s csinálnia a véres pénzen egy olyan káprázatos Charell-revüt belőle, remek díszletekkel, görbökkel, trükkökkel, szenzációs betétekkel, hogy a város szemé-szája álljon tőle. Mert itt volt arra alap, hogy az ablakon kibökött pénz az ajtón dübörögve közvetlen beboacsátást. Na mindegy. Milyen pompás lehet tehát az anyag, ha a fölhozott külsőségek dacára is lelkes sikert kell konstu-

tálnom. Elragadtatva ültem a helyemen, alig várvra, hogy egy új számba kezdjen a zenekar és Faragó Jenő kitünő szövegátoldozása ellen sincs különösebb kifogásom. A szereposztás kitünő, nagystílián áldozatkész. Péchy Erzsé az első fölvonás rövid jelenetében (sáfránypiros haja dacára) énekben, megjelenésben egyaránt csillogó. Másodikfölvonásbeli játéka — a rendező hibájából — affektált, hamis: a fejét görcsösen lehajtja a vállára, mint saját hőskorban Vaalja Ilona... Holott igazán keresve sem lehetett volna királynőibb dómát találni erre a királynőszerepre nálánál. Számának persze, tüneményes sikere volt. A három testőr szerepében Szédő Miklós kissé potrohos D'Artagnanja kellett kevesebb illuziót bennünk s mintha a hangját is kimélte volna a premieren. (Pont a premieren?) Annál inkább tetszett Kertész (Gábor) Aramis-a, aki soha még ennyi izlésre, önfegyelmre, rokonszenveségre nem tudta rábírní magát. Kitünő volt igazán. Sziklay Porthost tubhőköcdöta. (Jó, jó, tudom: operett. De amit csinált, az nem idevaló: meghamisítja a figurát, a hangulatot az egységes stílust! Jazzonerttkomikum.) Kovács Ilonka rózsaszínű Manonja, a kiszéplült, kiügyesedett, friss és temperamentumos Kun Magda Miotte-ja, Siró Anna kissé santaniú, de igen fess Leonója, D'Arrigo tulpirosan torquemadai bitorosa és — ah! — Sik Rezső szerény Caramelje egészített ki az együttest, amelyben édesen csilingelt a kis Bihari a csöpp király szerepében. Rendezés (Loránth): kettős, előadás: kettős, szöveg: kettős, játék: kétharmad, kiállítás: kettős, zene: csillagos jeles, prognózis — ja, pardon, ezt nem lehet...

— Miért nem lehet?

— Kérték a színgazgatók, hogy ne. Nagyon stimmel mindig...

— Nahát, akkor...

— De akkor is stimmel, amikor nagyon alacsony számot jósoltam. Megnyugtatam a „Városi” kedélyeket, hogy ezáltal nem gondolok tulajdonos számra, — ha százas sorcsés sem. Egy berlini „Denevér”-sikert pottyantott ki Seb. Géz. akcezi közül...

— Na, megnézzük. S mi történt Pásztor Árpáddal az Új Színház virányain?

— Semmi rossz. Az „Önagysága egy napjára”-nak egyetlen hibája, hogy jeles tehetségű szerzője, akinek kitünő szemét annyiszor dícsérik briliánsan megfogott, friss, égő és élő újság-cikkei, riportjai, nem egy legmaibb önagysága — mai napját mutatja be, hanem egy háború-előtti önagysága akkori napjainak valamelyikét. Ez a Szász Zoltán által akkoriban „dísznő”-nak elnevezett Sas-utcai Balsac-dáma ma már nem így tölti el egy napját, higgja el (nekem) Pásztor Árpád. Ez a tulpiikusán ágyban heverésző, szőrért hullató, kopott tevéhez hasonló és reggeltől estig gürcölő férjért csak pénzadásra jónak tekintő, felnőtt lányára féllékeny, Freudimádó és Ferenczi professzor oleszből tanítványaihoz járó zsurnamuskus ma már igazán a ködben elmerült múlté. Önagysága ma (például a szelíd manikür-jelenet helyett) orrot, fület, epidermiszt (s egyebet) operáltat. — boxol, panamázik, névtelen leveleket ír, iszik és gázol. Hol vagyunk ma már ettől az avült, turnürös lipótvárosi menyecskétől, aki a „szegény anygálok” fehér-piros díszletében Félix vezérigazgató és a szakácsnéja között imbolygott lelki gyönd-saiban. S hol van már az érdekesen öszülő, garçon bankvezér, mint nőcsábász és szeladontípus?! A parkettáncos, a gyöngye elműjű és jellemű gróffiu, a leszerelt sorhajóhadnagy és a bizonytalan foglalkozású urvezető izgatják a mai „önagysága” érzéki fantáziáját s nem az

árúosztályba szerelmes bankfutótipus, — akár-milyen érdekesen öszül is s akár-milyen maha-góni burkolatú előszobában fogadja is önamu-skaságát. Na, De azért... azért a Pásztor-darab-ban vannak vidám, csillogó részletek s a pol-gár, akinek emlékezetében talán még nem hal-ványult el egészen ez a típus, keszrüen jóleső elégtétellel ismer rá egy kicsit régi életére... Csak a gyerekek — azokat fogja hidegen hagyni. Medgyaszay Vilma játssza „önagysá-gát” a szerző által megírt figura iránti teljes hűséggel, alakítva egy gyöngyházból való vitrin-souvenírt, Madame 1912 minden finom pesti jellegzettségével... Leányát, Pipszit kiábrándult nyugalommal az értelmes, eszes Hollós Ilona, kamasz fiát Berend István, férjét Bárszony Aladár alakítja. (A Zola figurájában oly kitünő színész ezuttal száraz, mint a cser-zett bagaria.) Czobor is csak elég jó. Gonda el-tulozta a szerepét. Balla Mariska is. Tulderb, tulzsiros. A szobalány szerepében vígszínházian egyszerű és kedves volt Halmi Irén. Ennyit voltam bator...

— Kösönjük... S meggyebet hallhatunk még?

— Molnár Ferenc utazik el ma Pestről az egyórás bécsi gyorsal. Miután e héten „A jó tündér” vastapsot is kapott (amire „A Noszty-fiu” óta nem volt példa a Vígszínházban), úgy vélte, hogy a tündérkét nyugodtan bízhatja további sorsára... Utolsó este Szép Ernő „Ázrá-ját” nézte meg a Kamaraszínházban, amelynek ez volt a 66. előadása, — mégpedig a 66. zsul-folt ház előtt. „Nagy dolog ez — mon-dotta Molnár —, hogy a mai világban egy ilyen desztilláltan költői mű ilyen nagy sikert tud-elerni, huszonnyégy órára újra optimista lettem ettől a szép estétől...” Különösen Bajort di-csértte nagyon.

— Hova utazik?

— Bécsbe, ahol a felesége, Darvas Lili az Olympiát játssza és onnét Berlinbe, hogy „A jó

A férfiak csodálják, a nők irigyelik pompás, leányos arc-bőréért...

Minden nő megszerezheti és megőrizheti magának egyszerű módon a hamvas, fiatalos és bárszonyos tapintású arcot.

Az üde, friss arc legbiztosabb jele a fiataloságnak. Egy nő lehet 40 éves, sőt idősebb, de ha megőrizi arcának hamvaságát, leányos finomságát, úgy mindig fiatal marad.

A titkos egyszerű és mégis érdekes.

Tiszta arcból: a porúkos megszabadítandók a nap-közben ráarakódott tisztáltságoktól. Gondosan el-távolítandó minden este a puder, festék. E célból oly szappan választandó, amely különleges bőrpuhító, tengerentúli palmaolajból készül.

Az alább leírt módon kezelve az arcot, már a kö-vetkező napon meglepetéssel fogja észlelni, milyen pompás teintje van természetes úton, hosszabb hasz-nálat után pedig nagyszerű arcbólre tesz szert.

Szabály:

Mossa meg este gyöngyűden a Leton-szappan krém-szerű habjával arcot. Hagyja rajta a habot néhány másodpercig. Ezután bőven öblítse le arcát meleg vízzel, utána közvetlenül hideg vízzel! Ha száksé-gesnek találja, még egy lehelletnyi krémet. Ennyi az egész! Reggelre kelve friss, üde, bárszonyos arc fog a tükrőből visszasmolyogni.

Ez az eredményt kiábrándító a Leton-szappannal érheti el, amelynek készítésénél tekintettel voltak az arcból különleges érzékenységre.

Kezdje el a főnti módszer alkalmazását még ma a Leton-szappannal és annak eredményét kellemes meglepődéssel fogja tudomásul venni.

A Leton-szappan, amely kiválóan illatos, utolsó cseppig használható. Kapható drogériákban, gyógy-szertárakban és illatszerezésnél.

1 darab Leton-szappan ára 96 fillér, érdekes hasz-nálati utasítással. Ha valahol nem volna, forduljon a „Hunnia” gyógyszertárhoz.

Budapest, Erzsébeti-körút 56.

Vidékre 4 darab vételnél utánvételre portómentes küldés.

GÖNCI

SÖRÖZŐ-BORHÁZ

NYILVÁNOS ETTERMEK

A KÉPVISELŐHÁZBAN

(Bejárat az Árkádoknál)

OKTÓBER HAVÁBAN MEGNYILIK.

Látványosság!

Mindenben újirány!

Naponta változatos erdélyi ételkülönleges-ségek. — Legmérsékeltőbb árak!

VIGSZÍNHÁZ

MOLNÁR FERENC

diadalmas sikerű új vigjátéka

A JÓ TÜNDÉR

Gaál Franciska
Gombaszögi Ella
Hegedüs Gyula
Góth Sándor
Rajnai Gábor
Hajmássy Miklós
Somló István

3 nagy siker:

**Töltőtoll
Egy lány, aki mer
Fruska**

Belvárosi Színház

tündér" bertini premierjét előkészítse.

— S addig idehaza mi újság?

— Semmi szenzáció. Hunyadi Sándor „Fekete-szárú cseresznye”-jét próbálják a Vigben; Hunyadi színházi zandrok fegyveres fölügyelete alatt végzi szaladai szobájában az utolsó változtatásokat, amelyeket a színház még szükségesnek tartott a darabon. — Lussan már készülődik a Fővárosi Operettszínház is, bár december előtt aligha kerül sor a Vadnai-Márkus-operett premierjére. A Magyarának és a Belvárosinak is megvan a programja a legközelebbi jövőre, az egyikben egy Savoír-darab, a másokban egy fiatal magyar szerző műveit, csak a Király-Színház játszik páros napokon ek-mek-steket, páratlanokon pátiense-ok: hol Fedákot hirdeti, hol Lehárt. S végül a Kamarában Bónyi Adorján, a Nemzetiben Csathó Kálmán új darabjára készülnek...

— Fogadjá őszinte köszönetünk, satöbbi, nyilvánítását. Hallhatnánk valami up to date kis történetet?

— Hogyne. A Fugger herceg autójának északi kalandja után egy újabb kis jellegzetes történet a pesti éjszakából: Két angolul beszélő fiatal ember tért be a napokban egy körüli mulatóba, ahol francia pezsgő mellett reggelli elszórakoztak. Reggelfelé aztán az erkélyen levő asztaluk mellől egy artistaszámba menő salto mortaleval legugrottak a ruhatárba — s ulla berek, nádad, erek —, ki az utcára. Az őrök persze elcsípték a pincérek s a textisoffrók segítségével. Nevük: John Morth és Philipp Gnaudiv. Londonból jöttek Pestre, ahol a Hungáriában laktak. Az inspekciós detektív be akarta kísélni őket, amire a számlát kifizették... Lehot, hogy Londonban ez így szokás?

* A Forum bemutatta „Az orvos titka”-t. Szombaton mutatta be a Forum-színház azt a filmet, amelyhez ebben az évben a legtöbb várakozást fűztük. Az első magyar nyelvű hangosfilmet, „Az orvos titka”-t, amelyet bár, amerikai gyár — a Paramount — készített, de amely mégis magyar, ha szereplői elítárdáját, szcenáriumíróját és rendezőjét tekintjük. Bajor Gizi, Somlay Artúr, Góth Sándor játszott. „Az orvos titka” főszerepeit — vajjon nem jogosult-e a legmesszebbmenő várakozás? És Kertész Dezső, Pártos Gusztáv, Gömörny Vilma, Szombathelyi Blanka, Bárdi Odón egészítik ki. „Az orvos titka” szereplőinek együttesét... Vajjon mi az oka mégis, hogy ez a remeknek ígérkező film elsődlast okozott a bemutatón és a legjobb akaratú közönség sem tudott iránta egyetlen pillanatra fölmelegedni? Bajor, a tünényes Bajor, legjobb illuziót keltő színésznőnk egyike, aki ugyanaznap este elő valóságában Szép Ernő „Árd”-jának 65. estéjén magával ragadta közönségét, a Forum fehér vászánán és gépek leadásán keresztül önmagának csak árnyéka és megtagadása volt... Ugyanílyen családosi éri az embert az egész vonalon: a drámai beszéd pöszén és hibásan hangzik, a szereplők mozdulatok csinálnak, de nem élnek, a tárgy vonatott és az egész film — érthetetlen módon — darabos és kezdetleges. Egészen biztos, hogy nem a jobbnál-jobb művészek hibája ez! Csak túlságosan más dolog a színpad és más dolog a film. Ezt a filmet okosabb lett volna elő nem adni, és a Studióból ki nem engedni, hanem a tapasztalatok okulva, tüstént hozzáadni a jobb és szerencsésebb, az igazi magyar filmhez.

* Magyar művésznő sikere külföldön. A svájci lapok arról írnak, hogy Zürichben, a klasszikus Tonhalle termében Schaeicht-Löwinger Irma magyar zongoraművésznő, aki a Zenakadémián Székely, Bartók és Szondy tanárok vezetése alatt nyert művészi oklevelet, a közönség lelkes ünneplése és a kritika legteljesebb elismerése mellett hangversenyzett. A „Neue Zürcher Zeitung” és a többi lapok szerint a legnagyobbakkal kell együtt említeni. Schaeicht-Löwinger Irma november elején egy, a Zenakadémián tartandó hangverseny keretében a budapesti közönségnek is be fog mutatkozni.

Vasárnap végigvonult Budapest utcáján a magyar ipar diszes és színpompás körmenete

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt az őszi verőfényben nagy kirakattá változott az Andrásy-utó kömele. A magyar ipar vonult végig benne, az ország szeme elé mutatta ügyességének, szorgalmának és tehetségének remekait. A Magyar Hét díszfölvonulása impozáns méretű, színes és pompás látvány volt. Díszesgére válna a legzadagabb főváros iparoságának is. Fél 11-kor a millenárius emlékmű felől megszólaltak a fanfárok: kürtök éles rikoltása és dobok tompa dörgeje közeledett a város felé. A menet élén a trombitások és a dobosok haladtak, munkásdubbonyban maguk is, kézműveseknek öltözve. Nyomukban a céhek és az egyes iparágak jelvényeit vitték tarka sokaságban: a rokkát, a diszes oserpödenyeket hofokra fűzve, a kárpitosok brokattal és rugókkal ékesített jelvényeit, a vegyi ipart jelképező nagy íveket, a bányászok szenesruháit és a régi iparvédő mozgalom jelvényeit: az 1844-iki védeyleti táblát, az 1906-os tulipánt és az első Magyar Hét jellegzetes ciméret. Azután színpompás, ötletes és nagyszabású menetben vonultak el a szakmák, legszebb munkáikat hordozva végig a városban.

A kőművesek hatalmas szekere külön föl-tünést keltett.

Színes téglákból épült, remeke készült házat vittek nemzeti színű drapériákkal díszítve. Mestersegi szerszámai és anyagai, a kalapács, és csákány, a malteros kanál, a téglá, dekoratív és művészi öseveziszaágban voltak elhelyezve a társzekeren. Magyar ruhás délecy kőműveslegények vitték körül és pártás, ingváltas leányok vitték a malteros ládát. Tarka táblákat is vittek, templomok és udvarházak képeit, ezzel a fölírással: „Ilyeneket építetünk!” A szűcsök cehjelvényéről prémeok lógtak és egy kitémött vakond kukoist a zászló tetején. A legszebb bundákban lépegettek el a menetben a legszebb leányok, de igazi és méltó föl-tünést mégis az a legény keltett aki a szűcsök csoportjának élén magyaros díszítésű, nehéz subában ballagott. A képeretozók, aranyozók, festők, mazolók tradíciós, történelmi munkaruhájukban, bársony fővegekben vonultak el, kezükben palettával és festékes bödönökkel. De megjártatták az utcán remeke készült aranykereteket is az aranyozók. A vendéglősök és a borpincelek szebbnél-szebb díszítésű óriás hordókat sétáltattak végig az utcán remek szerszámmal ékes, nehéz lovaktól vont társzekereken.

Az egyik hordó tetején árvalányhajas pincelényg ült, kezében „lopóval”, amelyben piros bor izzott.

Különös látványosság volt az egyik nagy vendéglős-cég kocsija, amely magyaros pompával megterített asztalt dbrázolt és rajta mindent, ami „szem-szájnak ingere”. Jöttek a cukrászok, akik cukorkákat dobáltak a gyermekek közé, jöttek a kalaposok, szép magyar kalappal a fejükön, a pamutszövők: egy hatalmas kocsii

köröskörül volt rakva színes gombolyagokkal, mintha virágfüzerekből gyönyörű sátor volna. Az egyik kelmefestő kocsija olyan ragyogó szívránylugsaként röpült végig az utcán, hogy káprázott belé a szem. A szövetelekből és selymekből boruló lugsok, gulák, sátrak és baldachinok alatt magyarruhás leányok ültek. A serfözök óriás hordóit virágfüzér és szalag-dísz ékesítette. Különös látványosság volt a szekerek elő fogott hatalmas murakózi lovak parádés szerszáma. Egymásután gördültek elő a gépgyárak mezőgazdasági masinái. Az egyik nagy cséplőgép tetején, buzakévek között, egy aratóünnep csoportja látszott. A sörgyártás, a sörtermelés és a sörkereskedés egész menetét ábrázolta a most következő két koesi.

Az első kocsin az árpat kasszákat a legények, a másodikon cséplők rendületlenül, véges-végig a városban.

a harmadikon csirázattak. A negyedik kocsin már nem csizmák, guolesingbe öltözött, árvalányhajas legények dolgoztak, hanem fehérkabátos serfözömesterek. Forrott és zugott a a masinájuk. A következő kocsin az adóellenőr látszott, amint a sör szeszirtalmát vizsgálja, majd két hatalmas murakózi lö diszes kocsii vont teli-destele söröspalackkal. Múltóan zárta be ezt a menetet az utolsó koesi, amely virág-díszes, ünneplőbe öltözött kocsmát dbrázolt, benne falusi emberekkel, akik a sört fogyasztják. Az ötletes „sörmenet” a sörtermelésnek és a sörkereskedésnek színpadi fantáziával és tökéletes stílusérzékkel rendezett látványos revüje volt. A Tungsram-gyár óriási villanykörteje mintha a magyar gyártmány világgyászúszerűségét jelképezte volna. A csizmadák és cipézek kezük legszebb műveit hordozták körül, ugyanígy a műlakatosok, kovácsok, az asztalosok, az ácsok. Végigvonult az utcán a kézművesipar és a nehéz gyáripar egyformán, tarka, színpompás, történelmi díszbe öltözött menetben mutatva meg a világnak, amit a magyar kéz ebben a mostoha időben is alkotni bír. A menet alatt három zenekar játszott állandóan és fáradhatatlanul cikáltak ide-oda a rendezők: Hallóssy István iparkamarai titkár, aki szervezte ezt a demonstrációt, Balogh Kálmán, a főrendező, Bevilacqua-Borsody Béla dr., Battaly-Zsilye Kálmán és Sutróky Kálmán, akik ennek a történelmi látványosság-nak, az ipar és kereskedelem grandiózus színjátékának szcenikai és művészi rendezői. A napsugaras időben a főváros lakosságának tízezei álltak sorfalat, gyönyörködve a menet szépségében.

Székesfehérvárról jelenti A Reggel tudósítója: Székesfehérvártól impozáns keretek közt nyílt meg a Magyar Hét. Szombaton este és vasárnap különböző zenekarok hangversenyeztek a városban és az utcákon nagy néptömeg bömpölygött a fényesen kivilágított kirakatok előtt.

A Divatesarnok titkai

A Magyar Hét minden évben a magyar ipar és kereskedelem élniakarásának és versenyképességének ünnepélyes megnyilatkozása. A magyar munkának ezt az életet kereső törekvését a magyar kereskedelem magáéval tette és a maga tisztességével, nagy föl-készültségével viszi a közönség elé a magyar árut.

A Magyar Hét nagy kereskedőházak hallatlan erőpróbája és mindegyik széleskörű előkészületeket tesz a bázafas propagandahát sikere érdekében.

A Magyar Hét a kereskedő legfontosabb kam-pánya lett,

amely tekintélyes szerveztségével már túlhaladja a nagy karácsonyi és husvétii vásárokat. Egy nagy áruház éppúgy készül föl a Magyar Hétre, mint egy színház és a nagy premierre, a vezérkari főnök a had-járatra és a nagy áruház a vásárlóközönség meg-felelő fogadtatására. A színház is, a vezérkari főnök is titokban készülődik, hát még a nagy áruház, amely színházi előadászhoz hasonló látványosságot tár a vevő elé és olyan hadjáratot folytat a közönség érdekében, amelynek ő a vezérkari főnöke és egyuttal hadszíntere is.

Nem érdektelen tehát betekinteni egy nagy pesti áruház belső életébe. A Divatesarnoknak saját mű-

helyei vannak, mint a színházban a kellekesnek. Itt a dekorációs osztály vezetőinek kell gondoskodni arról, hogy a Divatesarnok méltón reprezentáljon a Magyar Héten. Egy hét óta 12 asztalos és festő mást sem tesz, mint ebben az osztályban készítik a disz-leteket. Külön érdekesség, ha megnézzük, hogy egy modern áruházat hogyan lehet egy éjszakán keresztül átvarázsolni. Mert

az átépítés egy éjszakán keresztül történik.

A Divatesarnok új köntöseben egyéb meglepetéseket is tartogat. Kiállítást rendez a magyar iparművészetnek is. A világhírű magyar kerámia mellett föl-vonultatják az ötvös-, szobrász-, fa-, bőrúru magyar iparművészeti remekait, amelyeket minden Pesten járó külföldi megkedvelt és keresett cikké tette az egész világon. A magyar kézimunkaművészet is hajlékot talált a Magyar Divatesarnok egyik izlész-sen átalakított osztályában. A magyar könyv sem hiányozhat az áruházból, ebből az alkalmából igen ügyesen összeválogatott első kiadványok állnak a vevők rendelkezésére.

A vezérkar napokon keresztül tanácskozott azon, hogyan lehetne még többet nyújtani a vevőknek. A Magyar Héten

minden vevő a vásárolt összeg 20%-áról bont kap,

amit a Magyar Hét után 3 héten át a Magyar Di-vatesarnok készpénzfizetésként elfogad és a bön ér-tékének megfelelő árut ad érte. Aki tehát 10 pen-gőért vásárol a Magyar Divatesarnokban, kap 2 pen-gőért egy bont s a Magyar Hét után a kétpengős bont levásárolhatja a Divatesarnokban.

A divatesarnok minden előkészületet megtett, hogy a legismábban, a közönség legnagyobb kényelme mellett honyoltsa le a várható óriási for-galmat. Rengeteg áru, olesó ár, 20%-os bön, nagy kiszolgálószemélyzet — röviden ez a Divatesarnok titka a Magyar Héten.

ROYAL ORFEUM

műsora vezet!
Béke műsor
Béke helyárák

Mindennap 2 előadás
d. u. 4⁰⁰ és este 8¹⁵-kor
Helyárák: 1.10, 2.20, 3.75
Telefon: József 421-68

6 Werbezirk-est a Magyar Színházban

Ma, hétfőn este 1/9 órákor .. **Dreimal Hochzeit**
Gisela Werbezirk világhírű alakítása
Kedden este 1/9 órákor ... **Ida Poppers Karriere**
Szerdán este 1/9 órákor ... **Die Königin-Mutter**
Csütörtökön este 1/9 órákor .. **Frau Lohengrin**
Pénteken este 1/9 órákor ... **Ida Poppers Karriere**
Szombaton este 1/9 órákor .. **Die Königin-Mutter**

Jegyek elővételi díj nélkül egész nap váltható a színház pénztáránál (József 319-20) és a jegyirodában

Ernszt népjóleti miniszter nyomorenyhitő törvényjavaslata az összes városokban bevezeti az inségadót

(A Reggel tudósítójától.) Mult héten jelentettük, hogy a kormány országos inségadó bevezetésére készül, most pedig beavatott helyen közzölték A Reggel-lel, hogy az inségadó kivételéről szóló rendelkezés rövid időn belül a törvényhozást is foglalkoztatja. A népjóleti mi-

niszter ugyanis elhatározta, hogy

az országos nyomorenyhitő akció keretében törvényjavaslatot nyújt be és ennek értelmében az inségadót az összes városokban bevezetik.

Ami a vármegyei törvényhatóságokat illeti, ezekre a törvényjavaslat intézkedései nem terjednek ki,

a vármegyei törvényhatóságok saját hatáskörükben gondoskodhatnak majd az inségadó kivételéről.

A nyomorenyhitő törvényjavaslat a legrovidebb időn belül a képviselőház elé kerül.

A magyar ipar teljesítőképességének lenyűgözően erőteljes demonstrációja:

Az Áruházunk mind a 4 oldalán, a Blaha Lujza téren, Röck Szilárd uccán, Stáhly uccán és a Flór uccán végigvonuló, immár összesen

38 KIRAKAT

telve magyar, vagy Magyarországon feldolgozott árukkal.

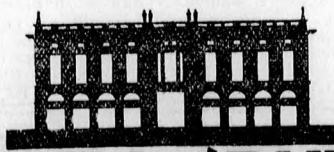
Áruházépületünk — beleértve annak most elkészült második részét is, melyet már a közeli napokban a nagyközönség rendelkezésére bocsátunk és amely csaknem kizárólag magyar anyagokból épült — már egymagában is a hazai ipar erőteljes fejlődését tanúsítja. 38 kirakatunk a világ minden részében elismert, kiváló minőségű magyar iparcikkek oly tökéletes képét nyújtja, amelyhez fogható ezen összeállításban az utóbbi években eddig ismeretlen volt. Tekintettel ama gondosságra, mellyel vevőink részére csak kifogástalan minőségű árukat válogatunk össze, — abból kiindulva, hogy a fogyasztó megbizottja gyanánt annak érdekelt tartozunk képviselni — demonstrációnk méltán illeszkedik a

MAGYAR HÉT

keretébe.

A Magyar Hét folyamán áruházunk összes osztályain rendkívül olcsón árusítunk magyar ipari termékeket

Olvassa el gondosan a kirakatainkban feltüntetett árakat, ne feledkezzék meg azonban az áruk minőségéről sem!

CORVIN ÁRUHÁZ

A Magyar Hét tartalma alatt éttermünkben (II. emelet) 1 pohár kávé, habbal és 1 brioche

P—,50

KÖZGAZDASÁG

A bolétát el kell törölni és a mezőgazdasági válságon a földadó állandó megoldásával kell segíteni

— Irta Exner Kornél —

A miniszterelnök ur ezt a kérdést vetette föl legutóbbi beszédében: *ki vállalná a felelősséget a boléta eltörlesztéséért?* Talán nem áltozom magamat, ha azt hiszem, hogy ha a miniszterelnök ur államfelfelügyelőségével együtt, egy perenyi figyelmet szentel alábbi megjegyzéseimnek, — úgy maga is elvállalja ezt a felelősséget. Az ország népességének 58%-a tartozik a mezőgazdasághoz, s ennek a többségnek kellene jórészt a többi 42%-ot táplálnia. Táplálnia nemcsak terményeivel, hanem bevásárlásaival is. De a mezőgazdaság nem hajt most hasznot, sőt *veszteséggel* termel s így meg kell vizsgálni a gazda *közterhetét és adót arányba kell hozni valóságos jövedelmével.* Ezt tették-e? Nem, hanem ehelyett behozták a bolétának mezevett gabonáadót, amely a pénzügytan szerint a helyes és igazságos adóztatás alapelveit *eggyenesen kigunyolja,*

mert elsőrendű nélkülözhetetlen élelmicikre nehezedik, a szegénységet progresszív módon terheli meg

és a több tagból álló családot aránytalanul sújtja. Nyilvánvaló, hogy ilyen újabb közterhet létesítése *elméleti visszacsúszás.* A bolétába csomagolt gabonáadó egészengetlen helyzetben *fültartja a mezőgazdaság mai termelési rendszerét.* A világháborút követett összeomlásból le kellett volna vonni azt a kézenfekvő következtetést, hogy mivel az Ausztriával való nagy közös vámterület megszűnt, a *most veszteséggel járó gabonatermelésről fokozatosan olyan gazdálkodásra kell átmenni, amely a teljesen megváltozott viszonyok mellett rentábilis.* A boléta azonban a megszabottság törvényének ezt a józan folyamatát *megállítja,* sőt visszatereli, amikor minden magyar fogyasztó hátrányára a gabonatermelőnek igyekszik előnyt biztosítani.

Ez a rendszer egy irremotabilis gazdálkodást tart fenn és rögzít meg. Egyoldalú nemzeti áldozatajándék, nem is az egész mezőgazdaságnak, hanem csak éppen a gabonatermelőknek.

Mialatt azonban így a gazda ráfizet gazdaságára és ezen újabb bolétával akarnak segíteni.

A földadót minden földtulajdonosnak épp úgy be kell fizetnie évenként változatlan összegben, mint eddig.

tekintet nélkül arra, vajjon nyereséggel vagy veszteséggel zárult-e a gazdasági év. Mert az egész magyar egyenesadó-rendszerben *csak éppen a gazda adója, a földadó az egyetlen, amely nem igazodik az igazi adóforráshoz:* a valóságos jövedelméhez, az igazi eredményéhez. Az egyetlen, amely nem a teljesítőképességhez igazodik, hanem *megrögzített,*

a mult század hetvenes éveinek gazdasági, közlekedési és értékesítési viszonyai szerint megkövesült kataszterhez.

Ahhoz a teljesen elavult és *elértéktelenedett nyilvántartáshoz, amelynek megalkotása idejében is csak kétes és viszonylagos helyességét hat évized szédületes átalakulása és a közbeesett világháború halomra döntötte.* Egyik évről a másikra, mint az 1928. évről az 1929. évre történt, 750 millió pengővel kevesebb értéket termelt a föld, de azért ugyanannyi földadót követtelenek tölteni. Mégis csak ésszerűtlen, tartatlan adóztatás, hogy állíreki éppen ugyanannyi földadót vessenek ki a magyar gazdákra akkor is, ha a hivatalos nyilvántartásban *föltételezett 167 millió pengő „kataszteri tiszta jövedelem” helyett a valóságban nem volt jövedelmük,* sőt átlagban veszteségre dolgoztak (például 12 pengős buzarán mellett) és akkor is változatlanul ugyanannyit, ha valóságos jövedelmük 700 millió pengőt ért el (34 pengős buzarán mellett).

Veszteséges gazdálkodásnál a fiktív „kataszteri tiszta jövedelem” alapján kivettett 20%-os állami földadó és átlagban ugyanannyi járulék követelése egyenesen végzetes, mert a gazdasági megsemmisüléshez vezet.

Viszont jó termés és nagy árak mellett szintén a „kataszteri tiszta jövedelem” után szedett adó oly aránytalanul csekély, hogy ez méltán kivívja a más adósorba jutott adózók bírálatát. *Elérkezett tehát az ideje annak, hogy a*

földadó elavult, igazságtalan rendszerét teljesen megszüntessük.

A földadót, mint merev tárgyi adót, el kell törölni és be kell olvasztani a jövedelmi adóba.

Ezzel kapcsolatban a földből eredő valóságos jövedelmet, éppen úgy, mint minden más jövedelmet, a gazdálkodó személyében kifejezésre jutó teljesítőképességnek összefoglaló egységbe kell beállítani. Ma ugyanis a kettős adóztatás technikája szerint hogyan adóztatják meg azt a földbirtokost, akinek a kataszteri tisztajövedelme például 150.000 pengő? Ha ennek a földbirtokosnak a földbirtokból eredő valóságos jövedelme a mai gazdasági válságban például csak 1500 pengő volt, úgy a jövedelmi adóban természetesen ez után az 1500 pengő után adózik. A földadóban azonban nem a valóságos 1500 pengő után, hanem a kataszterben *föltételezett jövedelem, azaz 150.000 pengő után.* Előfordulhat ennek éppen a fordítottja is! Holott a föld valódi hozadéká amugy is elemelő válik az egyéni jövedelemnek s így anakronizmus az, hogy a mult századból átvett értékelési adatok alapján vélelmezt, de valójában nem létező elavult kataszteri hozadék elkülönített előzetes adóztatásával az ehhez szükséges óriási hivatalos gépezetet működtessük és *föltételező igazságtalanságot követünk el vagy az adózók, vagy az államkincstár rovására.* Magyarország már 15 év előtt élethelyre hozta a jövedelmi adót. Berendezkedett az adó valódi jövedelmének kipuhatólására, megalkotta az ehhez szükséges nagy apparátust.

Miert fordul tehát a csupán külső ismertetőjeleken és föltételezett átlagokon nyugvó, régen elérteletelenedett primitív kataszteri hozadékhoz?

Hogyan teheti ezt a képeletli számot ma adóalappá, amikor ettől a munkától egészen függetlenül ugyis ki kell nyomoznia az egyes hozadékokból, az öt jövedelmi forrásból összeadóval valóságos jövedelmét. *Vajjon nem egyszerűbb, gazdaságosabb és helyesebb-e a hozadékai, tárgyi földadó földadással, a tudatos falszomok eljételevél a földbirtokból eredő tényleges jövedelmet csupán a jövedelmi adóval érinteni?* Igen ám, de minden más forrásból származó jövedelemnél, mint a házból, a tőkéből, az iparból, a keresetből, a szellemi foglalkozásból eredő jövedelem megadóztatásánál a jövedelmi adó már másodszori adóztatás, mert

Dániába utazók a miniszterelnök ur!

(A Reggel tudósítójától.) A magyar miniszterelnököt ebben az évben sűrűn látta a külföld. Hosszu heteket töltött Hollandiában, majd Párisban járt, Londonban is volt egy hétig, az ősszel Genfben s most indul Keletre, hogy a török külügyminiszter és a bolgár miniszterelnök látogatását visszaadja. Sajnos, ezek a külföldi utazások olyan rövid időre voltak szabva, hogy a politikai tárgyalásokon és a velük járó vendéglátáson túl a magyar miniszterelnöknek alig maradt ideje arra, hogy a *külszolgák belső gazdasági és politikai viszonyába bepillantson, tanulmányozza a nyugati országok gazdasági és társadalmi berendezkedését,* amelyek mintájára közel egy évszázaddal ezelőtt a nemesi Magyarországot berendezkedni kezdett. Pedig még ma is, ambar a nagy válság erősen megzarta a nyugati, a jobbik Európa alapjait, tanulni és követnivaló bőven akad Nyugaton. Különösen, ha a miniszterelnök ur arra szakítana magának időt, hogy *ne Keletre, hanem Nyugatra induljon és ne Kemal pasa országában, hanem a nyugati demokrácia kis államában nézzen körül.* Itt van például egy nyugati ország, Dánia, ahová nyugodtan elutazhatna a miniszterelnök ur, elvive magával legfőbb

ezek a jövedelmi részek a jövedelmi adó mellett megfelelő részdó (tárgyi vagy hozadékai adó) alá is esnek, mint a házadó, a tőkeamatilletékek nevezett tőkédó, a kereseti adó, az osztalék- és a tantímadó alá. Az osztó igazságos ebből kifolyóan

nem engedheti meg, hogy a földből eredő jövedelem csak egyszeres adóterhet viseljen akkor, amikor minden más jövedelemre kétszeres adóterhet nehezedik.

A földadót tehát igazságosan és egyszerűen olyképpen kellene a jövedelmi adóba beilleszteni, hogy a földbirtokból eredő jövedelem a mai elavult és a gazdasági helyzetnek meg nem felelő, a kataszteri jövedelem alapján kivettett földadó helyett.

a progresszív jövedelmi adóban változtatlan 5%-os adókulcs mellett külön közterhet viselne.

Ez a rendszer tehát a *csak tárgyi alapon nyugvó földadót egészen földadóná.* Sokkal egyszerűbb volna a mai kettős megállapítás rendszerénél, amely egymástól nagyon is eltérő kétféle igazságot ismer. *Ez a külön adó rugalmasan alkalmazkodik a gazda mindenkori jövedelméhez.* Jó termés és jó gazdasági konjunktúra évében többet hozna az államkincstárnak, mint a kataszteri tiszta jövedelemre alkalmazott 20%-os földadó mai 31 millió pengős bevétele, *viszont rossz termés és rossz értékesítési lehetőségek mellett alatta maradna ennek az összegnek.* De ez lenne az igazság és ennek elérése a cél. Például az 1928. évi adó-kivételénél 450 millió pengő volt a földbirtokból eredő adóalap a jövedelmi adóban. A tervezett külön adó tehát az 1928. évben 22% millió pengő adóbevételt jelentett volna az akkori 39 millió pengő földadó helyett. *Ha pedig valamely évben a terményárak még a termelési költségek szintjét sem érnék el, ha egyetlen gazdának sem volna jövedelme földbirtokából, úgy e külön adó kivételének egyáltalán nem lenne alapja, nem lenne bevétele.*

Jól tudom, hogy a földadónak ez a reformja: a kataszteri földadónak eltörlése és földjöveldelmi adóvá tétele — még egy-magában nem mentené meg a magyar mezőgazdát, de hogy valóságos helyzetében terhen könnyítene és boldogulásának útját igazságosan, más adózók sérelme nélkül egyengetné, az kétségbe nem vonható.

Ez nem ötletszerű javaslat, hanem egyenesen a magyar adófejlődés elénkiszabott történelmi követelménye. Igenis.

az ötletszerű boléta megszüntetéseért fölemlt föl lehet vállalni a felelősséget, ha e szerencsétlen, igazságtalan és egyoldalú intézkedés helyett elengedjük a földadót mindenkinél, akinek nincs földbirtokból nyeresége.

gazdasági tanácsadóit és munkatársait. *Elsőszőr is meggyőződhetnek arról, hogy*

nem föltétlenül jelent veszedelmet egy államra, ha becsületes választások után dől el, kinek a kezébe kerüljön a politikai hatalom.

Dánia agrárország, gazdasága tulajdonban mezőgazdasági jellegű s imc, mégis, ezt az országot nem fenyegeti veszedelm s ami ma még fontosabb, még a nagy világválság hullámai is elkerülték s a válságok tengerének közepén úgy áll ez a kis ország, mint a boldogság magányos szigete.

Ez a boldogság számokban is kifejezhető, letagadhatatlan tényekben, nem csupán szövegekben, amikről a dánok kimondhatatlan szerencsésükre, régen leszoktak. *Ilyen tény például az, hogy a dán állam most lezárta évi számadását az elmúlt évről fölöslegtel mutat ki, a megromlott konjunktúra ellenére is.* Nem olyan mammutszámokat, az igaz, amikkel a magyar állam költségvetése díszelkedhetett éveken keresztül, amíg a sovány esztendő rá nem szakadtak, de mégis nagyon tekintélyes összeg, 12 millió dán korona az a fölösleg, ami a dán állam kincstárában megmaradt. Azért

UNDERWOOD - PORTABLE - STANDARD - NOISELESS IRÓGÉPEK

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELETE:

VECSEY JENŐ OKLEVELES GÉPESZMÉRNÖK, KERESK. ÉS IPARI RT BUDAPEST VIII, KISSTACIO-U. 11. TEL.: J. 394-86, J. 339-02

sok ez a 12 millió dán korona, mert a dán pénzügyminiszter, *akinek legfelső fóruma, nem a bürokrácia egy kis csoportja, hanem a titkosan választott parlament, csak annyi bevételt szokott előírni a költségvetésben, amennyi a kiadások fődözésére feltétlenül szükséges.*

Nem a bevételekhez szabja a kiadásokat, amint ezt mi éveken át tettük, hanem megfordítva, a kiadásokhoz a bevételeket.

Ezt például alaposan megtanulta Dániában a miniszterelnök ur. Másodszor, látta egy olyan országot, amelynek sikerült az év egész folyamán *négy százezer forintot a hivatalos lezárdításai kamatlatát, díjazatokat drán ugyan, de elérte vele azt, hogy*

a mezőgazdasági hitel éspedig a hosszulejárta mezőgazdasági záloglevelek kamatlatába Dániában nem emelkedett öt százalék fölé.

Ennek ellenére a dán nemzeti bank igen tekintélyes, közel ötmillió korona összegű tiszta nyereséget mutatott ki a napokban megjelent évi jelentésében, amelynek egyharmada tartalékba ment, egyharmadát a részvényesek kapták meg

10%-os osztalék fejében, egyharmada pedig hszonrészésedés fejében az államkincstárnak juttott. *Ez is egy ok a boldogságra. A dán boldogság oka azonban legfőképpen az ország kitűnő mezőgazdasági helyzetében keresendő.* A dán jegybank jelentése szerint Dánia is megőrizte a csökkenő ártendenciát a világra — ilyen finoman írja körül ez a bank a tumboló világválságot —, de a dán mezőgazdaság az áreszkendést aránylag kevésbé érezte meg, éspedig azért, *mert nem földolgozott kitűnő márkájú és minőségű késztermékeket. Ennek köszönheti Dánia, hogy agrárpártja a válság ellenére sem esőkkent, sőt némileg emelkedett is.* E három tényesoport mögött, amely elég arra, hogy egy kis népek boldog és megelégedett életet biztosítson, igaz, *közél háromnegyed évszázadnyi fejlődés áll.*

Dánia utolsó háboruja óta lassu, de feltárlóztatlan fejlődéssel demokráciává alakult át.

Divat nálunk az utépítés, komolyan ajánljuk a miniszterelnök urnak, utazék Dániába s tanulja meg, mint kell azt az utat megépíteni Magyarországon is, amelyet Dánia megjár!

tehesen a törvényhozás elé hozni a borkrizis megoldása érdekében.

A tüzifa fuvardíjának megdrágítására vonatkozó rendelet, amint A Reggel értesül, holnap jelenik meg. A rendelet szerint az import tüzifa tarifája a fontosabb átláthatóságok fekvése szerint 26—34 pengővel drágul meg. A hazai fatermelés tudvalevően nem tudja fűdözni az évi szükségletet és így az évi tüzifa-behozatal 150.000 vagont tesz ki, amiből könnyű kiszámítani, hogy a fuvardíj emelése négy-millió pengővel terheli meg az ország lakosságát. A kormányt a rendelet kiadásánál az a szempont vezeti, hogy a külföldi fa behozatalát, amely kereskedelmi mérlegünk legnagyobb passzív tétele, visszaszorítsa és a hazai tüzifa fogyasztását fokozza. A fakereskedőreklámszövegeknek az a felfogásuk, hogy a belföldi tüzifa tarifájának leszállítása szükséges, de azt nem a lakosság terhére kellett volna végrehajtani, mert kétségtelennek tartják, hogy a fuvardíjtöbbletet nem az utóállambeli termelők fogják viselni. A budapesti tüzifaérdekeltségek máris meggették a szükséges lépéseket a tarifáemelés fölfüggesztésére, jöhetnek a szállítási szakembereknek az a nézetük, hogy a rendelet gyakorlatilag nem fog lényegesen változtatni a tüzifaimporton, mert a bándi és szlavoniat tüzifát vízen szállítják és így a vasúti fuvardíj emelése nem érinti.

× Az Ofa Rt. igazgatóság november 8-i közgyűléseinek 1929—30-ra 10%, azaz 5 svájci frank osztalék kifizetését fogja javasolni. (Az elmúlt évben 12% 6 svájci frank) 400.000 frankot (tavalgy 390.000) a tartóktáknakhoz esztolnak, míg 282.411,72 svájci frankot (az elmúlt évben 30.968,27 svájci frank) új számlára vezeték elő. Ez adatok szerint tehát a lefolyt üzleti év eredménye meghaladja az elmúlt év nyereségét.

AMIRŐL MINDENKI BESZÉL

Közgazdasági kutmérgezés az, amikor felelőtlen és kővágyos eszű emberek a magyar tőke menekülésének mindenféle vad híret költik. E híresztelésekkel szemben bizonyára megnyugtató hatást tesz az a nyilatkozat, amelyet *Fleissig Sándor* a „Neues Wiener Tagblatt” vasárnapi számában tesz, amelyben azt mondja, hogy aki Korányi nyilatkozatát olvasta, amelyből kétségtelenül kitudnik, hogy a magyar kormánynak eszéágában sines a takarékbetétüket kényyszerkőlesőn céljaira felhasználni, az, a tőke meneküléséről legfőljebb olyan értelemben beszélhet, hogy azokból az országokból, ahol a túlzó elemek egyre nagyobb tért hódítanak, a tőkének Magyarországra való bevándorlása várható. Olyan országban, ahol — mint Magyarországon — a tőke kitűnő kamatozása és teljes biztonságát találhatja, a tőke meneküléséről beszélési esztelenség vagy tudatlanság. A magyar kormány körében sem bolsevista, sem tőkeellenes intézkedésekre senki sem gondol és én megvagyok győződve — fejezi be a nyilatkozat —, hogy a képviselőház összeülésekor olyan kijelentések fognak elhangzani, amelyek e machinációknak és esztelen híreszteléseknek véget vetnek.

összes érdekképviseleteket a legközelebbi napokban anketra hívja össze, hogy az országgyűlés érdemi tárgyalásainak megkezdésekor már kész javaslatokat

A Weiss Manfréd-gyár már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatott az osztrák csőnyakkereskedők egyesületével oly célból, hogy az osztrák piacon csőgyártmányai számára nagyobb kvótát biztosítson. Amint A Reggel értesül, ezek a tárgyalások most eredményre is vezettek és a Weiss Manfréd-gyár az osztrák piac könnyebb ellátása céljából Bécsben elarisítóirodát állít föl.

A szakadatlanul eső cukorárak ellenére az európai mezőgazdaság a nemzetközi cukorstatistikákkal egyesülés most közzétett jelentése szerint mégsem csökkentette jelentős mértékben a répatermelést. Az ez évre eső csökkenés mindössze 0,26%-át teszi ki a mult évi termelésnek s mindössze három állam van, amely az ezidei kampányban kisebb mennyiségű répatát fog földolgozni. Ezek között első helyen áll Lengyelország 15,73% csökkenéssel, a második helyen Magyarország 13,20%-nyi csökkenéssel, harmadik helyen Irország 0,89%-kal. A cukorválság legerősebben Németországot és Lengyelországot sújtja, amely országok kénytelenek lesznek a veszteséges exportot a jövő évben is teljes mértékben forszirozni. Hogy a magyar mezőgazdasági ipar, ha kis mértékben is, de már megkezdte az alkalmazkodást a változott világpiacon helyzetéhez, mindenesetre biztató jel. Képzeljük el, mennyivel gyorsabban és könnyebben uszná meg a magyar mezőgazdaság a mai s talán még évekre kiható világválságot, ha tudatosan készíténők és vezeténők a termelés átalakulását és a változott viszonyokhoz való alkalmazkodását.

A borgazdaság számos megoldatlan kérdése ügyében tudvalevően tárgyalások indultak meg a szőlőgazdaság érdekképviseletei és a pénzügyminisztérium között. Ezeket a tárgyalásokat eddig a borszállítási adó, a borpárlatkifőzés és a gyümölcseszsz forgalmának kérdését beszélték meg az érdekeltek Vargha államtitkárral, aki tudomásul vette az érdekeltségek panaszait és azokat a javaslatokat, amelyeket a megoldásra nézve ajánlottak. Amint A Reggel értesül, az ilyen módon összegyűjtött anyag végleges letárgyalására az államtitkár az

Október 19-26-ig

1 METER = 140 CM

A Magyar Héten

összes gyapjúkalmemínőségünkől

minden **1** méter helyett **140** centimétert szolgálunk ki.

Áruházunk Calvin-téri főkirakatában a ma már elismerten kiváló magyar szöveteket mutatjuk be. Fenti engedményünk azonban nemesak a magyar, hanem külföldi gyártmányu szöveleteinkre is érvényes.

40% -kal többet adunk, mint amennyit fizet.

Legújabb Ullstein szabásminták!

RENYVES
Calvin-tér 7

Uri és női Téli-kabát-kelmékből, Kosztüm-és Ruhaszöveletekből egészen kiváló minőségeket árusítunk.

GE-VI harisnya
Agya-travis Drágább van, de jobb nincs

VASÁRNAPI SPORT

A bajnokság élére újából a Hungária került, amely 8:3-ra verte a Budai „11”-et, míg az Újpest és a Ferencváros eldöntetlenül játszott

A III. kerület 4:1-re győzött a jó Vasas ellen. — Első győzelmét aratta Pécsét a Kispeszt

(A Reggel tudósítójától.) Ma már úgy vagyunk a labdarúgással, mint a gazdasági helyzettel. Válság itt és válság ott. Aggodalmaskodunk, sorsunkodunk, várjuk a jutalmát és elhelyezkedést a versenyek között a helyzet. Végre talán csökkenni fog az illetékeseknek, hogy illenék már lenni is valami, menteni a meglévőket; a sorsukodást bízzuk a közönségre, amely nemcsak a játékokat sülykedést, hanem — a megmondhatatlan befizetést belépőitől is sorsolja. A bajnokságban vezető csapatok egyre gyatrabb játékokat produkálnak, már-már örülnek, ha „csak” egy pont vesztéssel uszák meg a mérkőzéseiket. Így járt vasárnap az Újpest, amely első pontját vesztette és a Ferencváros. Ellenfelük, a Boeskey, illetve a Nemzeti kis hiba, hogy mindkét bajnoki pontot el nem kaparintotta az orruk előtt. Az Újpest—Boeskey 2:2-s és a Ferencváros—Nemzeti 0:0-as eredménye mellett messze kimagasló az első helyre előlépett Hungária 8:3-as győzelme, de ez is kizáróan a kék-fehér csatársor érdeme. A védelem annál gyöngébben működött, úgy, hogy az első félidőben még a Budai „11” vezetett 3:2-re! A bajnoki lista első régiójában mintha javulnának a csapatok. (Sovány igazsa a ve-

ző csapatok romlásáért.) All ez különösen a Nemzetre, amely alaposan megszorította a negyedik helyre szorult Ferencvárost. A Hungária és az Újpest mögött az előkelő harmadik helyett a III. kerület foglalja el, amely szerencsével párosult tudásával 4:1-re győzött a jó Vasas ellen. A Sabaria 1:0-ra végzett a Bástyával és így a lista ötödik helyére került. A Kispeszt is megemberelle magát: 4:0-ra verte a Pécs-Baranyát, amely így rosszabb gólvágygyal az utolsó helyre szorult. Pontvesztéssel nélkül már egy csapat sem áll. Verellen a Hungária és az Újpest, egy győzelmet sem aratott a Nemzeti és a Budai „11”. A bajnoki sorrend:

1. Hungária	---	5	4	1	0	24:6	9	(1)
2. Újpest	---	5	4	1	0	14:7	9	(1)
3. III. ker. FC	---	5	3	1	1	12:5	7	(6)
4. Ferencváros	---	5	2	2	1	10:4	6	(4)
5. Sabaria	---	5	2	2	1	6:6	6	(4)
6. Bástya	---	5	2	1	2	9:8	5	(5)
7. Boeskey	---	5	1	3	1	10:13	5	(6)
8. Vasas	---	5	2	0	3	7:11	4	(6)
9. Nemzeti	---	5	0	3	2	5:9	3	(7)
10. Kispeszt	---	5	1	0	4	8:13	2	(8)
11. Budai „11”	---	5	1	0	3	6:17	2	(8)
12. Pécs-Baranya	---	5	1	0	4	5:17	2	(8)

Hungária—Budai „11” 8:3 (2:3)

Hungária-uti pálya. — 5000 néző. — Bíró: Klug

A fura eredmény bizonyára sokak előtt számított meglepetésnek. A papírforgatás hatalmas Hungária-győzelmet jósolt, de ez csak a második félidőben következett be, mert az első félidőt az addig kitűnően játszó Budai „11” megnyerte — igaz, hogy elsősorban a féltiltón bizonytalan kék-fehér védelem jóvoltából.

A Hungária csatársora brillirozott

ezen a mérkőzésen, amit a nyolc gól is ékesen bizonyít. A második félidőt 6:0 arányban nyerte a Hungária, annak ellenére, hogy sem a védelem, sem a halvesora nem volt jó. A mérkőzés tehát két részből állott: az első félidőben egyenrangú csapatok küzdöttek,

szünet után a Hungária volt ur a pályán.

A kék-fehér csatársor szenzációs játéka különösen a válogatás szempontjából örömdolgozó. Skvarek ilyen remekül még sohasem játszott. Nagyszerűen osztott labdát, szép gólokat rugott, — a válogatot csapatban csak 5 lehet a center. Elsőrangú volt Barátky is, aki csupa lendület, tűz és temperamentum. Ticska, mint mindig, most is nagyszerű, de ezáltal Hirzer és Varga is kitétek magukért.

A remek csatársor mögött gyöngye fődözet-sor és rossz védelem állott.

Sebes egész gyöngye, Weber mint centerhalf szürke, Kleber még a legegyszerűsebb. A védelemben Nagy helyett Kocsis játszott nagyon bizonytalanul és ezáltal Mandlnak sem ment a játék. Újvári több ügyességgel két gólt védhetett volna. A Hungária-védelem rossz játéka-nak elsősorban a gyorsan bekapott gól az oka. Már az első percben gólt lőtt a Budai „11” és ez teljesen megzavarta a kék-fehér védelmet, amely végig fejvesztetten játszott.

A Budai „11” nagyszerűen játszott egy félidőn át, a második félidőre már nem futotta az erejükből

és tehetetlen volt a gólpárral szemben. Lantos a kapuban kétszer is megsérült, de a nyolc gólnak nem az oka. Lantos legfőbbjét két gólnak volt benne. A két kemény hátvéd, Oláh és Löwy belemenei nem érvényesültek a technikás Hungária-esatárok ellen. A fődözet-sor a második félidőben kifulladás, csak Kovács

volt végig jó. A csatársor szünet előtt szépen játszott, különösen Steiner tett ki magáért.

A Budai kezdő nap ellen, váratlan sikerrel. Sztanekis lefut, beadás

Steiner gurulós labdájára Újvári elkésvé dobja magát (0:1).

Boeskey—Újpest 2:2 (2:1)

Debrecen. — 4500 néző. — Bíró: Gerő

A Boeskey Sággy és Semler helyén Mórét és Bobkót, Újpest pedig Auer és Dudás helyén Lukácsot és Kovácsot szerepeltette. Mindkét csapat idegesen kezdte a játékot. A Boeskey a 4. percben Telcki révén vezeteti támadást, a labda Markoshoz került, akinek magas beadását Acht nyagyan fogta,

a rárohanó Vincze azonban a kaput a labdával együtt a kapuba nyomta (1:0).

Eres iram mellett a Boeskey csatársora szebbnél-szebb akciót vezetett. Sággy hiánya azonban erősen érezhető volt. A 18. percben

Telcki ügyesen szöktette Vinczét, aki közélről újabb gólt lőtt (2:0).

Az Újpest erőlteti akciót után csak a félidő végén jött lendületbe. A 44. percben a Boeskey

III. kerületi FC—Vasas 4:1 (1:0)

Nagyszombat-utca. — 3500 néző. — Bíró: Szél

A normálisnál kisebb méretű óbudai pálya inkább a Vasasnak, mint a pályaválasztó III. kerületieknek konvenitál, akik legtöbb mérkőzésüket a Hungária-uti és az Űllői-uti sporttelepen bonyolítják le. Így történt, hogy

a vendég Vasas majd hogy kellemetlen meglepetést nem szerzett a kisebbségben lévő honi közönségnek,

amelynek sokkal nagyobb fele a munkáscsapat híveiből rekrutálódott. A III. kerület gyöngébb napot fogott ki és indiszpozícióján kívül még az a baj érte, hogy a válogatot csapatba is számításba vett Steiner és Konyor már az első félidőben megsérült és így a halvesora a csatársor, az első félidőtől eltekintve, két sérült játékkal alaposan meg volt handi-

A gyors sikeren fölhuzdulva, túlságosan támadásba húzódik a fekete-fehér csapat. Az 5. percben Ticska lefut, bekanyarodik a kapu elé és

erős lövésével Lantos bevetődik a kapuba (1:1). Ismét a Budai támad, mert a Hungária-védelem sok hibát követ el. A 8. percben a flúty után érvénytelen elcsúszdított is rúgnak a budaiak. A 12. percben szemkápázlatot kék-fehér csatárakció után.

Barátky szép gólt lő (2:1).

Egy perccel később Varga átjártssa magát a Budai védelem, egyedül áll szemben Lantossal és erős lövése pontosan a kapus arcába vágódik. Lantos összeesik, elájul és négy percig áll a játék. Végre a kapust kiviszik, a helyére Schuster áll be. A 10. ember lelkesen támad, annál is inkább, mert a Hungária most kisse könnyen veszi a dolgot. Kornert érnek el, majd gólt is a budaiak. Kovács mészáról kapu felé ivel és a hatalmas tumultusban a labda

a felső kapuba és a rosszul helyezkedő Újvári között a hálóba esik (2:2).

Lantos beáll és rögtön védi Skvarek lövését. A Budai „11” vérszenet kap és mindig veszélyesebben támad. A csatársor állandóan a Hungária-ka-pu előtt tanyázik, nem hiába, mert a 48. percben (hosszabbítás volt Lantos sérülése miatt)

Schuster gólt lő és így a félidő 3:2 arányban a Budai „11” javára zárul.

Szünet után Skvarek és Lantos összefutnak és a kapus ismét csak nehezen áll taipra. A Hungária átveszi a játék irányítását. Az 5. percben

Ticska kornerét Barátky élesen betejeli (3:3).

A Hungária a kiegyenlítés után teljes fölénybe kerül. A 10. percben Barátky hosszú labdájára Ticska és Lantos startolnak. A kapus éri el előbb a labdát és Lantos tartja. Skvarek elcsúsz a kapus visszazért kapura lő. A labda, még mielőtt a kapus visszaér volna helyére, az úras kapu sarkába esik (4:3). Most Skvarek negyedárja következik. A 14. percben Skvarek—Hirzer—Ticska—Hirzer—Skvarek sorrendben felelnek egymáshoz a Hungária-esatárok.

Ebből a ritkán látott szép akcióból Skvarek lövi az ötödik gólt (5:3).

A 20. percben Skvarek átkigyózik négy emberen és pompás védhetetlen gólt rug (6:3). Skvarek következő egyéni akciója is jól sikerül. A lövés ugyan most gyöngye, de Lantos előtti (7:3). A közönség meglepetéssel ünnepeli a Hungária-esatársort, különösen Skvareket. A 25. percben Sebes magas lövése a felső kapufáról pattan vissza. A 27. percben vezet az egyetlen komoly támadását ebben a félidőben a Budai. Kárpáti L. lövését, Újvári kiejti és ebből majdnem gól esik. A Hungária újabb ostromba fog. Hirzer oxfordal lő kapura, de Lantos véd. A 32. percben Ticska beadására Lantos kifut, de

Barátky hatalmasat ugorva, bombagólt fejel és ezzel beállítja a végeredményt: 8:3.

kapuja előtt nagy tumultus keletkezett.

P. Szabó a rárohanó Boeskey-játékosokon keresztül esett, a labdát azonban sikerült a hálóba juttatnia (2:1).

P. Szabót sérülten vitték ki a pályáról. A második félidő elején az Újpest volt fölényben. Havas lövését Budai kornerra boxolta és

Ströck kornerét Havas kapuelőtti kavardásból a hálóba nyomta (2:2).

A játék azután eldurvult, mindkét csapat idegesen küzdött a győzelemért. A bíró a közönség zajongása miatt a játékokat is megszakította. A félidő hátralévő része ideges kapkodásban telt el. A Boeskeyben Markos és főleg Telcki, az Újpestben Barsányi és Fogl III. tűnt ki.

capelve. Viszont

a Vasas startfőlk kezdve nemcsak egyelőre-erőjű ellenfelének bizonyult, hanem döntő fölényben is volt,

amit a javára mutakozó 11:3 kornerarány is igazol. De mit ér a fölény, amikor a Vasasok is, legtöbb csatársorunk mintájára, mindent tulkombinálnak és ijészőn gólképtelenek.

A III. kerületi FC legjobb része a közvetlen védelem, elsősorban Fehér volt,

aki az első félidő heves Vasas-östroma közben néhány labdát fényes stílusban mentett. A hátvédek közül Király mindvégig egyenletesen jó volt, míg Bíró csak szünet után javult föl. A halvesora csak félóráig játszott standard

TUNGSRAM

GYÖNGYFÉNYLÁMPA

Madarász Szegeden 47'31 méferti dobott díszkosszal

Szeged, október 19. (A Reggel tudósítójától.) A Szegedi TK kerületi atletikai versenyt rendezett, amelynek legkiválóbb eredménye Madarász Endrénck, a párisi magyar-francia atletikai váadal győztesének 47.31 méteres díszkosszobása volt. Madarász ezzel az eredményével

6 cm-re megközelítette az országos rekordot.

Dobását először 47.48 m-nek mérték és csak az acélszalaggal való utánmérés adta meg a pontos eredményt. A részletes eredmények a következők:

100 m-es síkfutás: 1. Lázár (KEAC) 11.6 mp. 400 m-es síkfutás: 1. Lázár (KEAC) 53 mp. 1000 m-es síkfutás: 1. Scherer (SzfTK) 2 p. 50.4 mp. (kerületi rekord.) 1500 m-es síkfutás: 1. Miskolci (Szegedi Vasutas) 4 p. 37.4 mp. — 110 m-es gátfutás: 1. Boros (KAEC) 16.8 mp. — Magasugrás: 1. Stumpf (KEAC) 160 cm. — Helyből magasugrás: 1. Mikos (KEAC) 136 cm. — Távolugrás: 1. Mikos (KEAC) 643 cm. — Helyből távolugrás: 1. Mikos (KEAC) 293 cm. (kerületi rekord!) — Hármasmugrás: 1. Boros (KEAC) 12.84 m. — Súlydobás: 1. Madarász (SzfTK) 12.73 m. — Díszkosszobás: 1. Madarász 47.31 m. (kerületi rekord!)

Három kerületi rekord a pécsi atletikai versenyen. A délnyugati kerületnek vasárnap Pécsen rendezett atletikai viadalán a *dekkalon-bajnokságot* Bódosy (PEAC) nyerte 57.96 pont kerületi rekorddal. Kerületi rekordot javított még a PEAC olimpiai stafétája (3 p. 37.4 mp.) és Bódosy a rudgrásban (3 m. 21 cm.)

Szekeres és Istenes legyőzték a világbajnok Möllert

Nemzetközi motorvezetéses kerékpárversenya Millenáris pályán

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este nemzetközi motorvezetéses kerékpárverseny volt a Millenáris-sporttelepen, ahol Möller, a német világrekorder három futam közül csak az utolsót tudta megnyerni.

míg az első kettőben Szekeres-től, majd Istenes-től vereséget szenvedett. A szokatlanul izgalmas és érdekes versenyt részletei a következők:

I. futam (25 km.). 1. Szekeres 19 perc 33 mp. Országos rekord! (vezette Nagy Károly.) 2. Möller német világbajnok (v. Wittig, Berlin). Szekeres verseny közben négy országos rekordot javított meg: 5000 m. 4 p. 11 mp., 10.000 m. 8 p. 02 mp., 20.000 m. 15 p. 41 mp.

II. futam (25 km.). 1. Istenes 19 p. 54 mp. 2. Möller (670 m-rel). 3. Szekeres (210 m-rel). 4. Mazák. A közönség nagy ujjongással fogadta a magyar versenyző nevét, mert magyarán győzelmet.

III. futam (25 km.). 1. Möller 20 p. 20 mp. 2. Istenes (120 m-rel). 3. Szekeres. 4. Mazák.

A kézilabda-derbyt a Belvárosi TVK nyerte. A Latorcautai Elektromos TE-pályán a Belvárosi TVK kétszeres bajnok kézilabdacsapata 9:6 arányban győzött az Elektromos TE ellen.

LÓSPORT

Lovaregyleti versenyek

Lavender scent könnyen, öt hosszal nyerte a Lovaregyleti díjat Baldoyle és Rajna ellen

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap impozáns keretek közt fejezte be a Lovaregylet 1930-as szezonját. Az érdeklődés központjában természetesen a 30.000 pengős

Lovaregyleti díj

állott. Hét lovat nyergeltek föl. A bizalom Baldoyle-vel összpontosult, de jelentékeny táborra volt Bűszkék és Lavender scentnek is. A parádén Marosvölgy és Lavender scent pompázhat kitűnő kondíciójukkal, Baldoyle kissé zűzadt, Bűszke pedig fáradtnak látszott. Sikertől start után Beaurivage vezet, követve Liebling, Lavender scent, Baldoylet, utolsó Bűszke. A könnyű előtt a tempo erősödik, itt aztán Lavender scent áll az élre. A hároméves hatalmas szökésekkel tör előre, pillanatra mintha megállna a mezőny mögötte. Baldoyle veszi üldözése, a távna Rajnadék van jó momentumra, de herceg Odesalchi lova

frissen galoppozva, könnyen öt hosszal nyeri a díjat.

A második helyért némi küzdelem folyik Baldoyle és Rajna közt, negyedik: Marosvölgy, ötödik: Liebling, hatodik: Beaurivage, utolsó a nyertől 40 hossznyira, Bűszke.

A napot bevezető II. osztályú eladóversenyt a lefogadott Flirt nyerte Rejtély és Bernina ellen. Flirtöt tulajdonosa 1800 pengőért visszavásárolta. A Welter-handicapban a szombatot is befutott és a „handicapja is befutott” Szigliget nyerte az elhanyagolt Apor és a nehezen utat talált Obsitos ellen. A kétévesek versenyében a favorizált Betyárnak nyulnia kellett, hogy a szerencsétlen versenyt futott Némít ötnegyedhosszal megelőzze. A kétévesek handicapja holtversenyyel végződött.

Részletes eredmény:

I. futam. 1. Flirt (1/2) Lynch. 2. Rejtély (5) Balog. 3. Bernina (12) Csuta. Fm.: Jenyentulo, Horace, Bon solt, Sáfár, Für wahr, Somolj 1/2h. 2h. Tot.: 10:28, 16, 20, 42.
II. futam. 1. Szigliget (4) Kaszian F. 2. Apor (12) Weiszbach. 3. Obsitos (1/2) Csuta. Fm.: Martinsberg, Csonok, Régi nyár, Daruvér, Rab Ráby, Hera, Retsky Bandi, Szindler, Fran Waváth 1/2h. 2h. Tot.: 10:50, 21, 62, 16.
III. futam. 1. Lavender scent (2/2) Csuta. 2. Baldoyle (5/10) Balog. 3. Rajna (10) Gutai. 4. Marosvölgy (12) Esch. 5. Liebling (12) Szabó L. II. 6. Beaurivage (20) Lynch. 7. Bűszke (2) Blaskovics. 5h. 1/4h. Tot.: 10:30, 12, 12, 19, 14.
IV. futam. 1. Betsza (1/2) Csuta. 2. Némít (2/2) Esch. 3. Bonne (20) Klimscha. Fm.: Rendes, Peking, Hummel, Golden Child, Hoppmester. 1/4h. fejt. Tot.: 10:29, 15, 17, 31.
V. futam. 1. Zsivány (6) Gutai. 1. Habari (6) Csaplár. 3. Suta (10) Horváth 1/2h. Fm.: Harem, Palma, Sandberg, Vágád, Biró, Pusztai, Pter, Mados, Nomsberg, Volynia, Tavasz, Szászország, Dráram, Süsi, Silver King, Bonyolalom, Babszi, Rószalák, Lesbia, Kotola, Takarodó, Holtv. 3/4h. Tot.: 10:33 és 64, 28, 45, 99.
VI. futam. 1. Betsza (1/2) Csuta. 2. Buzalomb (6) Csuta. 3. Rowuma (10) Teltshik. Fm.: Mungy, Sárkány, Cortina, Renaissance, Madár, Severina, Farsang, Anno sauto, Trabuko. 3/4h. 1/2h. Tot.: 10:51, 22, 23, 47.

Bécsi lóversenyek

Ármány nyerte Star ellen a gróf Henckel Hugó-emlékversenyt

(A Reggel bécsi tudósítójától.) Vasárnap, az öszi niting második napján futottak a 10.000 schillinges

gróf Henckel Hugó-emlékversenyt.

A kétévesek és a nagymultu klasszikus futama elvesztette régi jelentőségét. A versenyre mindössze négy lovat nyergeltek föl. Sebes és Belator kimondott statiszták voltak Ármány és Star mérkőzésénél. A gróf Wenckheim Dénes lova, amelyet Sehejbal lovagolt,

könnyen két hosszal győzött

Star ellen, hat hossznyira Sebes foglalta el a harmadik helyet.

Részletes eredmény:

I. futam. 1. Anita (3) Tuss. 2. Postillon (3) Rojik. 3. Suzy (3) Róza. Fm.: Pechvogel, Fleche d'or, Morava, Orestes, Bandita, Fejt. 3/4h. Tot.: 10:46, 18, 11.
II. futam. 1. Parlot (2) Radányi. 2. Obsit (3) Beniesch. 3. Pellit (10) Szabó J. Fm.: Problem, Ramona, Levante. 5h. 4h. Tot.: 10:26, 19, 20.
III. futam. 1. Krieglach (2) Schejbal. 2. My Baby (2/2) Tuss. 3. Savannah (5) Szilagy. Fm.: Ronacher, Radina, Dark Love, Time is money, Gramona. 5h. 3/4h. Tot.: 10:20, 12, 15.
IV. futam. 1. Ármány (8:10) Schejbal. 2. Star (p) Rojik. Fm.: Sebes, Belator. 2h. 6h. Tot.: 10:14, 11, 11.
V. futam. 1. Dorina (1/2) Barta. 2. Esch (6:10) Stezak. Fm.: Campidoglio, Arus. 4h. 2h. Tot.: 10:23, 11, 11.
VI. futam. 1. Epona (5) Szilagy. 3. Eiswind (8) Róza. 3. Daac (2) Rojik. Fm.: Laokoon, Fabula, Dorita, Hippos, Ezerev. 4h. fejt. Tot.: 10:61, 20, 21, 18.
VII. futam. 1. Perplex (6) Esch. L. 1. Szolodon (6) Tuss. 3. Moselwein (8:10) Schejbal. Fm.: Marathon II., Bakimore, Besthope, Haizuru, Triglav, Holtv. 1/2h.

Kiadja: Lázár Miklós A Reggel Lapkiadó Részvénytársaság.

Felelős kiadó: Róna Ödön igazgató

Világosság kényyomda rt., Budapest, VIII. Conti-utca 4. Műszaki igazgató: Deutsch D.

AUTÓ ÉS MOTOR

Herceg Lichtenstein Ferdinánd (Bugatti) kétszázöt kilométeres sebességgel futott a vasárnapi rekordnapon

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap már a kora reggeli órákban autók és motorkerékpárok százai lepték el az újonnan épült kitűnő bécsi országutat; valamennyien a Tát és Nyergesújfalun között levő betonszakasz felé igyekeztek, ahol a Királyi Magyar Automobil Club az év záróversenyt, a kilométer- és mérföldes lánccel rendezte. Ez volt az utolsó bajnoki pontszerző verseny is, eredménye:

Bátya János oldalkocsis motorkerékpár-bajnok, Lukavetz Ferenc 175 km-es motorkerékpár-bajnok lett.

A rekorkísérleteken nem vagyazám, de annál kvalitásosabb mezőny vett részt. Az általános eredmény sportsiker szempontjából elsőrangú, amennyiben

hat nemzetközi rekordot adtak át a múlt-nak.

A lancée leggyorsabb versenyzője, az osztrák herceg Lichtenstein Ferdinánd Bugatti versenykocsijával a röplő mérőföldes versenyen 294.73 kilométeres sebességgel ért el

ez a Magyarországon eddig elért legnagyobb sebesség, az állóstartos rekordkísérletnél pedig jobb eredményt ért el a nemzetközi rekordnál. Lichtenstein után a leggyorsabb Hartmann László volt, akinek Bugatti kocsijával a versenyen elért

három új nemzetközi rekordja vár hitelesítésre.

A világrekorder osztrák Eddy Mayer (Brough Souperion) saját oldalkocsis motorkerékpár-világrekordját akarta megdönteni, ez azonban nem sikerült, mert motorja nem volt kifogástalan állapotban. Egyik futamán 182 kilométeres sebességgel ért el, de visszafelé defektos motorja sokat rontott átlagssebességén. Lyka István ismert nagy sárgaszínű Bugatti turakocsijával 125.82 km. sebességgel futott. Szólvó motorkerékpáron a legjobb eredményt az osztrák Melichar érte el 350 km-es Sunbeam géppel. Alábbiakban a kísérletek között elért legjobb eredményeiket adjuk az egyes versenyzőknek, figyelembe veendő, hogy a mérőföldes eredmények is kilométeres eredményekre vannak átszámítva.

Név	Márka	Röplőstartos kilométer	Röplőstartos mérföld	Állóstartos kilométer	Állóstartos mérföld
Lukavetz Fer.	175 km., szóló mkp., Francis-Barnett	102.024	102.370	—	—
A. J. Schörg	250 km., szóló mkp., Ardie-Jap	134.150	133.99	104.630	109.263
Willy Melichar	350 km., szóló mkp., Sunbeam	152.169	152.148	108.314	122.297
Michel Gayer	350 km., szóló mkp., Chater-Lea	145.652	145.505	—	—
Kremm József	350 km., szóló mkp., Velocette	134.089	133.486	103.768	115.222
Franz Mayer	350 km., szóló mkp., Raleigh	131.703	131.823	—	—
Deli Lajos	500 km., szóló mkp., Rudge	147.059	147.028	114.392	121.331
Willy Melichar	350 km., ok., Sunbeam	145.988	146.038	100.404	109.244
Bauer József	600 km., ok., Norton	125.145	123.174	—	103.236
Bátya János	600 km., ok., FN	110.436	110.695	—	—
Eddy Mayer	1000 km., ok., Brough Souperior	136.836	135.943	—	—
Dr. Beszila Nándor	—, Morgan	122.807	99.822	—	—
Dietl Hubert	—, Lanczia Dilambda	123.338	123.162	—	93.026
Lyka István	—, Bugatti (tura)	125.682	125.812	83.806	98.120
Hartmann László	—, Bugatti (verseny)	201.514*	197.822*	—	146.052*
Hg. Lichtenstein Ferdinánd	—, Bugatti (verseny)	204.600	204.730	134.278*	151.325*
Strasser Viktor	—, DKW (500 km.)	105.419	105.244	78.938	88.283*
Abmásky László Ede	—, Steyr XII.	105.699	105.090	—	—

* A csillaggal megjelölt eredmények jobbakk az eddigi nemzetközi rikordnál.

+ Egy kiserőgépes szennazolás teljesítménye. Az olasz aviatikai egy rendkívül díszes szennazolás el hirt egy fokidő szignyjelentes, amely szüritit Francis Lombardi egy kis 93 lóerős turagéppel, amellyel a vercelli repülőtérrel indult el, 10 napos repülés után szerencsésen megérkezett céljához. A repülőtől teljes fűvia 12.310 kilométer. Az olasz pilóta csaknem ugyazam az utvonalon követte, mint a lengyel Forlinski, aki Varsóból repült Tokióba Szibéria fölött ugyancsak 10 nap alatt. Elkéteinte a jóval nagyobb távot, amelyet az olasz pilóta herpólyán, különös jelentőséget és értéket kölcsönöz eredményének az hogy míg a lengyel pilóta egy 300 lóerős francia repülőgépet használt, addig Lombardi egy kis A. S. I. turagépet használt egy kis Fiat a 50 tulkompmált 93 lóerős motorral. Az eredmény mindenestire legjobb színben tünteti föl a pilótát és a repülőgépet, de legfőbbben a kitűnő megbízható Fiat-motort, amely az ismert kiváló Fiat-automotorokkal egyenrangunkat bizonyult.

+ Ezzel karaván. Hatalmas vállalkozást indított meg legutóbb a Goodrich pneumatikágy. A vállalkozás céljait az tűzték ki, hogy egész Amerikában, illetve Amerika minden nagy városában közvetlen módon demonstrálják, hogy a pneumatikok gondozására mily nagy súly helyezendő. A legnagyobb autókstrukciók gyárek készséggel becsatolták egy-egy kocsijukat a

Goodrich-gyár rendelkezésére, amely azután megszervezte az „Ezzel karaván”-t. 15 különböző gyártmányu kocsival indult meg a menet s ez a 15 gyártmány oly típusokat foglalt magában, amelyek az egész világ automobilgyártásának 90%-át teszik ki. Természetesen az összes kocsit Goodrich-pneumkkal voltak felszerelve. Az „Ezzel karaván” Newyorkból indult el és nagy ünnepek közepepe vonult végig az Atlanti-Océán partvidékén. A karaván magált az egyes városokban, ahol is szemlélető módon bizonyították a kiserőzhez tartozó mérnökök a gumik ellenállóképeségét helyes kezeléssel mellett.

MICHELINPNEU

AUTOFOLTSZERELESEK CITROEN-ÉS FORD-ALKATRESZEK

TELEFON: Aut. 221-97, 225-63

NAGY JÓZSEF VI. ANDRÁSSY-UT 34